

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ

ДОМ
С.У.М.
НА
ЧУЗИЙНИ

ЛОНДОН
1934

**МОЛОДІ УКРАЇНСЬКІЙ,
ЦВІТОВІ І НАДІЇ НАШОЇ НАЦІЇ,**

**МОЛОДІ НАШІЙ,
ЯКА ЗАВЖДИ ГОТОВА
ЧЕСТЬ БАТЬКІВЩИНІ
БОРОНИТИ,**

**МОЛОДІ, ДЛЯ ЯКОЇ
НАЙВИЩИМИ ІДЕАЛАМИ є
БОГ І УКРАЇНА**

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ЦЕЙ АЛЬБОМ

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ**

ВОЛЯ УКРАЇНІ - НАША МЕТА!

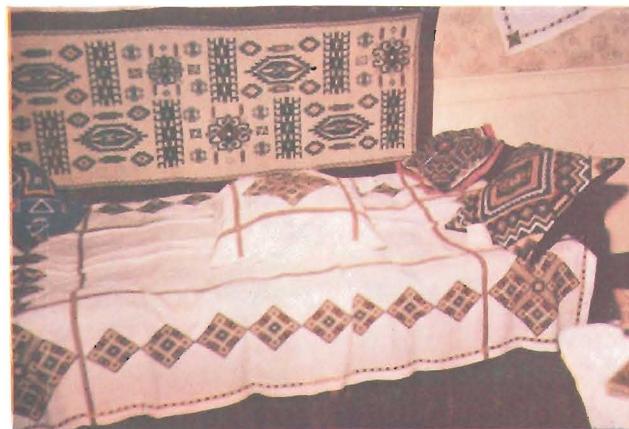
ФРАГМЕНТИ З КРАЙОВОГО ЗДВИГУ СУМ-У В МАНЧЕСТЕРІ — АНГЛІЯ, 1953 Р.

Учасники Здигу слухають привітів.

Танкова група бере участь в мистецькій частині Здигу.

Мистецька виставка сумівок Англії.

Центральний Комітет
Спілки Української Молоді

Спілка Української Молоді
на
Ч у ж и н і

Фотоальбом

Зредагували: І. Федчиняк, Я. Деременда

Лондон - 1954

UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION

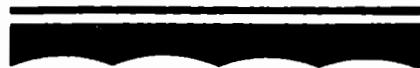
49, LINDEN GARDENS,

LONDON, W.2.

GREAT BRITAIN

ALL RIGHTS RESERVED

ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНИ

Обкладинка — проф. Р. Лісовський

Printed by Mercurius Press (London),
28, Princedale Rd., London, W. 11

ПЕРЕДМОВА

В 1950 році Центральний Комітет Спілки Української Молоді на своєму засіданні вирішив опрацювати і видрукувати фотоальбом »СУМ на чужині«. Фінансові засоби і збирання матеріалів, що вимагало багато часу, не дали змоги Центральному Комітетові виконати свою постанову в кіроткому часі.

З початком 1953 р., хоч каса ЦК СУМ стояла далі пусткою, Президія рішилась приступити до випуску альбому, вірючи, що Крайові Комітети СУМ допоможуть. Наші сподівання віправдалися. З цього місця хочемо особливо подякувати Крайовим Комітетам В. Британії, Канади, США, Австралії, Німеччини та інших країн. Всі вони дали матеріали і грошеву допомогу. Також висловлюємо щиру подяку поодиноким людям та фотографам в різних країнах за матеріали і допомогу в опрацюванні та виданні альбому.

Цей альбом упорядкований за країнами, таک як поставали і зростали комітети і низові клітини СУМ. Окрімі сторінки присвячено діяльності гуртків і найважнішим подіям у житті СУМ в даній країні.

Поміщені в цьому альбомі фотографії були, переважно, виконані фото-аматорами принагідно і вони, може, не думали, що їх праця буде підставою і матеріалом для так важної документальної збірки.

Розміщення кліше не всюди відповідає мистецькій формі тому, що ми були змушенні:

- 1) видати альбом при найменших коштах (житі старі, подекуди знищенні кліше з сумівських видань за останні роки).
- 2) використати навіть недосконалі фотографії, щоб тільки зобразити діяльність Осередків СУМ.
- 3) зібрати всі матеріали, які були під рукож і використати їх.

Ми свідомі, що альбом не відзеркалює всієї діяльності низових клітин СУМ, бо не завжди був там фотограф і багато дуже цікавих подій у житті нашої організації не зафіксовано. Ми також свідомі багатьох інших недоліків спричинених грошевими і технічними труднощами. Віримо, однак, що фотоальбом »СУМ на чужині« для тисячів членів СУМ залишиться на довгі роки дорогою особистою пам'яткою з юнацьких днів і молодечих поривів. Для майбутніх поколінь української молоді цей альбом залишиться доказом того, що, хоч розкинені долею по чужині, ми жили, вчилися, працювали і боролися для однієї мети — визволення нашої Батьківщини-України.

Центральний Комітет
Спілки Української Молоді

Лондон, 1954.

В. Річицький
Колишній член СУМ-у в Україні.

ПІД ПРАПОРОМ БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ
КІЛЬКА ФАКТІВ З ІСТОРІЇ
»СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ«
(Фрагмент з Історії СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ на Рідних Землях)

Керівник Спілки Української Молоді Микола Павлушков у своїх свідченнях навів цікаві думки академіка Сергія Єфремова щодо оцінки тогочасного молодого покоління: «Дивлячись на наше сучасне покоління, теперішню молодь, Єфремов вважав, що з неї доброго громадянству нічого сподіватися не можна. За поодинокими випадками, все то є некультурна, неосвічена маса, незвична ні до чого доброго й покірна лише брутальній силі... Комсомол — то було для нього найсправжнісінько болото, на якому пишним цвітом процвітали підлість, зрадництво, безпринципова тупість і в країному випадкові тільки карєризм та фанатична віddаність большевизму»...

Аж ніяк не можна заперечити того, що в цих словах нашого відомого громадського діяча було надзвичайно багато правди. Проблема виховання молоді стояла дуже гостро. До цього були всі можливі заходи. Тому вже з перших років Брацтва Української Державності (БУД) в 1919 р., праці серед молоді приділяється поважне місце.

Практичним здійсненням цієї шляхетної мети зайнялася Київська перша трудова школа ім. Шевченка. Ця школа була зорганізована 1917 р., відразу після падіння російського самодержавства. Першим директором її був відомий український діяч Петро Холодний, а після того, коли він виїхав на еміграцію, його місце заступив Володимир Дурдуківський, визначний український педагог і науковий співробітник Всеукраїнської Академії Наук. В школі були зібрані надзвичайно талановиті педагоги, в ній чудово була поставлена справа шкільного самоврядження, яке, під керуванням з боку педагогів, цілком непомітно для учнів витворювало в них науки самостійної праці. Учні Шевченківської школи вже з часу свого навчання були приучені до самоорганізації, до самодіяльності.

Керівника школи В. Дурдуківського непокійла доля »його дітей«, як він завжди звав своїх учнів. Він вважав, що всі вони недосить підготовані до життя й можуть в ньому розгубитися. Це йому дало думку про заснування ТЄЗ (Товариство Єднання й Згоди). Він хотів об'єднати дітей, не дати їм розпорощитися, піддатися неукраїнським впливам, дати їм можливість далі використати школу для загальної освіти, бо вважав, що їх освіта незакінчена. Крім того, Дурдуківський боявся, що його учні розгубляться по тодішніх, що дуже слабо зукраїнізованих, професійних середніх та вищих навчальних закладах. Він боявся, що діти попадуть у комуніс-

тичне оточення, зробляться інтернаціоналістами й забудуть рідну мову.

На таких засадах В. Дурдуківський приступив до організації Товариства Єднання й Згоди. Воно постало навесні 1923 р., у вигляді літературного товариства, що поставило собі за найближчу мету затримати учнів у школі. В товаристві мали лишитися усі учні, незалежно від їх походження, від напрямку поглядів і т. ін. Товариство об'єднало до 60 осіб.

Тоді ж відбулися організаційні збори, складено статут. Праця ТЄЗ провадилася в такий спосіб: збиралося воно регулярно, 11 числа щомісяця в приміщенні школи. На чолі товариства стояло обране бюро, що складалося з 5 осіб. Бюро збиралося щотижня. На чолі ТЄЗ протягом 1923-24 рр. були: почесним головою В. Дурдуківський, дійсним головою — Сава Малащук, секретарем — Микола Павлушков, скарбником — Борис Матушівський; Наталія Сабко й Вітя Мазуренко — членами. Крім того було 5 кандидатів. Крім Дурдуківського на почесних членів було обрано увесь педагогічний персонал школи.

Крім того існували гуртки. В. Дурдуківський провадив драматичний гурток. На цей гурток приходила переважно частина тезівців, більше зацікавлених гуманітарними науками і прихильників літератури. Натиск робилося на всесвітню класичну літературу. Дурдуківський читав твори Шекспіра й Шілера, Гавтмана, Ібсена та ін. Спеціально знайомив з творами Гавтмана та Ібсена, маючи на увазі, що тезівців треба познайомити з проблемами, з якими вони зустрічатимуться в житті.

Існував гурток літературний. На ньому тезівці робили удосконалення в розумінні нової літератури й поезії. Крім того, до цього гуртка був запрошений академік С. Єфремов, щоб він, як знавець літератури, ознайомив тезівців з деякими, більш визначними, загально-європейськими творами літератури. Якраз саме був 100-літній ювілейний рік життя великого англійського поета Байрона (+ 19 квітня 1824 р.) і Дурдуківський запросив Єфремова, щоб він познайомив з деякими творами цього поета. Бралося до уваги й повний вплив Єфремова несоветського характеру. Однаке, він не зміг зацікавити молодь, бо форма Єфремового викладу для юнацтва була затяжка.

Гурток історично-філософський провадив Йосип Гермайзе, відомий громадський діяч і професор Інституту Народної Освіти. Він знайомив учнів з деякими явищами сучасно-

сти; обговорювалося історичні й політичні питання. В цьому гурткові переважно брали участь лівіші тезівці, репрезентовані, головно, Савою Малащуком. Правішу течію в ТЄЗ очолював Микола Павлушкив.

1 червня 1924 р. мали відбутися загальні збори ТЄЗ, що повинні були обрати склад нового б'юра. Мав бути зібраний весь випуск Шевченківської школи. Перед тим сталася несподівана річ. Член б'юра ТЄЗ Вітя Мазуренко, яка вчилася на педагогічних курсах ім. Грінченка, прийшла до Павлушкива й повідомила, що в той час, коли відбувалася перевірка складу студентів цього технікуму й дійшла черга до неї, член комісії запитав їй: «Ви член б'юра ТЄЗ'у, а чи знаєте, що таке ТЄЗ? Напевно знаєте, що це організація, яка поставила собі за мету боротися з комсомолом?» Та розмова була дуже гаряча.

Негайно були скликані збори поширеного бюро ТЄЗ'у, в мешканні Павлушкива, де були присутні Дурдуцівський, Гермайзе й Єфремов. На цих зборах було поставлене питання, що становище організації небезпечне, що організація фактично нелегальна й за це може потерпіти в першу чергу сама школа, яка дозволила в своєму приміщенні осісти такій організації. Бюро ухвалило, що на загальних зборах, які мають відбутися 1 червня, потрібно негайно ліквідувати ТЄЗ. Ця постанова була прийнята, але поруч з цим висловлювалися побажання, щоб члени ТЄЗ'у не поривали зв'язок поміж собою, а утворили б якусь нову організацію з тісніших тіл, зв'язаних однаковими поглядами.

1 червня відбулося ліквідаційне засідання. Щоб підтримувати зв'язок між товаришами, було обране тимчасове бюро у складі 3-ох осіб, і ТЄЗ вважався за розпущений тимчасово. Проте, все таки він продовжував свою працю, хоч вже не так регулярно, як раніше. Останні збори ТЄЗ'у були в лютому 1927 р., під час святкування 25-річного ювілею педагогічної діяльності Дурдуцівського і 10-річного ювілею Шевченківської школи. Це були останні збори ТЄЗ'у.

На протязі осені 1924 р. й весни 1925 р. виникла вже цілком певна думка про те, що треба утворити організацію молоді більш конспіративного характеру, з таких людей, які мають сталі політичні переконання.

Безпосереднє здійснення цього задуму прийняв на себе Микола Павлушкив, з допомогою С. Єфремова та В. Дурдуцівського. На допомогу собі Павлушкив запросив Бориса Матушівського, а крім того ще Діодора Бобири, Григорія Слободянника та Петра Нечипайла. Це сталося наприкінці травня 1925 р., й так було утворено центральне бюро СУМ'у.

Завдання новоутвореного СУМ'у були окреслені в розмовах М. Павлушкива з С. Єфремовим та В. Дурдуцівським. В одній з таких розмов, як він зазначав, Єфремов висловлювався, що вже час об'єднати українську молодь в нелегальну організацію »з метою

підготування кадрів борців з радянським ладом та для поширування ідей неминучої потреби відриву України від Росії« ...

Про майбутні завдання СУМ'у більш детально було сказано В. Дурдуцівським:

... »Перше питання, яке належало розв'язати, було таке: що повинна уявляти з себе нова організація — чи нова окрема партія з суворо визначеню й детально розробленою програмою, чи вона буде широкою юнацькою організацією, яка має на меті об'єднати всіх юнаків-українців, що визнають потребу національно-політичної самостійності України, що бажають і здатні боротися за цю самостійність з централістами большевиками. Щодо цього питання, то серед присутніх не було непогоджені, всі висловилися за те, що партійні рампі занадто вузькі для нової юнацької організації, яка має таке велике, таке широке завдання, як боротьба за самостійність України, що нова організація повинна бути в значній мірі юнацьким »БУД«-ом, себто, повинна об'єднувати в собі всіх юнаків, незалежно від їхніх партійних спеціальних переконань, об'єднувати виключно на ґрунті спільноти боротьби за політичну самостійність України. Основне завдання нової широкої юнацької організації ясне вже з попереднього: це є систематична, плянова боротьба з большевиками за самостійність України. Для досягнення цієї головної мети, для реалізації цього найважливішого завдання, члени організації повинні можливо швидше поширювати організацію, притягти до неї якнайбільше відповідного юнацтва, повинні усякими способами агітувати серед молоді і взагалі серед знайомих за самостійність України, повинні підривати Радвладу, повинні самі готовуватися до участі в можливій активній боротьбі з большевиками за самостійність України« ...

На підставі цих загальних засад Павлушкив склав програму й статут організації СУМ'у, підкресливши там, що вона має характер спілки, а не партії.

Щодо політичної програми, то її можна було звести до трьох основних питань: 1) встановлення демократичної республіки з парламентом, з гарантією свободи, що існували в державах Західної Європи; 2) встановлення приватної власності на землю й промисловість, де зокрема кожному селянинові визначалося право мати обмежену кількість землі; 3) забезпечення свободи торгівлі й кооперації ... Взагалі програма СУМ'у значною мірою повторювала програму СВУ з деякими змінами, напр., моменти про військовізацію та антикомсомольське загальне настановлення. Щодо військовізації, то і С. Єфремов і В. Дурдуцівський не заперечували, щоб сумівці використовували її для того, щоб навчитися володіти зброєю на майбутнє.

Цей пункт дав потім підставу большевицькому судові обвинувачувати СУМ як організацію терористичну, широко пов'язану з повстанцями. Через всі допити на суді сумівці

М. Павлушкив та Б. Матушівського червоною ниткою проходить намагання прокуратури роздмухати цю справу до найбільших розмірів. Лишастється істиною, що питання терору в справі доцільного нищення керівників комуністичної партії й уряду обговорювалося в центральному бюро СУМ'у, але це лишилося в балачках і до програми не було внесенено. Це ясно видно на допиті Б. Матушівського. На домагання прокурора Михайлика оповісти судові про засідання центральної п'ятки, яке затвердило пакт про терор, Матушівський відповідав: «Такого пакту в програмі не було й не було затверджено»... На його ж вимушенні свідчення попереднього слідства покладатися ніяк не можна. Терор, як система, був відкинутий надхненниками СУМ'у С. Єфремовим та В. Дурдуківським.

Щодо самої організації СУМ'у, то вона, за зразком СВУ, була зорганізована п'ятками, як система найбільш конспіративна й гнучка для тих часів. Ця система полягала в тому, що кожен з основного ядра мав втягнути ще п'ятьох і т. д.

Самий статут організації за свідченням члена центральної п'ятки Д. Бобиря, звучав так (подаемо уривками):... »1) членами СУМ'у може бути кожний молодий українець, який поділяє наші думки; 2) кожен член організації мусить втягти до СУМ'у нових членів, організуючи чи гуртуючи їх, зважаючи на потребу суворої конспірації за принципом п'ятки; 3) кожен член має сплачувати членські внески; 4) дівчата членами Спілки бути не можуть« ...

В організаційному статуті зазначено також про безпосередню участі СУМ'у в майбутньому повстанні. М. Павлушкив зазначав:... »Проектувалося, що в разі війни чи повстання, наша молодь, як особливо надійний елемент, утворить з себе, не змішуючись з іншими формуваннями, цілком окрему частину, яка, перебуваючи в розпорядженні загального штабу, виконуватиме спеціальні особливо відповіальні завдання. Це передбачено й певним пунктом статуту; погоджувався з цим зо мною в приватних розмовах і Єфремов. Про це ж було багато розмов та суперечок і між нами, членами СУМ'у, на зборах під час наших зустрічей. Так було вирішено, що наша частина оперуватиме в самому місті, в Києві« ...

В цьому свідчені Павлушкива можна знайти й підтвердження внутрішнього сумівського середовища, що панувало там: вільність вислову, широкі дискусії в обговоренні головніших питань.

Програму і статут розложив Павлушкив перед основною масою членів СУМ'у. Цілий рік (кінець 1925 р. й початок 1926 р.), пройшов у вербувальній праці. В ці часи до СУМ'у прийшли активні його учасники: Вадим Куреня, Михайло Бовкун, Юрій Виноградов та інші. Для нових членів провадилися заняття, де освідомлювалося з національно-політичними

питаннями, чимало виготовлювалося освідомлюючої літератури й т. ін. Збори СУМ'у відбувалися в мешканнях Матушівського, Слободянка та в приміщені Академії Наук (ВУАН), де працював Павлушкив.

Убивство С. Петлюри в Парижі 25 травня 1926 р. дало новий напрямок праці СУМ'у. Він робиться активним проводирим агітації цієї події серед українського громадянства. Крім усної агітації поширювано ряд освідомлюючих творів, що їх написали члени СУМ'у (Павлушкив, Матушівський), передруки з львівських видань (статті Д. Донцова, тощо) та інші. Літературу поширювано й серед робітничих околиць міста.

Під час панахиди С. Петлюрі, організованої УАПЦ в Софійському Соборі, СУМ організував поширення листівок на честь його пам'яти, які були кинуті після кінця панахиди в натовп. Листівка починалася словами: »Люди, українці!... Далі йшло приблизно так: »Знову пролилася невинна кров крашого сина України. Доки ж терпіти!« і т. д... Друга частина листівок була розкидана по Вищих навчальних закладах, зокрема найбільше в Інституті Народної Освіти (кол. Університет).

Широкий відгомін цієї події змусив вжити заходів до більшої законспірованості сумівського центру. В червні 1926 р. СУМ був включений до СВУ, як автономна одиниця, з дещо зміненим центральним бюром. Про це включення Єфремов оповідав: »Виконуючи доручення організаційного зібрання, ми (я, Дурдуківський, Гермайзе) знову мали нараду з Павлушкивим, розповіли йому про заснування СВУ, про плани щодо організації молоді й запропонували поставити організацію молоді в тісні стосунки з організацією старших. Порадившися з товаришами, Павлушкив заявив нам про згоду на нашу пропозицію і таким чином СУМ зробилась однією з складових частин СВУ, хоч і на трохи інших підставах, ніж звичайні гуртки нашої організації. Поділяючись так само на окремі гуртки, об'єднані коло центрального гуртка, СУМ становила ніби самостійну організацію, але в своїх вчинках мусила все ж підлягати керівництву центрального органу СВУ ...

Поруч зі самим центром СУМ'у та його гуртками існували, так би мовити, нижчі гуртки молоді, що не належали до організації, а були підготовчими до неї. Керівниками їх були переважно члени СВУ. За інформаціями М. Павлушкива, в Києві існували такі гуртки: 1) гурток О. Гермайзе з студентів ІНО, що регулярно збирався у нього для вивчення української історії; 2) гурток Чехівського (відомого діяча-благовісника УАПЦ) з колишніх учнів школи Дурдуківського. Збирався він раз на місяць; 3) гурток Скороходька й 4) гурток Л. Скрипникової — регулярні бесіди на національно-освідомлюючі теми.

Всі ці гуртки були засновані з спеціальною метою об'єднати розгорощені молоді українські сили, дати їм певне національне вихован-

ня. Частина цієї молоді, з більш стійкими характерами, мала завербуватися безпосередньо до гуртків СВУ, з яких виходили організатори юнацтва. Решта ж по-старому лишалася в тих самих гуртках молоді, не будучи нічим формально зв'язаною, весь час перебуваючи під непомітним діянням своїх керівників-членів СВУ та своїх же товаришів з завербованої вже до складу молоді.

Близче, про схему праці глибших стосунків СУМ'у з СВУ в період 1926-27 рр., про працю з старшими, можна скласти уявлення на основі слів М. Павлушкива: ... »Насамперед маємо справжні гуртки членів СВУ з давніших сумівців ... Ці гуртки — спадщина СУМ'у, в наслідок його дальшої праці становили собою монолітний, добре з'єднаний в собі, сектор СВУ, в якому об'єднувалися виключно молоді віком члени організації. Цей сектор згуртував у собі значну частину молоді, яка входила до СВУ дійсними членами. І молодь, яка входила до цього сектору, була, на мою думку, найенергійніша серед тієї, яка була в СВУ, — найенергійніша й звична до самостійності в роботі. Дуже високої думки був про неї Єфремов, який сказав, що саме з цієї молоді й будуть майбутні державні діячі ... Так от цей сектор гуртків СВУ, будучи невід'ємною частиною всієї організації, користувавсь, проте, в її межах певною автономією-відгомоном традицій СУМ'у. Поруч з цим було чимало молоді, зв'язаної безпосередньо з гуртками старших громадян членів СВУ« ...

Як згадувалося вище, в лютому 1927 р. відбулося святкування 10-тирічного ювілею Шевченківської школи й 20-річчя педагогічної діяльності її керівника — В. Дурдуківського. На цю урочистість з'їхалися багато колишніх вихованців школи з різних міст України й це дало нову змогу СУМ'ові більш зміцнити зв'язок київського сектору з численними периферійними гуртками. Протягом всього 1927 й наступного 1928 р. ця ділянка праці СУМ'у поширювалася.

Нарешті, протягом ще цього останнього періоду існування СУМ'у помітною й яскравою є одна ділянка праці — освідомлююча праця серед червоноармійців. Для цього широко використовувалися введені до навчальних плянів обов'язкові години військовізації, а всіх сумівців зобов'язувалося пильно вивчати ці предмети. Коли потім влітку відбувалися таборові військові збори, то там після деякого часу перебування в окремих студентських сотнях, всіх студентів вливалося у звичайні червоноармійські формування, де вони й повинні були знаходитися аж до кінця зборів. Це, зрозуміло, давало великі можливості для агітаційної праці, коли згадати, що це було переважно ще в 1928 р.

Той час також ще дозволяв зав'язувати й гуртки прихильників-червоноармійців у військових клубах. Цією ділянкою в СУМ'ї займався член центрального гуртка Д. Кокот, як в Києві, так і на периферії.

Щодо сталих зв'язків СУМ'у з повстанськими організаціями, то це явище дуже переважно советським обвинуваченням на суді. Самі члени СУМ'у за своїм молодим віком не могли в 1921-23 рр. відогравати, в цьому відношенні, поважну роль. Інша мова про їх керівників — членів СВУ, а ще інша справа та, що ці керівники доклали багато уваги до сумівців, щоб ті правильно зрозуміли чоловік постати повстанського руху. Це ясно з прикладу. На запитання оборонця Волкомірського, як підсудний Б. Матушівський оцінював постать відомого керівника повстанців на Чернігівщині — Ангела й інших отаманів, Матушівський відповів, що то були «борці за визволення України».

Весною 1929 р. СУМ припинив своє існування, в наслідок арешту своїх членів разом з СВУ. На суді в березні 1930 р. стали, як підсудні М. Павлушкив та Б. Батушівський. Як свідки були викликані колишні члени ТЄЗ'у — Сава Малащук та Наталія Сабко, що зникнули з українського обрію пізніше, під час розгрому українства 1934 р. М. Павлушкива було засуджено на кару смерті, яку потім замінено на 10 років в'язниці і на позбавлення громадських прав на 5 років після виходу з неї. Б. Матушівського на трохи менший термін.

* * *

Оцінюючи сьогодні працю СУМ-у на Рідних землях, відразу з місця мусимо заперечити твердження (на жаль досить популярне) в українському еміграційному середовищі, що справа СУМ-у є, начебто, вигадкою тодішніх офіційних чинників влади на Україні. Властиво, це нас і змусило навести тут кілька фактів з історії ТЄЗ-СУМ-у в 20-х рр., щоб показати, що це була організація тривка й широка та цілковито протилежна комсомолові. Тут думки С. Єфремова стали реальністю. В цьому сенсі теж треба шукати джерела виникнення СУМ-у в підсівецькій дійсності й оцінки реальності дальшої його праці спільно з СВУ. Підкреслюємо, реальности, бо в 20-ті рр. міжнародне положення було наелектризоване великою мірою й віщувало вибух нової світової війни в недалекому майбутньому. До цього треба було готовуватися і це робили, як тільки могли, СВУ та СУМ.

Сама ж праця СУМ-у в 20-х рр. заслуговує на величезну увагу. Зокрема, ми хотіли б звернути увагу на такі моменти: 1) В праці СУМ-у величезне місце посідала **культурно-виховна ділянка**, чому свідком може бути вся діяльність ТЄЗ-у, а потім численних гуртків СУМ-у під керівництвом чоловіків української інтелігенції з СВУ. 2) В праці СУМ-у надзвичайно приемне вражіння робило поєднання твердої дисципліни з вихованням чітких рис **індивідуальності й самостійності** в кожному сумівці, в праці й вислові думок. Прикладом цього можуть бути численні дискусії на різних темах в ТЄЗ та СУМ-і. 3) В праці СУМ-у широке місце посідала спільна праця зі **старши-**

ми й поважання їх авторитету, спільна праця ТЄЗ та СУМ-у з керівниками СВУ. Тут є і цінні наслідки — висока моральність сумівців. Про своїх керівників один з провідних сумівців Б. Матушівський говорив: «Я дуже поважав авторитет Дурдуківського й Єфремова. Вони справді були для мене людьми ідеальними. Отже, їх погляд і світогляд мусіли бути і моїми . . .»

Тому, сказавши цих кілька слів з історії СУМ-у, ми хотіли б, щоб наша молодь не сприйняла за образу пораду, щоб більше **працювати** над своїм культурним наробком та навчитися **поважати** авторитет старших так, як це робили їх попередники-сумівці в 20-х роках під владою окупанта. Наша молодь куди легше може цього досягти.

М. ПАВЛУШКОВ ТА Б. МАТУШІВСЬКИЙ

(Кілька біографічних фактів)

1. **Микола Павлушкив** народився 1903 р. в місті Тулі в Росії. Батько його, Петро Павлушкив, був з походження росіянин, учителював. В 1921 р. став священиком, а 1922 р. був заарештований »за контрреволюцію« й засланий на три роки. Мати його — українка — родичка С. Єфремова та В. Дурдуківського, яким сам Микола приходився небожем.

М. Павлушкив. Останнє фото перед арештом в 1929 р.

В зв'язку з тяжким матеріальним станом родини, Микола Павлушкив у 1921 р. переїжджає на постійне до Києва й оселяється в одному будинку зі своїми дядьками. З цього часу попадає під їх шляхетний вплив, бо до того часу, як він і сам признавався, навіть »українську мову зновім добре«.

Після року життя з дядьками, в 1922 р. воєні вступив до Шевченківської школи до останньої класи цієї трудової школи-семи-

річки. Весною 1923 р., він скінчив її. З утворенням ТЄЗ-у, в цьому ж році, став його секретарем. З 1924 р. проводить підготовну працю над організацією майбутнього СУМ-у, а від 1924 р. став його керівником.

Після закінчення шевченківської школи, Павлушкив ступив до Ветеринарного Інституту, але там вчився недовго, бо більше цікавився гуманітарними науками й перейшов до Інституту Народної Освіти, який майже закінчив (заарештовано його було 1929 р. за 1,5 тижня до закінчення). Водночас працював в Академії Наук в Комісії для вивчення українських громадських течій. Написав наукову працю про заслання П. Куліша. Мріяв написати працю про історію школи в Україні.

В СУМ-і виявив себе, як чудовий організатор. Користувався великим авторитетом серед усіх, без винятку, сумівців. За політичним переконанням був прихильником гетьманату, але гетьманат він хотів бачити у вигляді твердої диктатури. Це зайвий раз говорить про здорову державницьку атмосферу в СУМ-і, де переважну більшість складали прихильники Народної Республіки. Павлушкив, разом з усіма своїми друзями, ставив у СУМ-і одну мету — бачити Україну незалежною.

Про його дальшу долю в засланні — невідомо.

2. **Борис Матушівський** народився 1907 р. в Києві, в родині відомого українського громадського й політичного діяча Ф. Матушівського. Батько помер в 1919 р. Мати — лікар.

Вчився в Шевченківській школі й закінчив її в 1923 р. разом з Павлушкивим. Був у ТЄЗ-і скарбником. В центральному бюро СУМ вів теж фінансові справи. Член центрального бюро СУМ-у з дня заснування до ліквідації. Був студентом Інституту Народної Освіти на день арешту. Його в СУМ-і найбільше цінив Павлушкив. За політичними поглядами, — прихильник Народної Республіки.

Про решту сумівців не маємо даних. В 1928 році, до останнього складу бюро СУМ-у-центру (крім двох зазначених) входили: Д. Бобир, Д. Кокот, В. Куреня, Ю. Юркевич, М. Левицький, а з старших: В. Дурдуківський та В. Дубровський.

Я. Деременда

ФРАГМЕНТИ З ДІЯЛЬНОСТИ СУМ-У В 20-ІХ РОКАХ

На підставі матеріалів із зізнань Миколи Павлушкиова на судовому процесі СВУ-СУМ з 18. і 19. березня 1930 року

Судові матеріали з харківського процесу над членами СУМ-у виявляють чітку картину процесу відродження серед української молоді на Східних Українських Землях активного націоналізму, вже коротко після останнього програного бою українського народу з окупантами в 1917-1920 роках.

Період, в якому організаційно формувалась українська націоналістична молодь, як також період, на який припадає діяльність СУМ-у, був незвичайно важкий, несприятливий до ведення будь-якої організованої праці в українському національному дусі. Правда, світлі дні існування Української Держави ще були свіжими у пам'яті молоді, але програна війна, часті невдачі і брак стійких і розсудливих політичних мужів для ведення українського народу і керування власною державою, — впливали на молодь пригнічуємо, обезвладнюючи. Новій окупаційній владі, зараз же після упадку державності, покорилися і стали її служити громадські і політичні діячі, які більшою або меншою мірою ще вчора були керівниками української національної революції (Винниченко і інші).

Все це були причини, які впливали на послаблення українського спротиву, які присипляли революційну наснагу української молоді, які ширili серед неї зневіру і напрощували її, за прикладом вчорашніх керівників народу, коритися брутальній силі ворога. Згодом, коли новий окупант вкорінівся вже в Україні, її містами прокотилася хвиля українізації, яка зовнішньо носила характер «відродження України»; для молоді відкрито школи і гуртожитки, знесено оплату за навчання. Все це разом дало причину для зrodження фальшивої віри, навіть у провідних колах українського громадянства, про вільний культурний і політичний розвиток української нації під новим окупантам. Треба було справді великої вдумливості й спостережливості, щоб добавати за серпанком милостивих слів і обіцянок окупанта сувору дійсність завтрішнього дня. Треба було неабиякої відваги в таких умовах починати організовану працю і сподіватись успіхів. Все ж таки серед тодішньої української молоді знайшлися такі, які не будучи ні політиками, ні громадськими діячами, вчасно добавали і збагнули цю страшну дійсність, що з кожним днем малопомітно, огортала Україну, добавали невідрадну дійсність завтрішнього дня, дбайливо закриту пропагандивним кличем ворога про «щастия радянської людини».

Серед молоді яка посвятилась для відродження націоналізму, яка зorganізувала і керувала СУМ-ом, особливо відзначились Микола Павлушкиов і Борис Матушівський.

Програма СУМ-у

Основне твердження програми СУМ-у було те, що Україна має бути вирвана з-під узурпаційної, окупаційної влади, визволена й перетворена у вільну незалежну українську народну республіку, з усіма демократичними вольностями, парламентарним устроєм, з центральною народною радиою, з парламентом, який обирає би відповідальне перед ним міністерство і президента. Певний час після встановлення нового ладу повинна була б запровадитись диктатура нового уряду, про що Павлушкиов говорив: «На мою думку, ця диктатура мала б забезпечити можливість утворення нового державного апарату і позбавити зможи наших сусідів привести на Україну деструктивні сили...»

Любченко (прокурор): — А для кого ви дбали про встановлення диктатури, — проти кого ви мали її скерувати?

Павлушкиов: — Проти зовнішніх сил, проти агентів зовнішніх сил... Проти півночі.

Із зізнань Б. Матушівського виходить, що програма була побудована на концепції власних сил. Він сказав: »Ми вважали, що на за кордон нема чого звертати уваги, що ми самі маємо встановити такий лад, який скочемо«.

Згідно з програмою СУМ-у, визволення України мало наступити шляхом революції і то визволення не радянської України, а з-під радянської влади.

Державно-політичні питання СУМ-у опрацював Микола Павлушкиов, земельне питання — Слобожанник. За земельною програмою земля мала б належати тільки тому, хто на ній працює, без ніякого викупу. Повернення дідичів не входило в програму, — взагалі, відновлення великої земельної власності не передбачалось. Основною передумовою земельного питання було визнання приватної власності на землю, але в той самий час узгіднено, що земля, передана за радвлadi в користування селянам, відбирається від них не повинна. Так було схвалено за порадою Єфремова, який стояв на становищі, що український селянин своєю природою є власник, індивідуаліст, він не звик до общини, яку мала колись Росія, і через те він найкраще почуватиме себе, найкраще поставиться до обробки землі, якщо буде власником своєї землі.

Щодо підприємств, то було сказано, що всі великі підприємства і, безперечно, всі шляхи сполучення, як от залізниці, пароплави, тощо, залишаються в руках держави, і лише дрібні підприємства стають приватною власністю.

Статут СУМ-у

Перший пункт статуту твердив, що СУМ — це вільне співтоварищество молоді української національності, яка визнає і схвалює

програму Спілки, погоджується коритися постанові її Бюра, виконувати всі постанови, нести працю організації.

Взагалі, згідно з програмою, СУМ був бойовою конспіративною організацією української молоді з метою відновлення української державності. Дівчата з тактичних та практичних міркувань не могли бути членами СУМ-у тому, що організація була суворо конспіративна. Тільки кілька дівчат були членами СУМ-у. Одна з них — це Віра Зазуліч.

В статуті був окремий пункт про конспірацію. Вона полягала між іншим ось в тому: **насамперед до організації міг вступити кандидат тільки за рекомендацією двох дійсних членів організації і після того, як з ним непомітно для нього проведено розмову.** Вступивши, він повинен був залишитись в СУМ-і до кінця своїх днів. **На випадок відходу з організації або ж зради її, така особа мала ліквідуватись засобами організації.** Засади конспірації були суворі, бо організація мала досить широкі і відповідальні завдання; через те відкриття її могло дуже важко відбитись на інших членах.

Схема організації

Основним осередком організації була п'ятка, п'ять об'єднаних між собою рівних товаришів, з яких кожен був організатором нового подібного об'єднання нових п'яток. Ці п'ятки доходили нарешті до Центральної п'ятки, що Центральне Бюро має бути виборним. »Однак тимчасово, скільки ми були на фронти, — говорив Павлушкин, — на фронтовому стані не можна дозволити на демократію виборності і тому постановили, що перший осередок, тимчасово до зміни загального становища, державної політики, буде незмінно за Центральне Бюро«. В пляні Центрального Бюро було засновувати осередки на переферіях. Таким чином мали утворитися губерніальні, повітові Бюро, які мали б бути безпосередньо зв'язані з Центром.

Фонди організації

Фонди організації спиралися на членських внесках і складалися з 10 % заробітку кожного члена. Кошти мали йти на придбання зброї, утворення друкарні, поширення літератури та інші технічні засоби.

Тактика і методи роботи

СУМ заснувався саме в критичний для Москви час. Були сподівання на війну, а разом з тим на пробудження і виникнення народнього руху, який мав би здійснити мрію СУМ-у — відродити українську державу. В статуті організації було сказано, що СУМ є організацією бойовою, отже, його робота мала проводитися шляхом внутрішнього вишколу кадрів на майбутнє. Вразі виникнення повстання або війни, в момент повалення радянської влади, в захопленні влади, СУМ мав виступати як бойова одиниця. В своїй роботі члени СУМ-у повинні були провадити пропагандивну роботу, поширювати відповідну літературу. І, нарівні, терористичні дії. Було три варіанти на випадок повстання. Перший

варіант полягав у тому, що СУМ у відповідний момент у повному своєму складі має виступити, як сотня або курінь, залежить від чисельності, окремого, особливого призначення для операції у місті. Другий проект був такий, що члени СУМ-у ввіллються в регулярні або наново утворені військові частини, як політкоми, або керівники тих частин. Третій проект полягав у тому, що на випадок заворушень члени СУМ-у, які є студентами різних ВІШів, мають по своїх школах сформувати бойові загони й стати на їх чолі як командири і політкоми. Останній варіант був відкинутий через побоювання, що прийде до отаманщини. Цього не можна допускати. Кожному членові організації давалося завдання — вивчити свій район, щоб на випадок подій він міг бути провідником у цьому місці, вивчити розташування військових частин, касарень, тощо.

Питання терору обговорювалося досить довго між Павлушкиним і організаторами СВУ, як також між членами Центрального Бюро. У висліді розмов, у Центральному Бюро витворилось дві течії. Частина членів Центрального Бюро була тієї думки, що треба застосувати терористичні дії виключно проти найвищих радянських урядових діячів.

Організаційна діяльність СУМ-у

В перший період існування СУМ-у головним завданням було якомога більше поширити організацію, охопити якнайбільше число молоді й, по можливості, перекинутися на периферію. Для того на села і в міста виїжджали Павлушкин і інші товарищи з Центральної п'ятки.

Перші збори Центральної п'ятки відбулися в помешканні Слободянина. Інші — в Бориса Матушівського, треті, яких число неустійно, — в Слободяника, Матушівського, Павлушкива, в Нечитайлі і в приміщенії комісії громадських течій в Академії, де працював Павлушкин.

Політична діяльність СУМ-у

Першими кроками в цьому напрямі було розповсюдження проклямаций. Про це свідчив Павлушкин: »Було два випадки. В Софійському Соборі і в ІНО. Це я гадаю, один і той самий випадок, просто дві частини, дві дії його було. Річ така. Як дійшла до нас звістка про смерть Петлюри, в моєму домі і взагалі в нашому полі вона справила надзвичайно гнітуче вражіння. Ми знали Петлюру з оповідань Ніковського в такому світлі, в якому він схарактеризував його на цій самій катедрі, але в той самий час ми вважали, що роля Петлюри може продовжуватися й надалі, і його смерть справила враження гнітуче, тяжке. Нам було болюче, що населення України не надто дуже реагувало на цю подію. Нас це вразило. І от, коли дізналися, що в Софійському Соборі буде відправлена маскова-на панахида по Петлюрі...«

Михайлік (прокурор): — Чому маскована?

Павлушкин: — Бо вона відбулася немов не по Петлюрі — було використано ім'я Франка.

Я почув від Єфремова таку думку, що цей момент є надзвичайно слушний для якоєсь демонстрації. Я оцю заяву Єфремова, чи його думку, сприйняв не як якусь інструкцію, а як його персональну думку. Я її поділяв. Я порадився з Борисом Матушівським, який прийшов до мене — спільно ми проробили редакцію невеличкої відозви, передрукували її примірників 150, потім мобілізували частину членів з п'ятки Матушівського і ще деяких з наших товаришів; ми нарізно пішли до Софійського Собору, зайняли одно з прясол на хорах, відтиснули публіку, вдаючи з себе цілком незнайомих людей і, коли кінчалась відправа й публіка почала розходитись, ми частину, близько 100 штук, кинули в натовп. Потім, користаючись своєю охороною, ми щастливо зникли.

Михайлик: — Якою охороною?

Павлушков: — Наших товаришів.

Михайлик: — Скільки було проклямацій?

Павлушков: — Приблизно 150 штук.

Михайлик: — Хто розкидав?

Павлушков: — Я, Бобир, Матушевський, Шемет.

Михайлик: — Текст проклямації?

Павлушков: — Я не пригадую. Емоційні вигуки до людства України, заклик схаменутися; згадували про Петлюру, але без його імені, натяком.

Михайлик: — А другий випадок?

Павлушков: — Другий випадок відбувся за кілька днів після цього. Була якась вечірка в Київському ІНО. На неї ми так само з'явилися. Частина наших, чоловік 5, чи що, я не пам'ятаю, кинули в натовп ці проклямації. Була ще думка розкинути у приміщенні Всенародної Бібліотеки, під час призначеної там вечірки пам'яті Франка. Коли ми оглянули це приміщення, вирішили, що незручно і відклали.

Михайлик: — Це був третій випадок?

Павлушков: — Це мав бути третій.

Михайлик: — А який був четвертий?

Павлушков: — Не було.

Михайлик: — А ви пам'ятаєте ваші зізнання, що в 26 р. Матушівський вам передав листівку, що зверталася до селян за підписом СВУ. Цю листівку ви передрукували й передали Матушівському, який їхав на село.

Павлушков: — Це було, але я не вважав це за масове явище. Взагалі в нас було чимало літератури.

Михайлик: — Яка передрукувалась і розповсюджувалась?

Павлушков: — Так.

Михайлик: — Оскільки ви вважали, що вона була не в багатьох примірниках, ви просто забули зараз сказати?

Павлушков: — Так. Взагалі я повинен сказати, що після смерті Петлюри, я почув у розмові з Єфремовим думку, що взагалі варт було б зібрати (Єфремов казав, що за кордоном це робиться), — зібрати збірку всієї літератури про Петлюру. Я заходився коло цієї справи, збірки не було, але в окремих примір-

никах це друкувалось і розповсюджувалось по руках.

На доповнення до зізнань Павлушкова, про це саме зізнав Матушівський, — потім ми розповсюджували різну літературу про Петлюру.

Михайлик: — А саме?

Матушівський: — Різні вірші, що ходили по руках, статтю Донцова з Літературно-Наукового Вісника.

На питання прокурора Михайлика, якою літературою скористувалися члени СУМ-у, Павлушков віяснів: — Частину цієї літератури становили передруки з Літературно-Наукового Вісника, випадкових чисел емігрантських газет, українських, а почасти власна творчість. Деякі твори я дістав прямо від Єфремова. Їх здебільшого передруковував і розповсюджував я. Загальний тон літератури був націоналістичний. Політичний зміст літератури повнотою відповідав програмі СУМ-у.

Члени СУМ-у

Першими членами СУМ-у були: **Борис Матушівський**, **Микола Павлушков**, **Діодор Бобир**, **Юрко Виноградов**, **Федір Дурдуківський**, **Леонід Денисенко**, **Дубровський**, **Солововський**, **Димнич**, **Матушівський Василь**, **Кокот**, **Корінний**, **Зеров**, **Шемет**, **Сакидон**. Свій гурток мав, Бобир, Кокот, був гурток товаришів у Дубровського і у Василя Матушівського.

Перевлив СУМ-у в СВУ

Складовою частиною СВУ СУМ став з моменту утворення самого СВУ, але в той час він користувався досить широкою автономією. Згодом він увійшов у щільні зв'язки з організацією старших громадян. З самого початку СУМ мав ту саму структуру, як і СВУ пізніше, а попередньо БУД — таку саму п'ятирікову систему. Після ввімкнення СУМ-у до СВУ, СУМ не змінив свої програми, а відновив платформу СВУ. Щодо програми, то зробив її значно коротшу й загальнішу, бо програма СУМ-у була досить детальна і нагадувала партійну програму, що могло стати перешкодою до об'єднання взагалі всієї молоді. З утворенням СВУ, за порадою Єфремова, відбулася організаційна зміна в СУМ-і, а потім, виходячи з побоювань, посилено законспірованість центрального осередку, стосовно низових осередків. Причинено безпосередній зв'язок поміж низовими клітинами і центральним гуртком. Почали в лавах СУМ-у проведено чистку, усунено декого з небажаних товаришів. Так було до осені 1927 року. Тоді відбулася загальна реформа по всьому СВУ, перехід на гурткову систему. Цю саму структуру схвалив СУМ, тоді вже як складова частина СВУ. Таким чином, в організації СУМ відбулися і відбилися ті самі зміни, що й в організації старших громадян, це було СВУ. Сталися також певні зміни в статуті СУМ-у, який цілковито наблизено до статуту СВУ. Такий стан був затриманий аж до розкриття СВУ і СУМ-у наприкінці 1929 року.

СУМ НА ЧУЖИНІ

В С Т У П .

1945-тий рік — це рік закінчення війни.

В Німеччині та Австрії, Франції та Італії багато тисяч українців, колишніх робітників, вояків — молодь і старші, мимо найкращих намагань Москви, а навіть до певної міри і Західного Світу, рішили залишитись на чужині, не знаючи завтрашнього дня — не маючи навіть даху над головою, маєток його — це все, що на ньому, і продовжувати життя, маючи на увазі, що його основне завдання — це працювати, вчитися і змагати, щоб його Батьківщина стала вільною.

Згідно із статистичними даними на день I.I.1946 (попередньо не було змоги зробити статистики) разом українців було 102.000 в англійській, американській і французькій окупаційних зонах Німеччини та Австрії. Між ними було від 10-29 років життя 44,1% молоді. В Італії живе понад 10.000 бувших вояків українців I-ої Укр. Дивізії і мала горстка українців у Франції та інших європейських країнах.

В Краю Українська Повстанча Армія веде затяжну боротьбу. Очі української молоді є звернені на цей Край і вона кожної хвилини готова на Його поклик. Захід готується пірувати довготривалий мир. Українська молодь пересякнена любов'ю до своєї Батьківщини вибирає тяжчу дорогу — дорогу праці для добра своєго народу. В таборах, в яких жила молодь, відбуваються різні курси, на яких вони вивчають головно українознавство та привчають себе до фаху. Форми та ініціатива були в руках поодиноких людей, які діяли неорганізовано, а кермувались тільки досвідом і власною ініціативою.

Організаційний шлях

Німеччина: За ініціативою старших громадян, головно із Східніх Земель України, дня 6-го липня 1946 р., в Мюнхені відбулося засідання групи організаторів СУМ-у з представниками існуючих тоді осередків СУМ-у в американській зоні Німеччини під керуванням Ярослава Рака, при участі: М. Сердюка, О. Калинника, К. Кохно, Євтушенка, Е. Стакова, Шанди, І. Фізера, І. Марченка, І. Вовчука та В. Маркуся. Перший осередок вже був заснований дня 10. 6. 1946 р. в Соммер-Казерне в Авгзбурзі, якого ініціаторами були: О. Калинник, Д. Штогрин, М. Юзенів, В. Сушко, Я. Генсіцький та П. Шпирка.

Багато членів, а також і молоді навіть не знали історії СУМ-у, ані програми, але кліч: «Бог і Батьківщина» вистарчав для них, щоб організувались і вступали до згаданої організації і вже в місяці липні 1946 р. нарахувалося сім осередків СУМ-у, які начислювали біля 200 членів.

Виринула потреба творення центрального органу, вироблення статуту і надання організації напрямних. Як згадано повище, перше

організаційне засідання 6. липня в Мюнхені здало собі справу із своїх завдань і тому вже в перших днях, з думкою розповсюднити діяльність організації на всю українську еміграцію, творить Центральне Орг. Бюро СУМ-у. 8. липня розподілено обов'язки за таким порядком:

М. Сердюк — голова, К. Кохно — секретар, Е. Стаків — орг. референт, О. Калинник — керівник Відділу Преси, Євтушенко — член. Розподіливши між собою обов'язки, члени Центрального Орг. Бюро СУМ-у, без жодних засобів і допомоги від існуючих центральних громадських товариств чи установ, розпочали активну діяльність в розбудові СУМ-у в Німеччині. Вже під кінець серпня 1946 р. зорганізовано 24 ініціативних Комітетів та осередків СУМ-у. Перші осередки СУМ-у (поза осередком в Соммер-Казерне, Авгзбург) та ініціативні Комітети створені в таких таборах: Ля Гарде-Казерне, Піонір-Казерне, Артелері-Казерне, Боа-Бріле в Ашафенбурзі, а також у Вайсенбурзі, Дінкельсбілі, Байроті, Герсфельд-Крігштадт, в Мюнхені (Шляйсгайм, Ляйм, Фрайман), Бамберзі, Новому Ульмі, Регерзбурзі, Обернцені, Корнберзі, Гребенштайні, Ціренберзі і інших. Членів СУМ-у, по довгому часі організаційної роботи, нараховувалося вже тоді 1829 осіб.

4-го вересня 1946 р. Центральне Орг. Бюро СУМ-у скликало першу конференцію СУМ-у, яка відбулася в Соммер-Казерне (Авгзбург). На конференцію прибули делегати від 24 осередків. Ця перша конференція СУМ-у була важливою подією на шляху розбудови СУМ-у. Конференція схвалила проект статуту СУМ-у, еляборат якого зготовила ще перша ініціативна група для відновлення СУМ-у на чужині, і вирішила предложить його на затвердження загальному Конгресові СУМ-у, до скликання якого велася підготовка. Крім того Конференція вибрала тимчасовий Центральний Комітет СУМ-у, якому доручено довершити підготовку скликання першого Конгресу СУМ-у та нав'язати діловий контакт з молоддю англійської та французької зони Німеччини. До тимчасового Центрального Комітету СУМ-у були обрані: М. Сердюк, О. Калинник, К. Кохно, З. Шуппер, В. Петренко, В. Маркусь, М. Копинець, І. Фесенко.

Слідом за американською зоною приступлено до творення осередків в англійській зоні Німеччини. До організування СУМ-у на цьому терені був уповноважений Центр. Орг. Бюром СУМ-у С. Вожаківський. Перше конститууюче засідання Орг. Бюро СУМ-у на англійській зоні відбулося 7. серпня 1946 р., в якому взяли участь С. Вожаківський — голова, М. Тарнавецький — культ. освітній референт, С. Мокрій — спортивний референт, В. Комаринський — фінанс. референт, М.

Твардовський — секретар. Терен англійської зони був розподілений на області, в яких кожний член Орг. Бюро мав за завдання організувати осередки. Перший осередок СУМ-у в англійській зоні був організований в таборі Гайденав 31. серпня 1946 р. На день 30 жовтня 1946 р. було створено 16 великих осередків СУМ-у: Гайденав, Годенав, Геттінген, Галендорф, Госляр, Брауншвайг, Мюнстер, Оккер, Нортгайм, Бартгорн, Краенzen, Бургдорф, Роденгавз, Лінддорф, Дорстен, Фельдберг. Орг. Бюро СУМ-у на англ. зону вже 30 вересня 1946 р. піднесло клопотання перед центральною громадською організацією, ще тоді офіційно не визнаваною окупаційною владою, про визнання Орг. Бюро СУМ-у та про співпрацю тaborovих комітетів з осередками СУМ-у. Міжтаборовий громадський комітет дав свою згоду на підтримку організації СУМ. Спілка, спираючись на актив досвідчених і поважних старших громадян, розгорталася і набирала широкого розмаху у виховній праці серед української молоді на англійській зоні Німеччини.

Центральний Комітет СУМ-у в Мюнхені, на своєму засіданні 12. листопада 1946 р., кооптував до складу ЦК СУМ-у С. Вожаківського та затвердив його заступником голови ЦК СУМ-у.

Виконуючи постанову першої конференції СУМ-у в Авгзбурзі на 20-24. березня 1947 р. тимчасовий Центральний Комітет скликав перший Конгрес СУМ-у. На Конгресі делегати репрезентували 46 осередків від 3700 членів. Перший Конгрес затвердив статут та програму СУМ-у, а також сумівський прapor та емблему, ухвалив напрямні для дальшої розбудови СУМ-у та обрав Центральний Комітет СУМ-у в такому складі: М. Сердюк — голова, С. Вожаківський, О. Калинник, заступники, Г. Турчик — секретар, М. Кравчук — керівник орг. Відділу, В. Петренко — скарбник, К. Кохно — керівник жіноцтва, Тарнавський — керівник Відділу культури і освіти, П. Карпенко-Криниця — керівник Відділу преси, В. Омельченко — керівник Відділу спорту, В. Дратвінська — керівник доросту, М. Щербак, Косанівський, В. Ващинський — члени. Контрольна Комісія: І. Микита, В. Гришко, Михальцевич, Рогатинський. Товариський Суд: Др. Воляник, В. Вовчук, В. Маркус, Михайлукова.

Після першого Конгресу СУМ-у ще більше пожвавлено діяльність СУМ-у. По осередках організовано різні самодіяльні гуртки, виховно-освітню роботу ведено більш систематично і пляново. Впливи СУМ-у помітно поширювалися на позаспілкову молодь, СУМ здобував все більше значення у громадському житті.

СУМІВСЬКІ ЗДВИГИ

В серпні 1947 р. в Авгзбурзі відбулося масове свято сумівської молоді американської зони Німеччини, а в Гайденав — англійської зони. На цих святах сумівська молодь про-

демонструвала свої уміlosti й досягнення з ділянки самодіяльності, показала свою організованість та здисциплінованість.

Старше громадянство пережило радісні хвилини, коли бачило стрункі колони сумівців, їхні вправи, вистави драматичних гуртків, концерти, виставки з малярських, вишивкарських, видавничих та других праць. Подібно до цього свята молоді, але в ширшому засягу, відбувся у вересні 1947 р. в Мюнхені, на Фраймані, перший загальний ЗДВИГ СУМ-у, в якому взяло участь понад 2000 сумівців та багато гостей з позаспілкової молоді і старшого громадянства. Обидва свята молоді були показом досягнень на відтинку діяльности СУМ-у протягом одного року.

СУМ В АВСТРІЇ

Ідеї СУМ-у все більше поширювалися і захоплювали нові круги молоді. Так в таборі Зальцбург з ініціативи уповноваженого ЦК СУМ-у І. Головінського, було створено ініціативний комітет СУМ-у на Австрію, якого завданням було розбудувати клітини на цьому терені. У склад цього Комітету ввійшли: О. Гошовський — голова, В. Паліenko — орг. референт, С. Пасіка — секретар, І. Головінський — культурно-освітній керівник.

Мала кількість українців на цьому терені, непригожі обставини, а опісля еміграція до інших країн не дали зможи розвинутись СУМ-ові вповні на цьому терені. В Австрії існувало три осередки в Зальцбурзі, Ляндек та Астен, які начисленювали у найкращий час розвитку СУМ-у біля 200 членів. Однак їх праця мала за собою осяги і СУМ у цій країні дальше веде свою працю.

СУМ В БЕЛЬГІЇ

Дня 2. червня 1947 р. створився перший осередок СУМ-у в Шарле-Руа. 21. грудня 1947 р. ЦК СУМ-у призначив уповноваженого на Бельгію Кирила Митровича, заходом якого 28. березня 1948 р. був скликаний перший здиг СУМ-у, що відбувся в Льеж. В розбудові Спілки Укр. Молоді в Бельгії, крім К. Митровича, вже від самого початку брали активну участь О. Коваль, Г. Цимбала, О. Лубська, В. Попович, О. Марченко, Г. Оципко та інші.

ДРУГИЙ КОНГРЕС СУМ-у

24-25 квітня 1948 р., після розбудови СУМ-у в Австрії і Бельгії скликано другий Конгрес СУМ-у, на якому було вже 89 делегатів. На той час у amer. зоні Німеччини було 40 осередків, в англійській 19, у французькій 3, в Австрії 4, в Бельгії 2; разом 68 осередків, які начисленювали 6268 членів. Вже тоді СУМ організовував 313 різних курсів та гуртків, у тому числі гуртків: спортивних — 52, хорових — 30, драматичних — 36, літературних — 2, теренознавства — 3, курсів машинопису — 3, радіотехнічних — 5, слюсарських — 15, шоферських 14, мед-сестер — 3, ліквідації неписьменності — 15, загально-осв. — 10, технічних — 3, чужих мов — 24. Крім сумів-

ських курсів та гуртків, поза СУМ-ом, на різних курсах та школах навчалося понад 2946 сумівців. СУМ мав 60 власних бібліотек з загальною кількістю 12,102 книжок.

Другий Конгрес СУМ-у обрав новий ЦК СУМ-у у такому складі: М. Сердюк — голова, С. Вожаківський і В. Коваль — заступники, Д. Багрій — секретар, І. Микита — орг. керівник, П. Кізко — кер. в-лу преси, І. Микуляк — кер. в-лу фінансів, В. Козак — кер. спорту, В. Омельченко — кер. в-лу інформації і зв'язків, О. Потапенко — керівник жіночтва, В. Маркус — кер. в-лу юнацтва СУМ-у; проф. Чуйко — голова педагогічної Ради СУМ-у, заступники членів ЦК СУМ-у Ю. Василів, Я. Росова, М. Почтар. Контрольна Комісія: О. Калинник, А. Черняк, В. Ліщинецький, І. Чорній. Товариський Суд: Др. С. Волиняк, Л. Рихтицький, В. Гришко, Б. Шевченко. Під час Конгресу в Зоммер-Казерне Авгзбург була зорганізована показна виставка з життя і діяльності СУМ-у. На виставці були сумівські фотоальбоми, мистецькі малюнки, стінні газети, емблеми, журнали, з яких особливо привертав увагу ілюстрований журнал ЦК СУМ-у «АВАНГАРД».

СУМ У В. БРІТАНІЇ

На початку 1948 р. сумівці, які прибули до Англії, а також колишні вояки I Укр. Дивізії УНА розпочали творити осередки СУМ-у в Англії. Перші осередки СУМ-у на цьому терені повсталі з ініціативи друзів і подруг: Анни Калинник — Болтон, А. Мартощука — Сліфорд, М. Р. Шкавритка та І. Боднарівського (колишнього члена СУМ-у) — Сібсон, Я. Скурського — Ілі, І. Крушельницького та Я. Деременди — Морбі, Г. Лещишина — Гольбек та інші. Першим уповноважненим ЦК СУМ-у на Англію був призначений М. Р. Шкавритко. Дня 1.7.1948 р. скликано за ініціативою М. Р. Шкавритка, І. Федчиняка, та М. Гринюка перше організаційне засідання Орг. Бюра СУМ-у в Татершалі (Лінкольншир) в таборі полонених. До Орг. Бюра СУМ на цьому терені входили: М. Р. Шкавритко — голова, Анна Калинник — заступник гол., М. Гринюк — секретар, І. Федчиняк — фінансовий керівник, члени Орг. Бюра: В. Олеськів, Я. Скурський, М. Деба, Г. Цебрій, М. Яворський, Галина Микушівна, А. Тисячний. Заходом праці Орг. Бюра СУМ-у розбудовано клітини СУМ-у в Англії, так що СУМ став на цьому терені одною з найпотужніших організацій.

За окремими характеристичними ознаками, діяльність СУМ-у розділяється на три періоди.

В першому періоді відбувається масове організування сумівських низових клітин та масовий зрост членства. На цей період припадає також створення Крайового Комітету. Час його тривання — 1948-1950 роки.

Кристалізація сумівців і духове оформлення, як також поглиблення праці на всіх відтинках сумівського життя розвивається і завершується в роках 1950-1952, це було у

другому періоді праці.

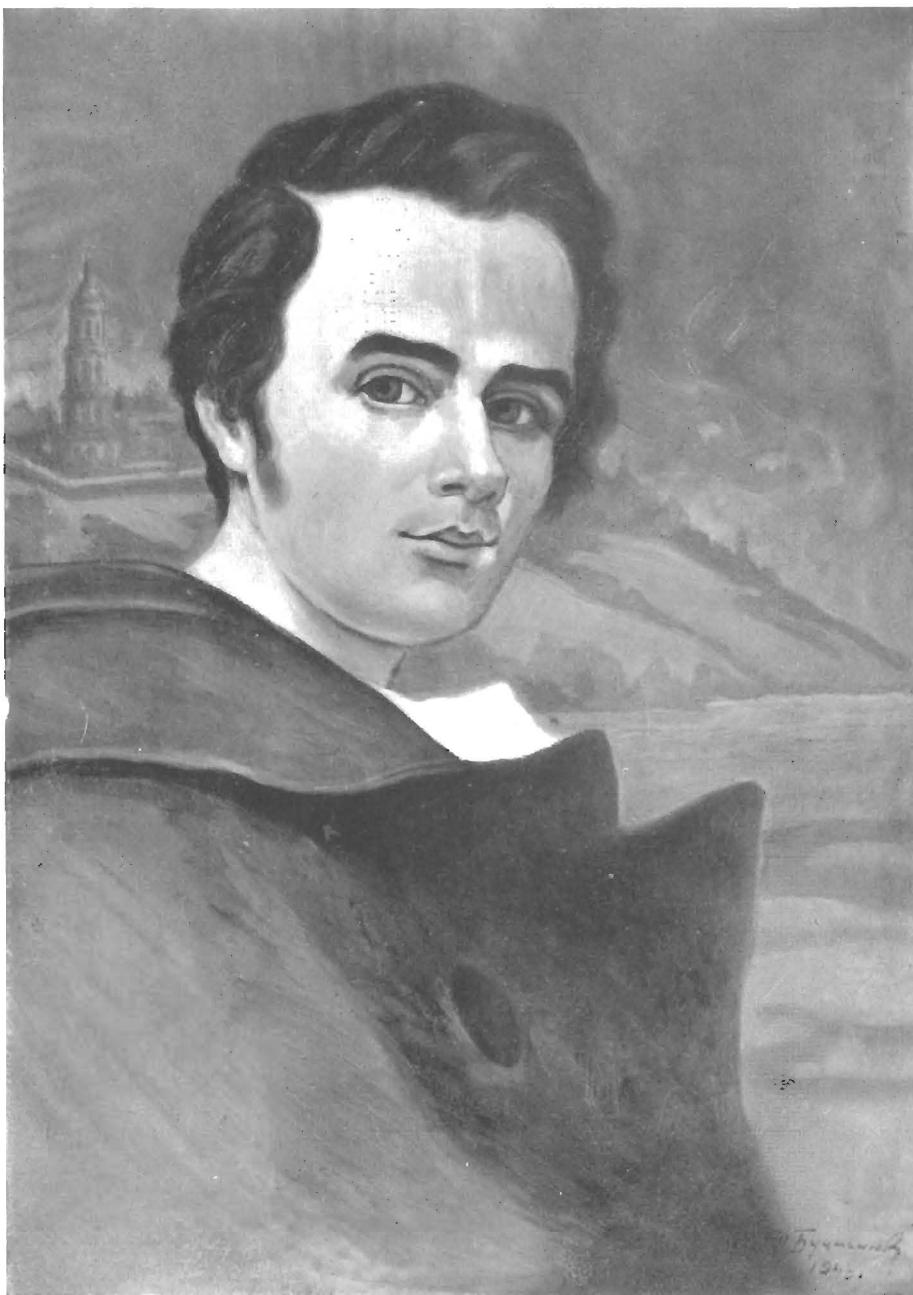
З початком 1952 р. починається третій період в діяльності СУМ-у, що характерний інтенсивною працею в напрямку підвищення загального знання сумівців.

В свому духовому і фізичному рості, Спілка Української Молоді у Великій Британії зустрічалась з поважними труднощами і перешкодами, які вдавалося вчасно і успішно побороти. Зупинимось коротко над основними перешкодами, які мали рішаючий вплив на формування сумівського руху на цьому терені та його діяльність. Першою перешкодою, з якою стрінулись члени Орг. Бюра — це намагання тодішнього проводу СУБ-у підкорити собі СУМ, перетворюючи його в секцію. Тодішні керівники СУМ-у розуміли дуже добре, що залежність від іншої організації чи установи буде зв'язувати їхню ініціативу та взагалі діяльність. Не погодившись на жодну залежність, проголосили офіційно СУМ незалежною організацією молоді, відповідальною за дії тільки перед Крайовим З'їздом. Становище Орг. Бюра було схвалене Першим Крайовим З'їздом і це ще більше загострило взаємовідносини між СУБ-ом і СУМ-ом. Такий стан тривав до 1949 р. Із зміною проводу СУБ-у Загальними Зборами в 1949 р. відносини поміж СУМ-ом і СУБ-ом стали приятні, що більше, Централя СУБ-у дала велику матеріальну допомогу для СУМ-у, головно в роках 1949-1950.

Далішими перешкодами у рості СУМ-у був брак приміщення під канцелярію Крайового Комітету і Орг. Бюра та фінансових засобів на ведення переписки та видання необхідних матеріалів. Фінанси Орг. Бюра спирались на відсотках з кольортажі української преси та пожертв українського громадянства. Однак, вже в другій половині 1949 року фінансове питання було достаточно розв'язане сплатою членських зобов'язань сумівців та допомогою СУБ-у у формі одержання дозволу англійської влади затруднити для СУМ-у сталоого працівника, визначення приміщення під канцелярію КК в Лондоні та зобов'язання оплачувати одного працівника для СУМ-у з центрального фонду СУБ-у. З часом, однак, з погіршенням фінансового стану СУБ-у, з причин збільшення зобов'язань та зросту секцій СУБ-у стало ясним, що СУМ мусить вдерживуватись на власних фінансах.

Фактична фінансова незалежність СУМ-у від СУБ-у починається з 8.7.1950 р. У самостійнення СУМ-у проходило радше з намагань самого Крайового Комітету, ніж під тиском обмежень СУБ-у. Бо є самозрозумілим, що фінансова залежність та допомога з зовні робить організацію кволою, нездібною до боротьби за своє збереження і розвиток. Натомість, хочби часове матеріальне критичне положення організації в її незалежності дає їй можливість виявити життезадатність та примушує її до особливої активності, яка

Тарас Григорович Шевченко
1814 — 1861

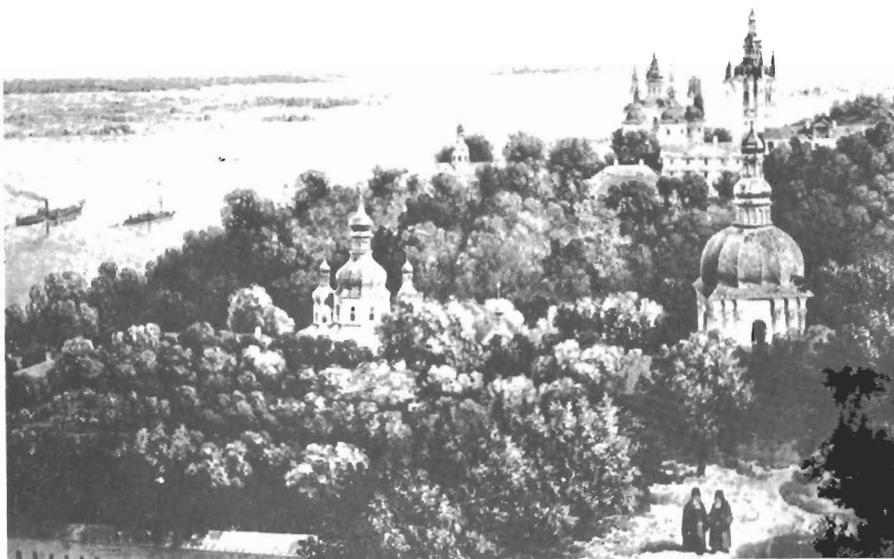
Свою Україну любіть
Любіть її... Во врем'я лютє,
В останню, тяжкую мінуту
За неї Господа моліть!

Учітесь, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь, --
Свого не цурайтесь:

Борітесь — поборете:
Вам Бог помогає;
За вас сила, за вас воля
І правда святая!

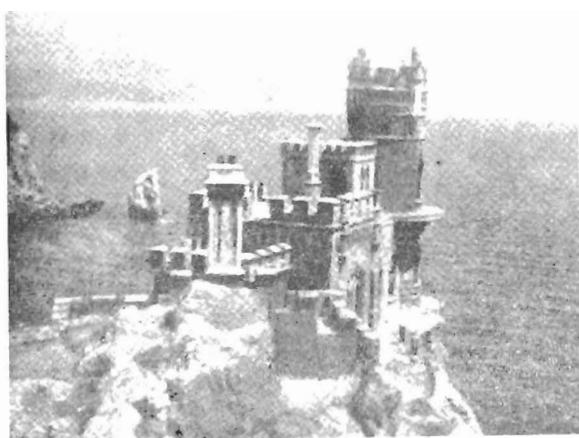
Хрещатик (Київ) в огні, 1941 року.

Вид на Видубицький монастир і Дніпро в Київі.

Селяни з Вербиці (Карпатська Україна).

Над Чорним Морем.

Загальний вид на Київ.

Дніпропетровський
державний музей.

Загальний вид на Св. Юр у Львові.

Будинок Держ. Промисловості в Харкові.

Село в Карпатах.

Богданівка в Чернігівській області (Четвертий з права — письменник Богдан Лепкий. Перший з ліва — о. Мітр. Малиновський).

Захід сонця в степу.

Ген. Т. Чупринка — Р. Шухевич
11. 5. 1907 — 5. 3. 1950.

“Знайте, що такої героїчної доби взагалі не знає історія людства. В тінь пішли прославлені досі Тернопілі. На героїзмі УПА і визвольно-революційного підпілля будуть виховуватися нові українські покоління. Боець УПА і український революціонер заступить місце мужнього спартанця в історії людства.”

Ген. Тарас Чупринка

З оригінальних листівок, розповсюджуваних революційним підпіллям в Україні (дереворит).

Українська Повстанча Армія

1943-1948

Вояки УПА чистять зброю. »Зброї у них мало — її треба здобувати і нею бити ворога«.

На сторожі.

Піклування над раненим.

УПА

Відділ К. — 1947 р.

Дівчата і юнаки нетільки допомагають активно УПА, але дуже часто беруть участь в боях проти ворога.

Упівці віддають честь тим, що впали за ВОЛЮ БАТЬКІВЩИНИ.

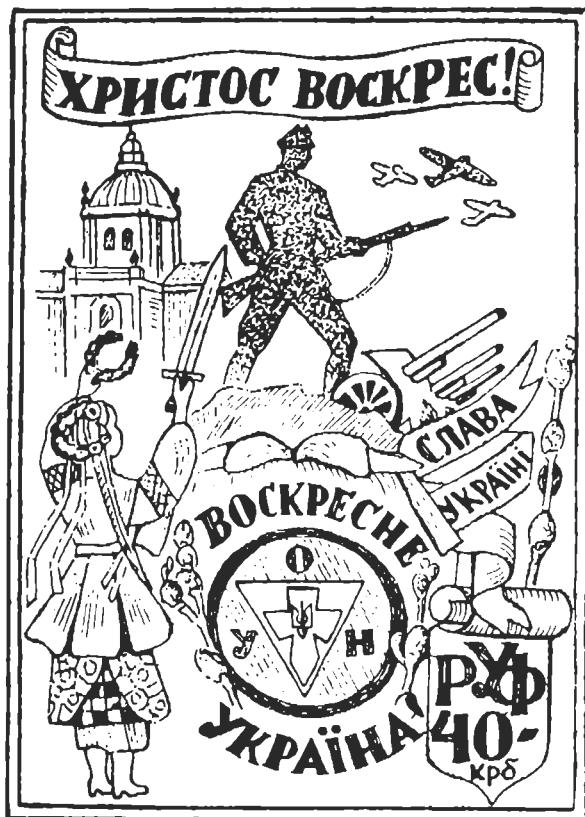
Нарада перед акцією.

Ворог наближається.

Звітування.

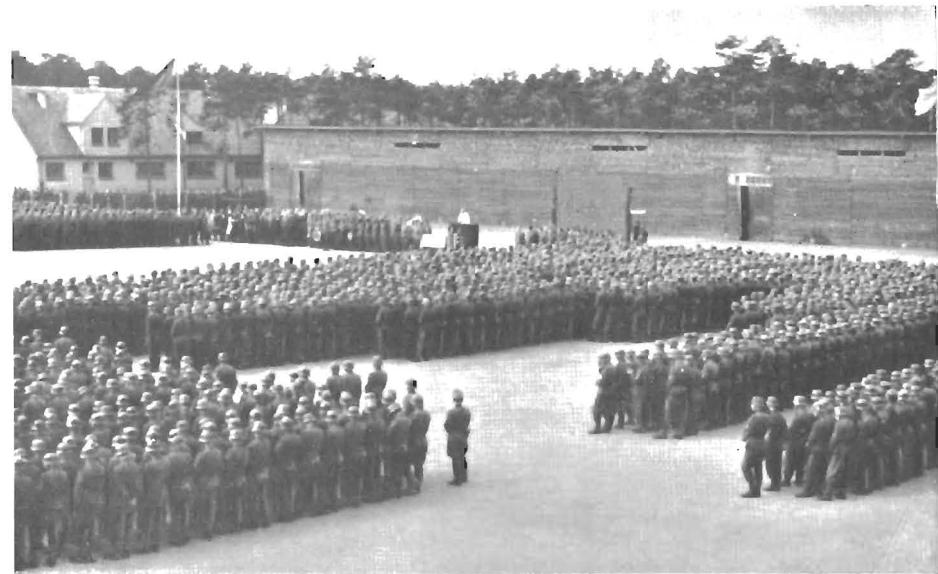
З оригінальних листівок в день
Христового Воскресіння.

Стріча

В бою за Україну

Українська Дивізія Національна

В час Другої Світової
найбільшого ворога України —
Спілки Української

В неділю під час проповіді українського священника.

УД в бою.

Український старшина перевіряє пости

Зенітна артилерія на вправах.

Галичина - Українська Армія

Війни вони боряться проти
в мирний час вони стають членами
Молоді.

В марші під Броли.

Вояки УД пращають свого друга на Словаччині.

Українська оркестра І-шої Галицької Дивізії.

У відступі на захід в горах Альпах.

Фотомонтаж (в середині). Перший вгорі Св. Юр в мініятурі. Другий в долині — тaborовий театр, збудований силами полонених.

Табір Українських Полонених в Ріміні (Італія) 1945-1947

Під час неволі вони підготовляються
на вишкільних курсах, щоб стати корисними громадянам
своєї Батьківщини.

Бараки гарм. полку її ревіру.

Рільничча школа, — городничий відділ.

Таблиця на могилі полонених у Червії (Італія).
Коло могили делегати з табору Ріміні та
медсестри І-шої УД.

Йордан в таборі Татершаль (Англія), 1948 р.

Іконостас укр. греко-католицької церкви в таборі Ріміні.

Загальний вид на табір в Ріміні.

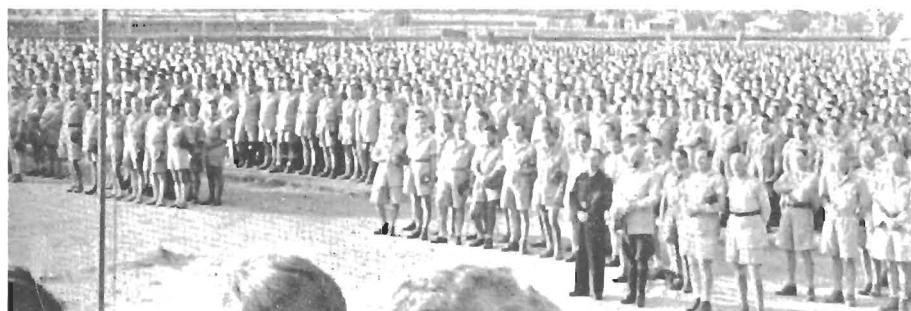
Йордан в таборі.

»Козаки Задротянці« пишуть листа до Рузвельтової. Карикатура у виконанні Го-го.

Черні Різдвяні свята в »цивілю«

Посвящення національного прапору, виготовленого фондами українських вояків Корпусу Андерса (1946 р.).

НАШІ СВЯТИНИ

Собор Святої Софії в Київі.

Українська автокефальна православна церква на Празі (Варшава).

УАПЦ в Лондоні.

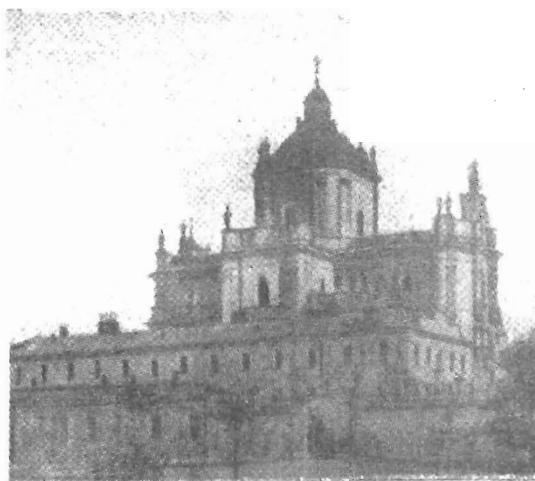
»Отче Наш«. Мармурова таблиця в Єрусалимі, виготовлена фондами українських воїків II-го Корпусу під час ІІ-го Світової війни.

Українська православна церква в Майнц-Кастелі.

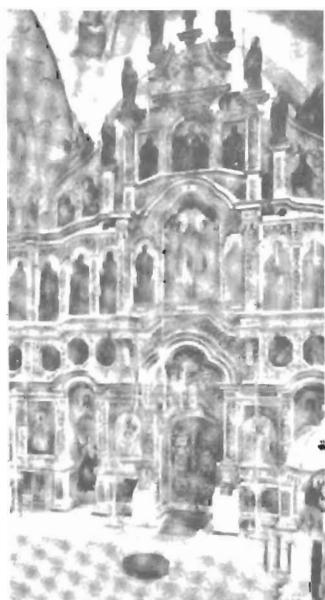
Іконостас в укр. церкві в Карпатській Україні.

Церква Святого Юрія у Львові.

Українська католицька церква в с. Кривчі біля Львова.

Іконостас Військового Микольського Собору в Київі.

Українська католицька церква в Лондоні.

Митрополит Андрей Шептицький.

Ієрархи Укр. Католицької Церкви

Епископ Й. Коциловський в Дрогобичі, 1943 р.

Українські прочани в Святому 1950 році перед церквою
Санта Марія Маджоре.

Архирейська Служба Божа
в церкві Санта Марія Маджоре.

Іх емін. кардинал Е. Тіссеран, секретар Священної Конгрегації Східної Церкви (в середині). Папський Делегат в Бельгії монс. Ф. Ченто (перший з права).

Проф. Ляйбен, президент бельгійсько го Комітету Допомоги Українським Студентам.

Його Ексц. Арх. Іван Бучко, Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі.

Похід на могилу бл. п. полк. Е. Коновалця (29. 6. 1950 р.), в якому взяв участь Преосв. Борецький з Торонта.

Питомці Духовної Семінарії коло могили бл. п. полк. Е. Коновалця, в 1949 р.

З Религійного Життя Укр. Католицкої Церкви

Архирейська Служба Божа в Манчестері.

»Обнова« в студійному тижні під час Конгресу Пакс Романа
в Духовній Семінарії у Клюмбергу (Голяндія), 1950 р.

Українці і сумівці з Бельгії вітають Преосв.
арх. І. Бучка хлібом і сіллю.

Служба Божа під час реліг. маніфестації
в Елі (Англія), 1949 р.

Кат. Конгрес в Манчестері, зорганізований о. Мітратом А. Малиновським.

Під час проповіді арх. Івана Бучка в Брадфорді (1951 р.).

Президія і учасники Католицького Конгресу в Манчестері (1950 р.).

Релігійний похід вулицями міста Манчестеру з участю архиєпископа І. Бучка.

"Йордан" в Ріміні (Італія, 1947 р.).

Архієрейська Служба Божа в Таборі Полонених в Шефільді (Англія).

Ніканор, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви.

Василь Липківський,
Митрополит Київський і Всієї України.

Зустріч Владики Полікарпа в Галіфаксі з серпня, 1952.

Похід в Престоні (Англія) — з нагоди Ювілею міста. 1. 9

З релігійного життя Української Православної Церкви

Владика Митрополит Полікарп з духовенством
в таборі Гайденав (пімеччина),
в день ім'янин. 6. 8. 49 р.

† Полікарп Митрополит УАПЦ.

ВІТАЄМО, ВЛАДИКО!

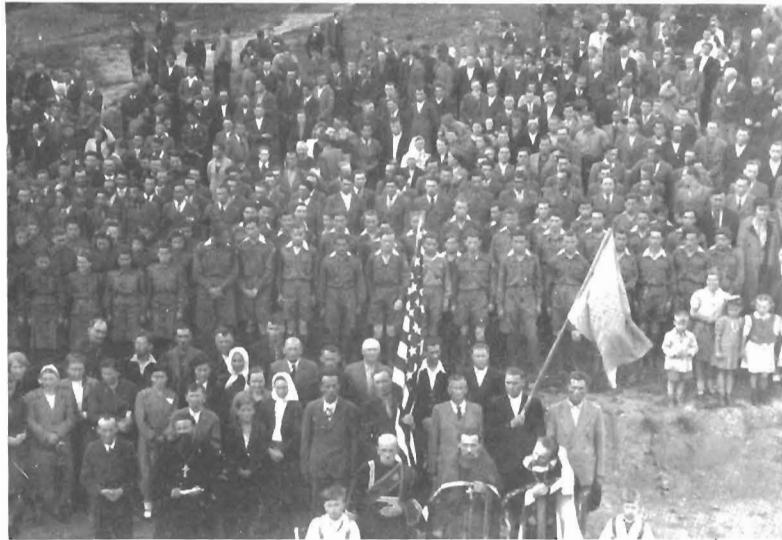
Фотомонтаж з візити владики Полікарпа в Англії.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В ТАБОРАХ В НІМЕЧЧИНІ

Балетний гурток української початкової школи в українському таборі в Корнбергу.

Школа дорослих в українському таборі в Корнбергу.

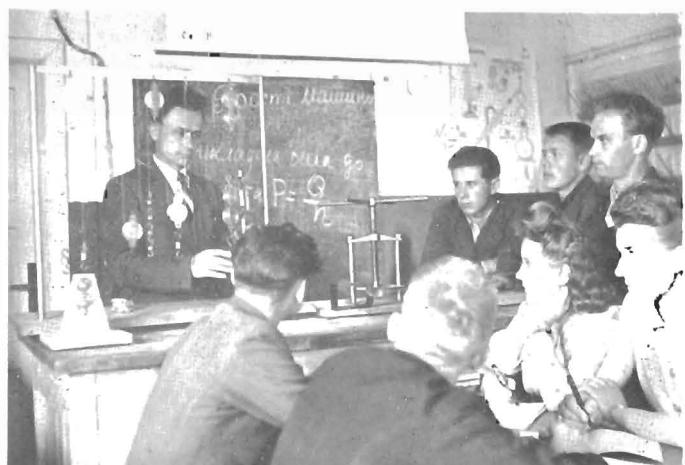
Відзначення українцями табору Корнбергу дня висадки американських військ в Штарнбурзі під час ІІ-го Світової Війни.

Різьбарська майстерня в укр. таборі в Корнбергу.

Українська тaborова поліція в Корнбергу біля воріт табору під час зміни.

На годині фізики в укр. гімназії в Корнбергу.

Учні ремісничої школи за практичною роботою в таборі Корнберг

Шевська майстерня в укр. таборі Корнберг.

Славний хор бандуристів Китастого в Німеччині.

а кляса Української Реальної Гімназії в укр. таборі Корнберг.

Під час міжнаціональної зустрічі в Галендорфі.

ПРОГРАМА СУМ-у

1. Спілка Української Молоді (скороcheno СУМ) є непартійною, але глибоко ідейною національно-соборницькою організацією Української Молоді, що, ставлячи перед собою завдання відновити славні традиції одноіменної спілки, ліквідованої антинародним окупантійним режимом в Україні, об'єднує і виховує в своїх рядах молодь, яка, згідно з правилами, може вступати в СУМ.

2. Стоячи на ґрунті християнської моралі і глибокого українського традиціоналізму, СУМ є середовищем, в якому куються сталеві характери, що змогли б стати на зміну своїм батькам, і були б безмежно відданими українській самостійницькій ідеї, дотримуючись гасла: »Бог і Батьківщина«.

3. Оскільки всі люди рівні перед Богом, а значить, не може бути обранців, яким призначено панувати над народами, СУМ виховує своїх членів у дусі вселюдської правди, в дусі непокори перед імперіялістичними загарбниками, готуючи молодь до безкомпромісової боротьби за власну державу, як підставу існування українського народу.

4. В лавах молоді мусять високо стояти моральні чесноти, братерська дружба і організованість, а тому СУМ, ведучи безпощадну боротьбу з аморальністю, нездоровими симптомами в середовищі молоді, бореться за високі якості і чистоту душі своїх членів з тим, щоб слово »сумівець« стало гордістю не тільки Спілки Української Молоді, а й усього українського громадянства.

5. Стверджуючи, що глибока усвідомле-

ність правоти поставлена перед собою мети, в аспекті загальнолюдського буття, була запорукою перемоги й безсмертності членів. Спілка Української Молоді виховує такий тип молодої людини, яка б була завжди переуконана в перемозі своєї правди, дуже дорого цінила своє національне ім'я, належно шанувала борців за волю свого народу, і для якої відступство чи зрада нації були б рівнозначні з смертю.

6. Член СУМ-у мусить бути високорозвиненим, постійно прагнущим до поглиблення своїх знань і цікавитися навколошнім життям, а тому Спілка Української Молоді за одно із основних своїх завдань уважає допомагати й всіляко підтримувати молодечий гін до опанування культурної скарбниці як свого народу, так і передових народів цілого світу.

7. СУМ бореться за поширення серед молоді своєї ідеї та створення нових Сумівських осередків, вимагаючи від свого членства активної діяльності в цьому напрямку, пам'ятаючи, що СУМ — це бойова національно-соборницька організація.

8. Важлива ознака всякої здорової молоді, а тим більше молоді поневоленої нації, полягає в тому, що ця молодь стоїть не тільки на високому моральному та ідейно-політичному рівні, а й відрізняється своїми фізичними прикметами, знаючи, що в здоровому тілі — здоровий дух. Тому СУМ велику вагу приділяє фізичному розвиткові молоді в найрізноманітніших формах, вважаючи ці чинники за основні у формуванні фізично й духовно здорового характеру.

ПРИСЯГА ЧЛЕНА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Я, СИН (ДОЧКА) ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ УРОЧИСТО КЛЯНУСЯ ПЕРЕД БОГОМ І УКРАЇНОЮ, НІКОЛИ НЕ СПЛЯМИТИ ЧЕСТИ МОЄЇ НАЦІЇ ТА КРОВИ МІЛЬЙОНІВ ПОЛЯГЛИХ БОРЦІВ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

ОБІЦЯЮ ПРИСВЯТИТИ ВСІ СВОІ СИЛИ І ЗНАННЯ ДЛЯ ВИБОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ ДЕРЖАВИ, А ТОМУ, КОЛИ НАСТАНЕ ЧАС, Я ГОРДО СТАНУ З ЗБРОЄЮ В РУКАХ ЛІШЕ ПІД СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР В ПЕРШІ КОГОРТИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЗВОЛЬНОГО ВІЙСЬКА І НЕ СКЛАДУ Й ДОТИ, ДОКИ НЕ ВІЖЕНИУ ОСТАННЬОГО ОКУПАНТА ІЗ СВЯЩЕНОЇ ЗЕМЛІ МОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ БУТИ ЗДИСЦИПЛІНОВАНИМ ЧЛЕНОМ СУМ-У ТА НЕУХИЛЬНО ВИКОНУВАТИ ВСІ НАКАЗИ МОІХ ЗВЕРХНИКІВ

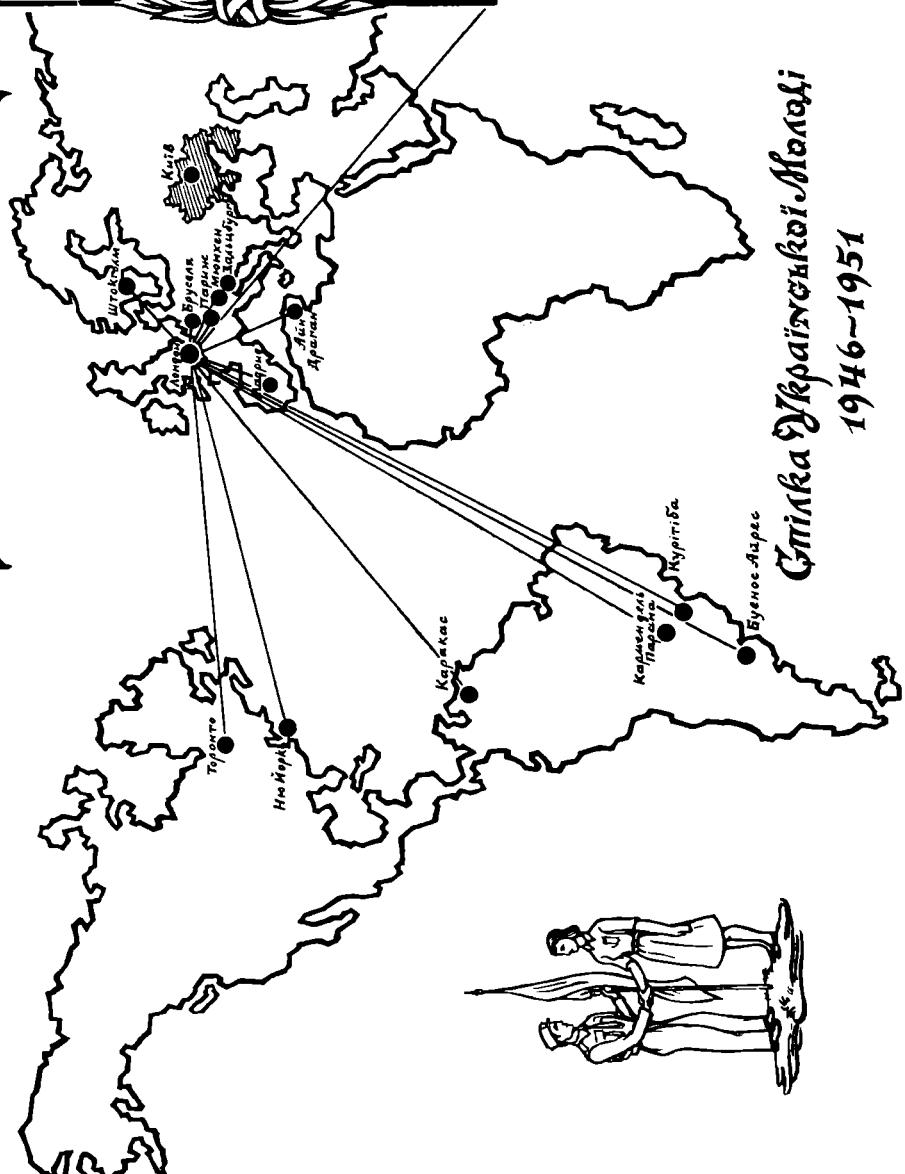
БОГІ УКРАЇНА

Основоположники
СВУ — СУМ-У
життям Большевичкого
періоду

1919

1925—1930

Др. С. Ефремов І. Слободянчик
А. Жуковський П. Немістайко
Мирон Ф. Куприйский
В. Дурачковський О. Дубенський
Х. Шульц
В. Чеховський А. Бога
О. Чорноківський Тадеуш Ольський
Людмила Тадеуш
Х. Славенко М. Тучинська
А. Тарасюк Старшина Чернігівська
С. Кам'яниченський Іван Оманіловський
Д. Бойко Іван Рогоза
А. Бондарь Матушевська

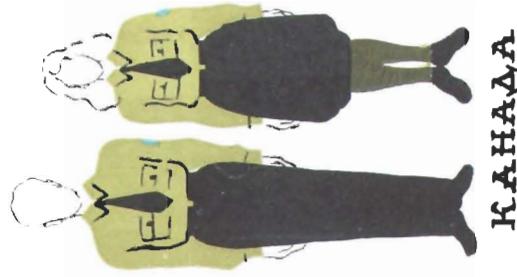

Стілка Української Молоді:

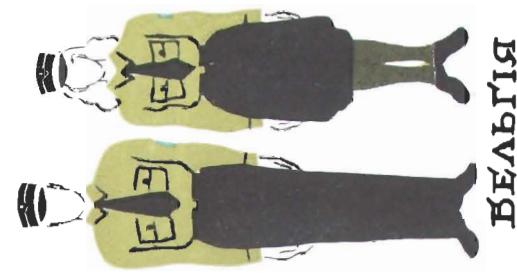
1946—1951

М. Степанов

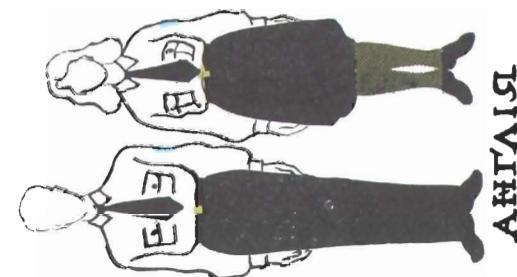
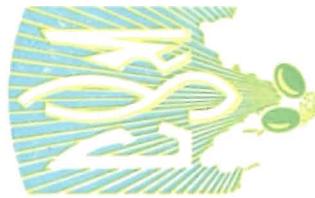
ФАНФОРІ , ВІДЗНАКИ ТА ПРДАПОР СУММ

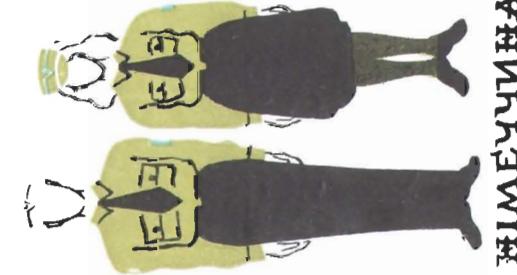
КАНАДА

БЕЛГІЯ

АНГЛІЯ

НІМЕЧЧИНА

ПРАЦЮЄМО,
ВЧИМОСЯ!

Тракторист — Англія.

Вивчення теренознавство
Німеччина.

В текстильному заводі — Англія.

Осередок Райнс на вправах

Осередок СУМ-у в Монсі — Бельгія

Різдвяна постановка — Канада.

Святослав Стасюк та Василь Ткачук заправляються
малку до шаблі прибалеті в Манчестері
— Англія.

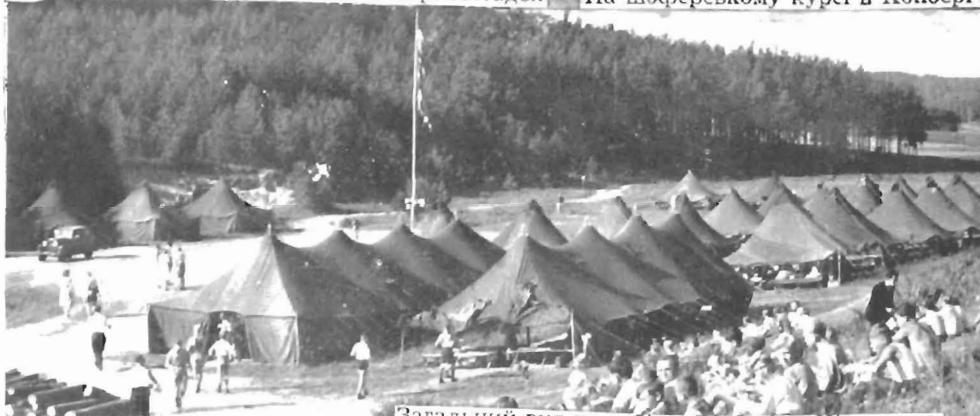
Маршируючі колони: Німеччина — Англія.

ТВОРИМО!

Малі «Січовики» на лекції в Берхтесгаден

На шоферах курсі в Конберг

Загальний вид на табір у Вінбасі — Німеччина.

Вишивкарські курси — Німеччина.

Будова вежі — Німеччина.

Відбиванкова дружина СУМА
в Пасеїк — США.

Сумівці Мітенвальду на курсах
машинописання та стеноографії

Осередок Геребрук. На наколесниках.

Після закінчення шоферських курсів
у Регенсбурзі.

В рядах. Під час міжнаціональної зустрічі
в Галендорфі.

Свято Фізичної Культури. Регенсбург.

СУМ

в Німеччині

Мюнхен — Організаційний
Центр та Осідок ЦК СУМ-у.

Група ос. Гайденав.

Звітування під час здвигу в Фраймані.

Колони сумівців на Святі Молоді у Фраймані.

На Святі Молоді. Ос. Стефанкірхен.

Фрагменти з вишкільного табору СУМ-7
»Чорний Ліс« літом, 1953

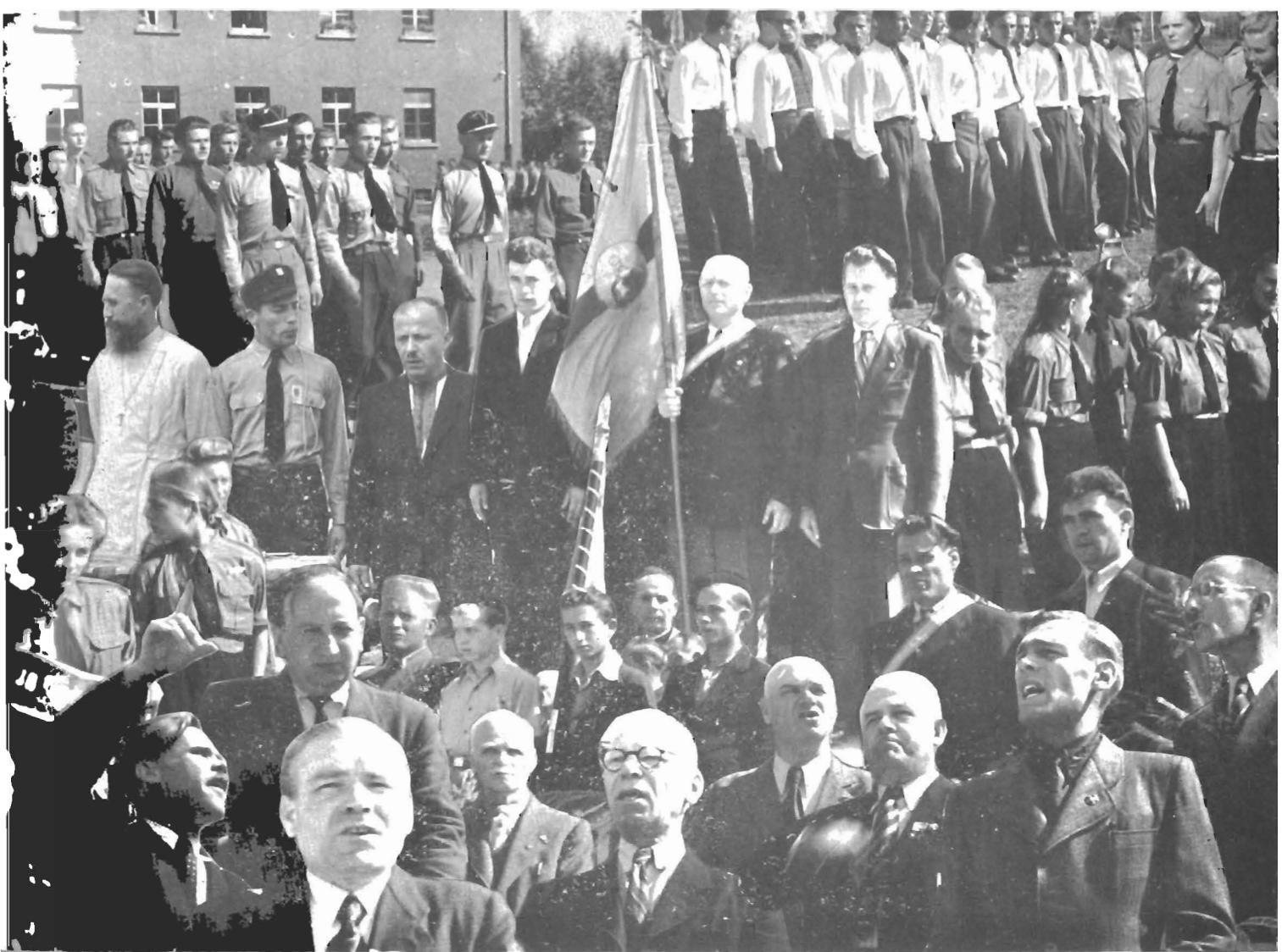
Юнаки тaborують. Берхтесгаден.

Регенсбурзькі сумівки й сумівці після закінчення Свята Весни.

Сумівки й сумівці осередків СУМ-у Фрайману й Шлягайму.

Вгорі — група сумівців осередків Фрайману й Шлягайму, 1949 р.,
в долині — фрагменти з сумівського фільму «Обличчям до Вороючої України», Новий Ульм, 1949 р.

Осередок СУМ-у в Ашафенбурзі в 1948 р.

В день Фізичної Культури і 300-ліття Революції Б. Хмельницького.
Сумівський осередок. Пласт і чільні представники табору.
Посередині ген. О. Павленко. Новий Ульм, 22. 8. 1948 р.

Ланка СУМ-у в Авгсбурзі.

Ос. Стефанскірхен на Святі Молоді, 24. 7. 1949 р.

Ос. СУМ-у в Розенгаймі.

Осередок в Бургдорфі.

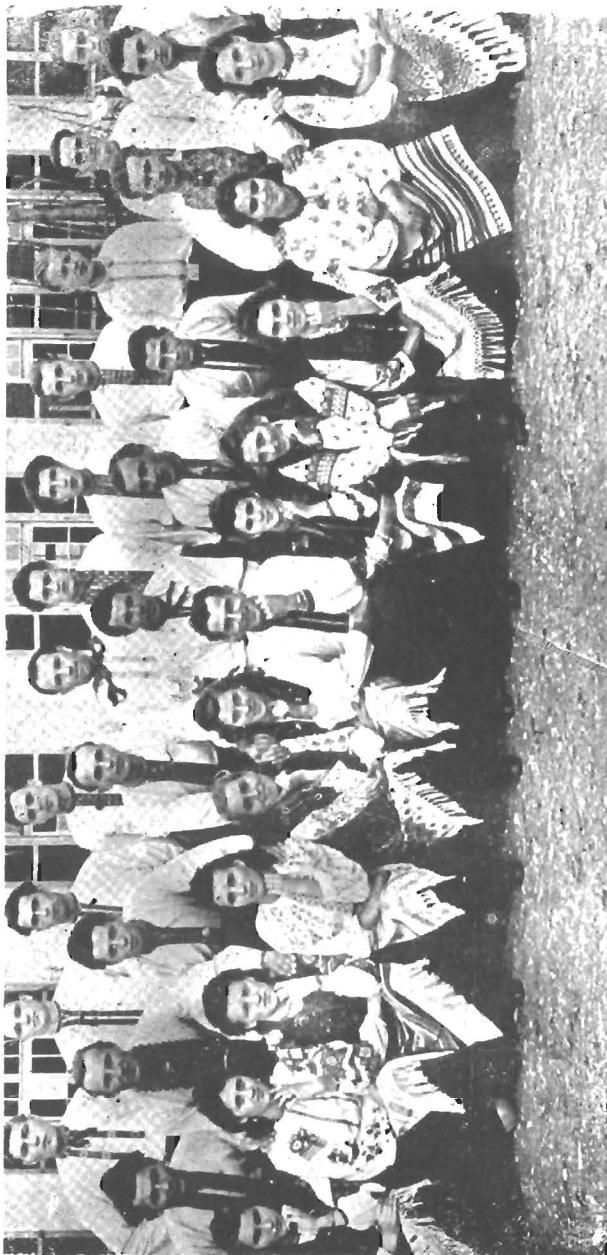
Осередок в Зедорфі.

Фрайман — Мюнхен.

Новий Ульм.

Осер. СУМ-у в Гайденав.

Дівочі ланки СУМ-у при осередку в Регенсбурзі.

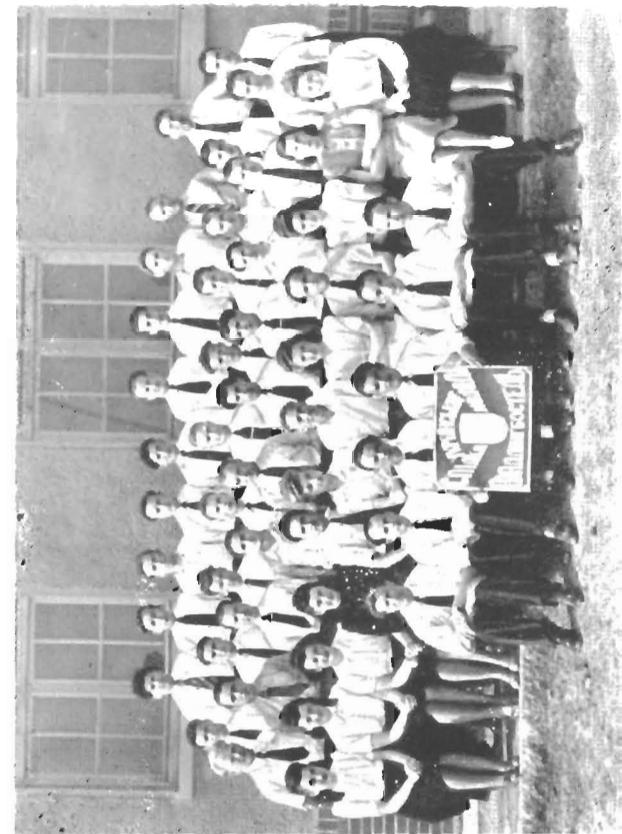
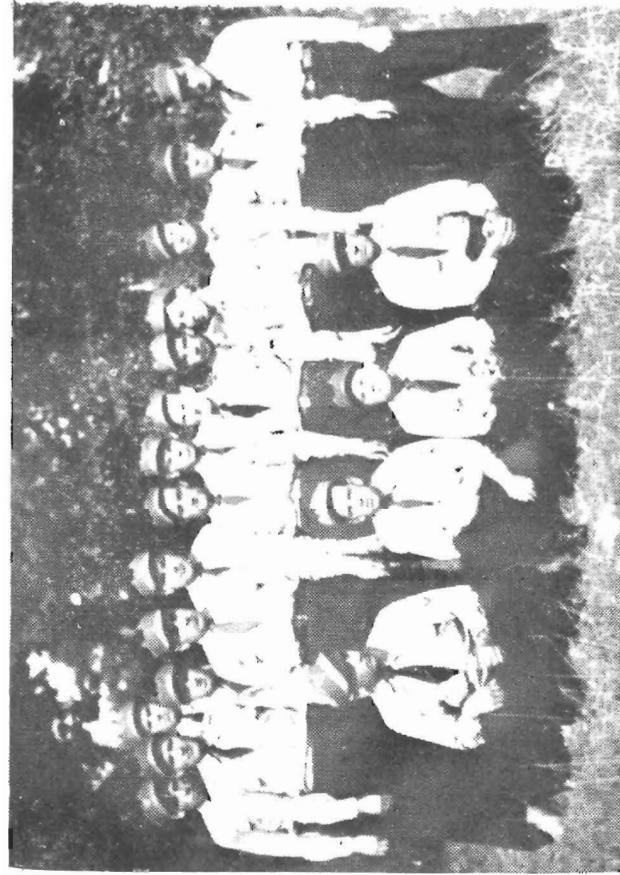

Осередок в Гетінгені.

Члени осередку СУМ-у в Н. Ульмі, заснованого після розв'язання укр. табору в Регенсбурзі.

Осередок СУМ-у в Новому Ульмі.

Осередок СУМ-у в Фаллінгбостелі.

Осередок в Геребрук.

Група дівчат-сумівок Ашафенбурзького осередку в сумівських одностроях.

Група хлопців і дівчат Ашафенбурзького осередку.

Сүмівці й сумівки з Регенсбургу на Здвизі у Фраймані.

КО СУМ-у в Гетінгені.

Сумівці й сумівки з Вайсенбургу відвідують виставку в Мюнхені.

Осередок в Ділінгені.

Юнаки з Ляйпгайму на сумівському Здвиді в Новому Ульмі.

Осередок Вайсенбург.

Група Осередка Стефанскірхен на Здзвізі у Фраймані.

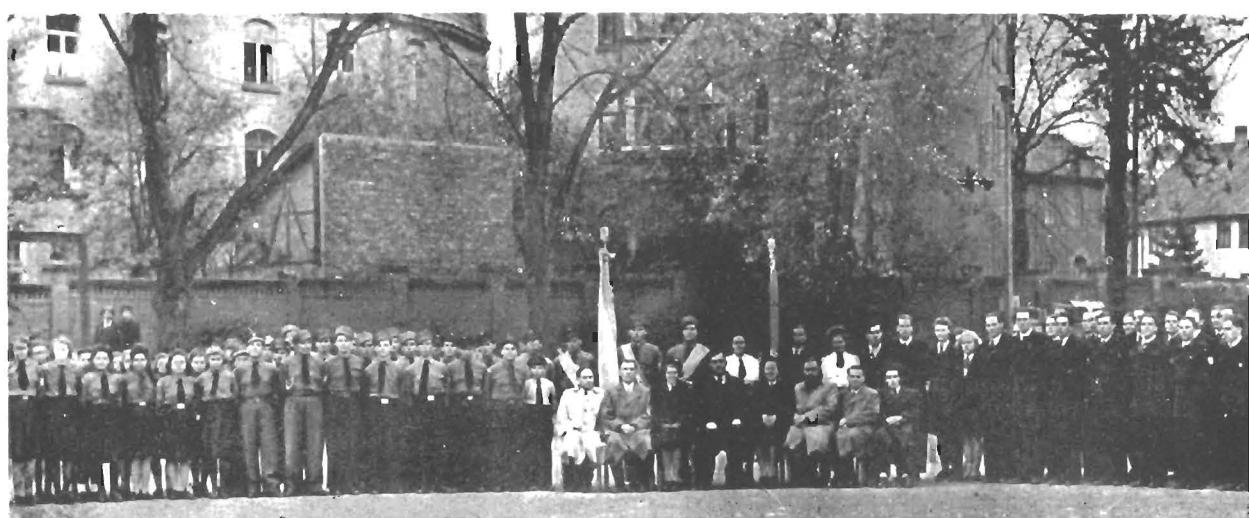
Ос. Інгольштадт під час дефіляди на святі Молоді.

КО СУМ-у в Мітенвальді в 1948 р.

Осередок СУМ-у з Ройтерсайху на Здзвізі у Фраймані.

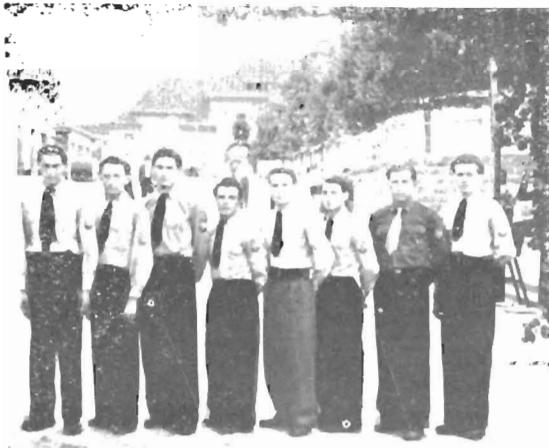

Сумівці і сумівки Гогендорфу та Гетінгену (англ. зона) після присяги. В центрі (сидять) голова ЦК і КК СУМ-у друг Вожаківський та член КК СУМ-у друг Стельмах.

Група Осер. Ельванген
перед зустріччю
нім. еп. д-ра Лайпрехта

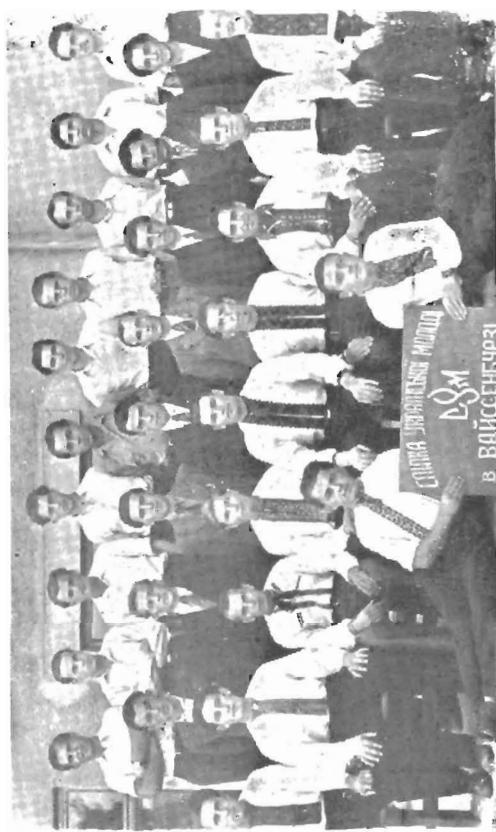
Сумівці осередку в Байройті.

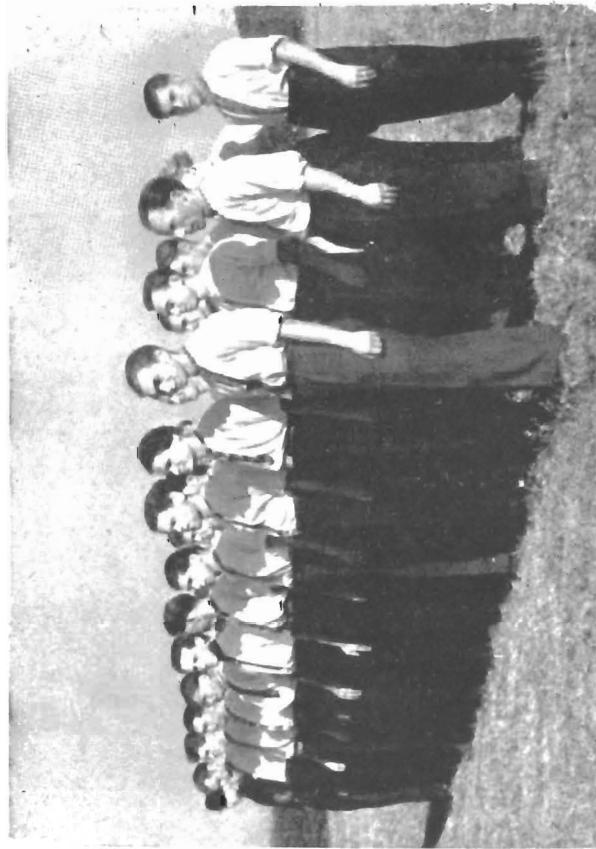
Осередок СУМ-у
при санаторії в Бамберзі.

Осер. СУМ-у в Нортгаймі.

Осередок у Вайсенбурзі.

Осередок у Фраймані — Мюнхен.

Ос. в Фордгаймі.

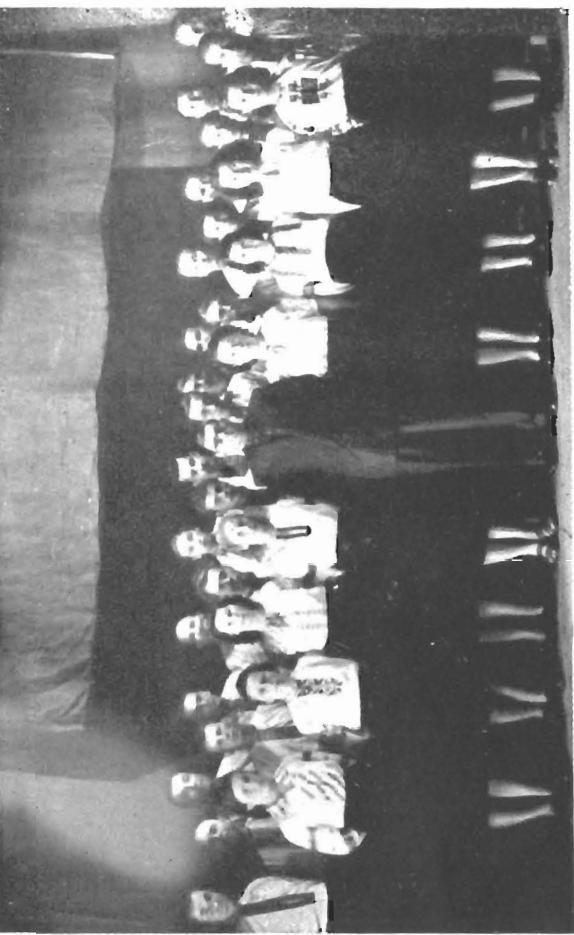
Під час Свята Молоді в Ашафенбурзі. Ос. Ашафенбург.

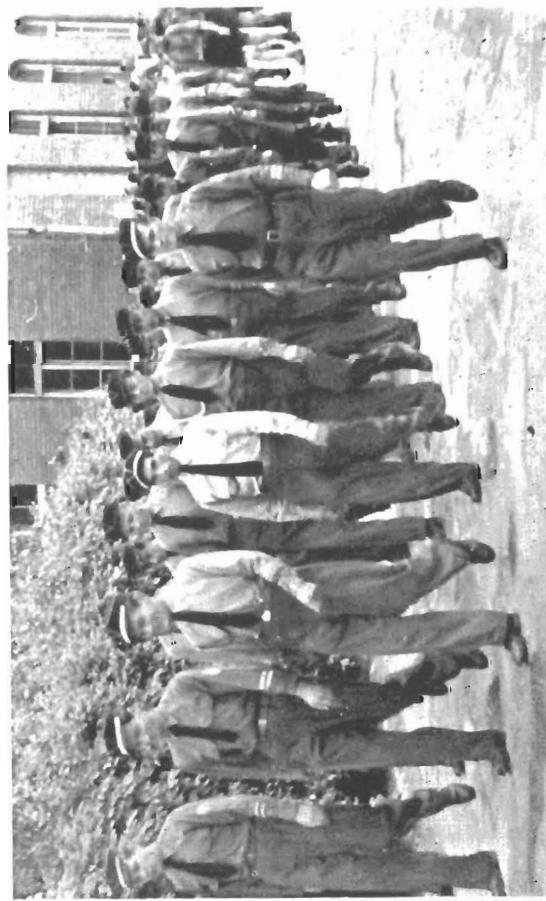
Хор в таборі Еррель-Монстер.

Хор в таборі Еррель-Монстер.

В горі: Хор в Зедорфі.

Сумівці Й Пластиуни в глоході
в річницю «30-те червня, 1941» в Ділінгені.

В долі: Хор в Ілайпгаймі.

Юний СУМ в Гановері влаштовує своїми силами Шевченківський вечір.

Фрагмент з виставки «Назар Стодоля».

Хор в Гекстери.

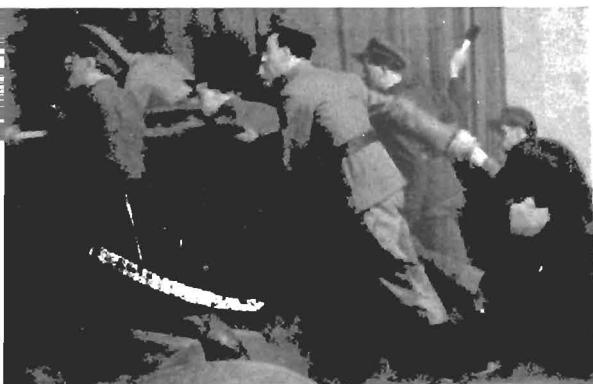
Хор в Н. Ульмі.

Драм. гурток в Н. Ульмі після виставки «Ой видно село».

Хор СУМ-у в Авгсбурзі.

«Ой видно село», Н. Ульм.
Фрагмент з виставки

Сумівський вертеп в Мітенвальді.

Здорова жигттерадісна молодь уміє бути веселою й на чужині.
Сумівці з Айгсбургу в гуцульській ноші виконують нар. танок — аркан.

Балетний гурток в Зедорфі.

Хор в Гановері.

Фрагмент з молитви: »За Україну«. Ос. Гетінген.

Драм. гурток англ. зони.

Драм. Гурток табору «Сомме-Казерн», що складається пе-
реважно з молоді, з великим успіхом ставить п'есу
М. Кропивницького «Дай серцеві волю, заведе в неволю».

Фрагмент з виставки: »Про що тирса шелестіла«.

Жизий образ, виконаний силами драм. гуртка СУМ-у в Н. Ульмі.

Група танцюристів в Зедорфі.

Балетний гурток в Башгорні.

Голова КК СУМ-у С. Вожаківський проводить присягу для сумівців Галендорфу і Гетінгтону.

В річницю «1-ше Листопада», Н. Ульм.

Маніфестація АБН у Гановері.

Демонстраційний мітінг у Гановері проти переслідування релігії в Україні.

Сумівці разом з громадянством зустрічають прихильника українців, нім. еп. д-ра Ляйпрехта в таборі Ельванген (липень, 1950 р.).

Демонстрація АБН в Стефанскірхен.

Демонстрація, організована сумівцями в Фалінгбостелі з приводу 15-ої річниці голоду в Україні.

Сумівці під час демонстрації АБН в Берхтесгадені.

Свято Могил. Райнє (Вестфалія).

Член ЦК СУМ-у К. Кохно промовляє над могилою визначного сумівця з Ашафенбургу, покійного Фесенка.

Колона сумівців з Ашафенбургу.

Представники укр. установ і організацій з вінками жертвам «Голоду в Україні», під час демонстрації в Мюнхені.

Жалібна маніфестація з приводу роковин «Голоду в Україні» — Мюнхен, 1947.

Митрополит УАПЦ Полікарп
у день своїх ім'янин відповідає
на привітання голови ЦК
та КК СУМ-у англ. зони
С. Вожаківського.

Панахида за упавших у боротьбі за Самостійність
України Дальменгорст під час Зелених Свят.

Сумівці біля могили д-ра Ст. Щухевича в Амберзі.

Панахида за упавших за Волю України в Анбасі.

Біля символічної могили ген. Т. Чупринки. Табір Валька.

Вимарш пластунів та сумівців на площа під час Свята Весни в Регенсбурзі.

Будова вежі під час Свята Молоді в Стефанскірхен.

Гаглки та забави під час Свята Весни в Регенсбурзі.

Перед і під час фізкультурних вправ у день Свята Молоді в Стефанскірхен.

день свята Чорного моря. Капітан фльоти
Шрамченко серед сумівців у Регенсбурзі.

Відправа молебня та колони сумівців під час Свята Молоді в Годенав.

Сумівки ос. Гетінген беруть участь у фізкультурних вправах у день зłożення сумівської присяги.

Футбольна дружина «Довбуш» перед змаганнями на сумівському святі в Мюнхені-Фраймані.

Спортова дружина учасників вишкільного табору Волькерінг.

Футбольна дружина «Прометей» в Мітенвальді.

Сумівська дружина «Юнак» в Регенсбурзі.

Футбольні змагання між сумівськими дружинами в Лінторфі.

Сумівці ос. Райне відпочивають під час прогулянки.

Санітарний пункт сумівського табору в Ашаффенбурзьких лісах.

Група учасників літнього табору, урядженого для ЮСУМ-у при осер. Гайденав.

Обід «Чорноморщів» в таборі коло Гінтерзе.

Сумівці ос. Ельвантен по дощевій купелі.

Ос. Бадкройден на прогулці.

Дводенна прогулька в терен. Ос. Регенсбург.

Сумівці ос. в Анбасі беруть участь в 12-ти кілометровому марші.

Сумівці ос. Райне в марші.

Сумівці на вправах під командою упівця Б. Чуденка.

Група ос. Регенсбург вибуває в марш на 10 км.

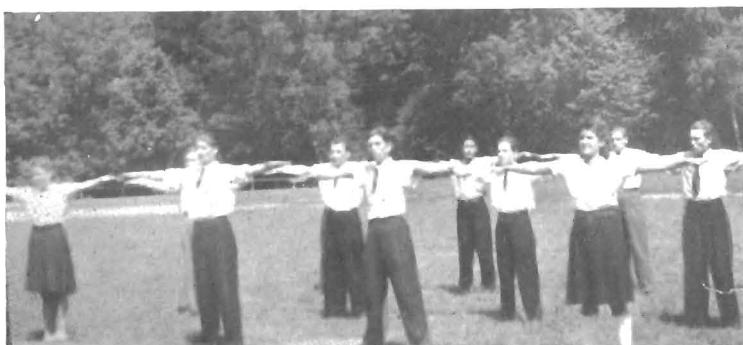
Відбиванкові змагання

Наколесники вибувають на прогулянку

Практичні вправи їзди на мотоциклі. Гайденав.

Члени ос. в Біберах на ранніх вправах.

В кожному осередку відбувались ранні фізкультурні вправи після молитви. На фото один з багатьох ос. на ранніх вправах.

Будова вежі на Святі Молоді в Стефанскірхен.

Хто дужчий?

Ляднгутська сумівська дівоча дружина перед виходом на змагання у відбиванку з дружиною «Чорногора» (Сомме-Касерне).

Юний СУМ під час соняшної купелі. Берхтесгаден.

На сумівському святі в Н. Ульмі. Фрагмент з футбольних змагань.

Дужання. (зліва М. Бараповський, зправа Ф. Гіда — Словаччини).

Вручування краваток юним сумівцям. (Берхтесгаден, 1949 р.).

Сумівська пошта в таборі «Піонір-Касерне» в Ашафенбурзі.

Присяга сумівців інгольштадського осередку після посвячення сумівського прапору.

Засідання КО СУМ-у в Н. Ульмі.
(У власній домівці).

Сотник відділу УПА друг Мар читає заклик в 6-ту річницю УГВР. Осер. в Ельванген.

Юні сим'вці з відділу «С.човиці» на горі Тотерман біля Берхтесгадену.

Юні сим'вці складають приреченні.

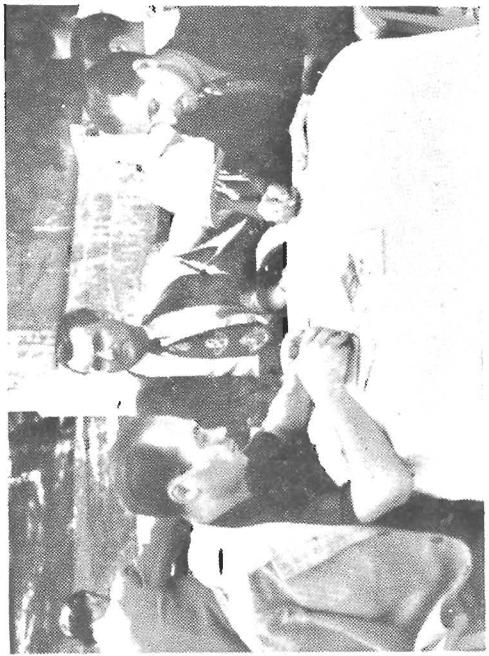
Командир рейду УПА ґозповідає про боротьбу УПА під час конференції СУМ-у в Регенсбурзі (1948 р.).

Сим'вці з Ашафенбургу пакують книжки для полонених в Англії.

Закінчення української школи при ос. СУМ-у в Дельменгорст.

Г. Наняк чл. ЦК СУМ-у
в 2-ох каденціях.

Вишкільний гурток при ос. СУМ-у в Зедорфі.

У дні збіговища комуністичної молоді в Берліні (5-19 серпня, 1950 р.), організованого Москвою, представники укр. молоді провели ряд зустрічей із предст. молоді інших країн, розповідоджували антимосковську й антикомуністичну літературу та виступали з промовами.

На фото (зліва) М. Лабунька (від студентів), Г. Наняк (Чл. ЦК) та мір. Галів (Чл. КК СУМ-у).

СУМ - ЦЕ ШІЯК ДІРЧНОГО КЛІЮ

Учасники її викладачі культ-освітнього сумівського курсу
в Ашаффенбурзі. (1948 р.).

Сумівці на курсах машинописання та стенографії в Мігенвальді.

Мистецька група відділу «ВДЛ» в Етвегені
що під час комуністичної маніфестації
німецької молоді у Франкфурті привітала
українських делегатів українською піснею.

Шахісти ос. Суму в Корнберзі
змагаються за першество.

Перший голова ЦК М. Сердюк
та О. Калинник виконуючий
обов'язки голови ЦК
і голова ЦК в ГУ-тій каденції.

Архиєпископ УАПЦ Геннадій і голова КК СУМ-у амери-
канської і французької зон Німеччини друг В. Гергель разом
з почесними гостями приймають параду сумівців на свято
в Мюнхені-Фрайаміл 28. 8. 1949 р.

Різдвяні Свята в Ашафенбурзі.

Герби України стають прикрасою кожного укр. відділу в таборі ДП в Німеччині і інших країнах перебування укр. емігрантів. На фото: Са́рження квітів і малювання Тризуба сумівцями в осередку в Бравншвайг.

В Ділінгені, за участю та допомогою Централі ОУЖ, відбулася нарада керівників відділів жіночої молоді сумівських осередків. На фото: фрагмент наради.

Група студентів Українського Університету в Мюнхені.

Здиг СУМ-у в Н. Ульмі під кличем «Обличчям до Воюючої України». Від ЦК СУМ-у вітає друг О. Калинник.

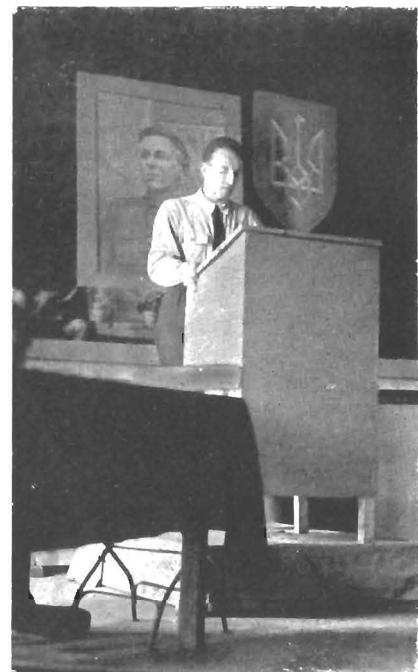
Члени КК СУМ-у Німеччини в перших рядах.

Учасники Крайового з'їзду СУМ-у англ. зони Німеччини в Нордгаймі.

Учасники Об'єднаного З'їзду. (Крайовий З'їзд та III-тій Конгрес СУМ-у в Піртені).

Виступ делегата Регенсбурзького осередку на 2-му Конгресі СУМ-у.

Президія 2-го Конгресу СУМ-у в Авгсбурзі.

Учасники 2-го Конгресу СУМ-у в Авгсбурзі дебатують під час перерви.

Делегати та учасники
ІІІ-го Конгресу та Краєвого
З'їзду СУМ-у.

Учасники 2-го Конгресу
слухають звітну доповідь
голови ЦК СУМ-у.

Учасники 2-го Конгресу СУМ-у в Авгсбурзі.

Осередок СУМ-у з Ашафенбургу.

Осередок СУМ-у з Ляндсгуту.

Осередок СУМ-у з Нюрнбергу.

8-9 листопада 1947 року в українському таборі Фрайман-Мюнхен відбулося велике свято Спілки Української Молоді, в якому взяли участь 24 осередки американської окупаційної зони Німеччини.

Осередок СУМ-у з Стефанскірхену.

Сумівки з Інгольштаду.

Осередок СУМ-у з Берхтесгадену.

Осередок СУМ-у з Байройту.

Колони сумівців

Осередок СУМ-у з Авгсбургу.

Осередок СУМ-у з Фрайману.

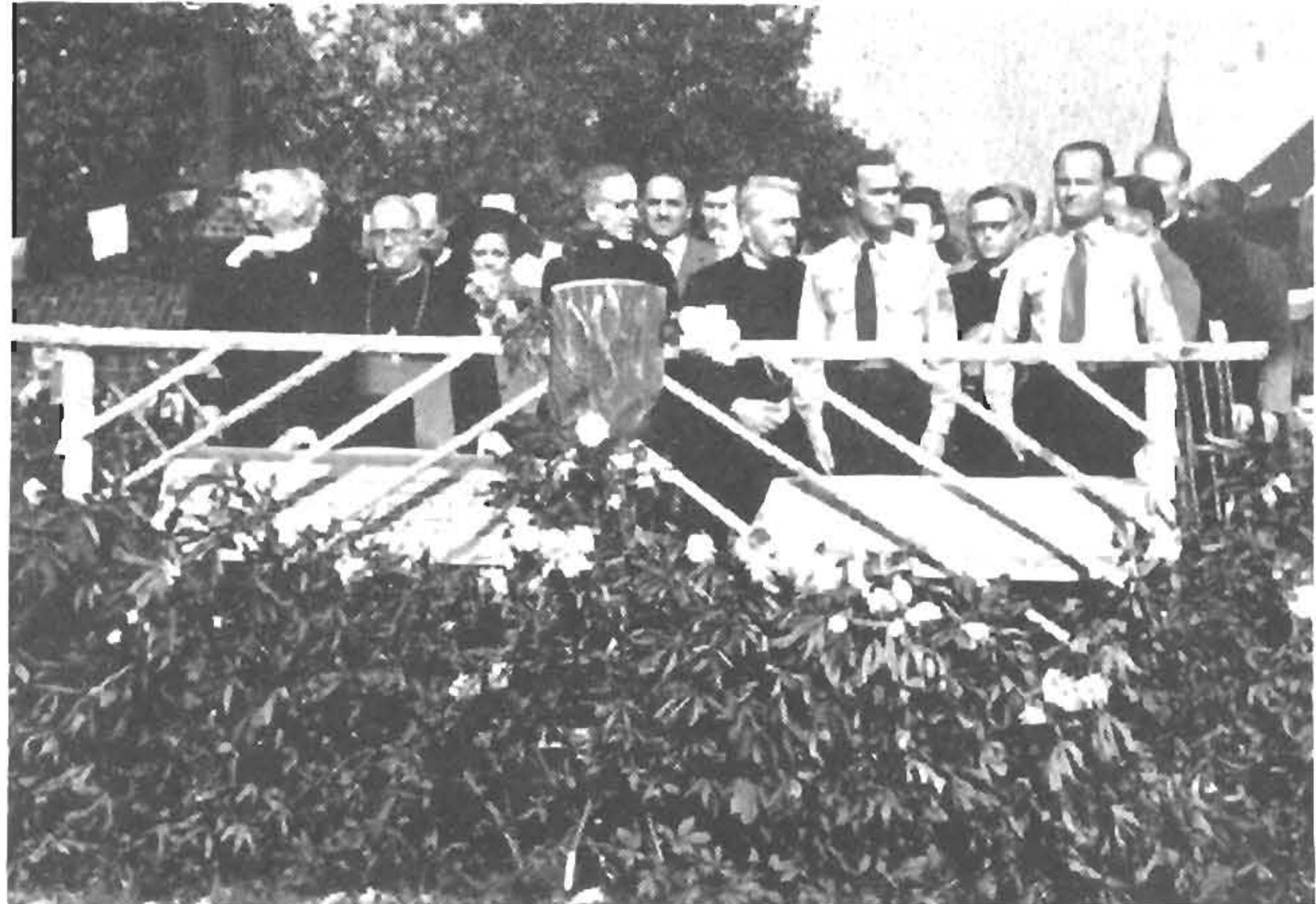

Осередок СУМ-у табору «Піонір-Касерне»
(Ашафенбург).

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В БЕЛЬГІЇ

Пам'ятник невідомого вояка в Брюсселі.

II-гий Здиг СУМ-у в Шарлеруа. На трибуні
Преосвящений Владика греко-католицької
Церкви І. Бучко (в центрі) і голова КК СУМ-у
Цимбала з почесними гостями під час приняття
сумівської паради.

Перші транспорти з Німеччини до копалень
Бельгії в 1947 р.

Сумівці з Бельгії в Лондоні під час свята «30-ти червня 1941»

Сумівці ос. Шерот.

Осередок Шарлеруа на прощі в Остакер 1951 р.

Фрагмент із Здигу СУМ-у, що відбувся восени 1949 р. в Шарлеруа.

Вежі осер. Шатлет на II. Здигу СУМ-у в Шарлеруа, 1949 р.

Хор і балет ос. СУМ-у Вам.

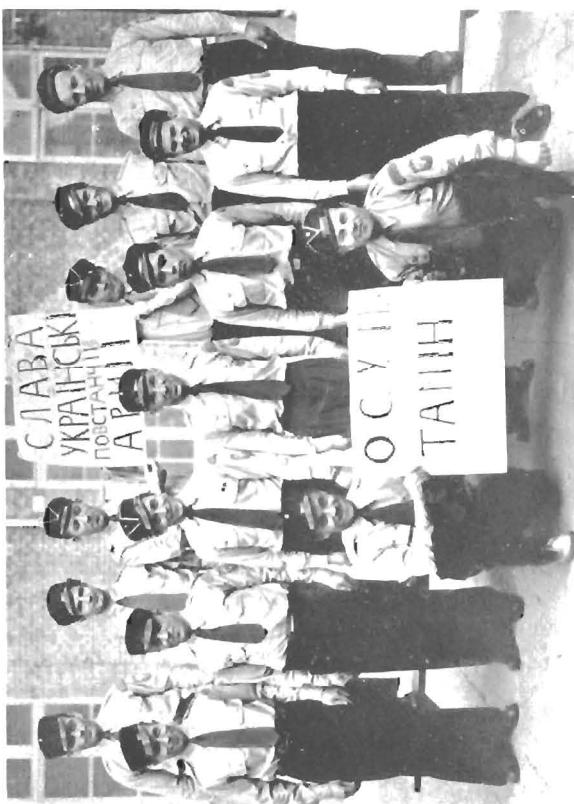
Група учасників обласного сумівського свята в Бірзет.

Виконавці інсценізації «Гамалія». Ос. Золлдер.

Сумівці після недільних занять.

Осередок СУМ-у в Тамн.

Сумівці ос. Шерот під час Крайового свята в 1949 р.

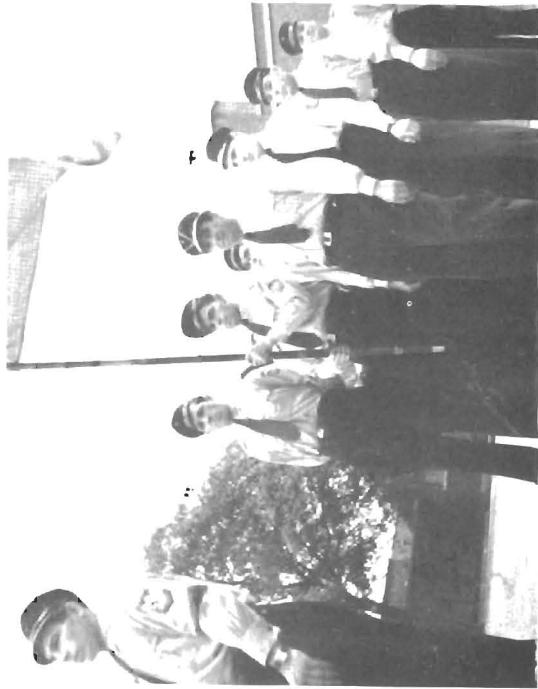
Сумівці осер. Звартберг перед міжсередковою зустріччю в Курзель-Сталь.

Сумівський драматичний гурток округи Льеж.

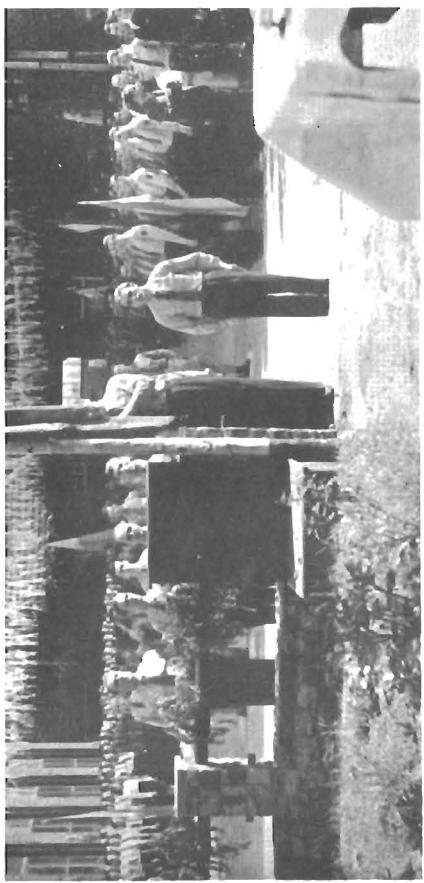

Сумівці ос. Зольдеру, спільно з управою філії УДК в день від'їзду сум.відя до Канади.

Сумівці з Шерот.

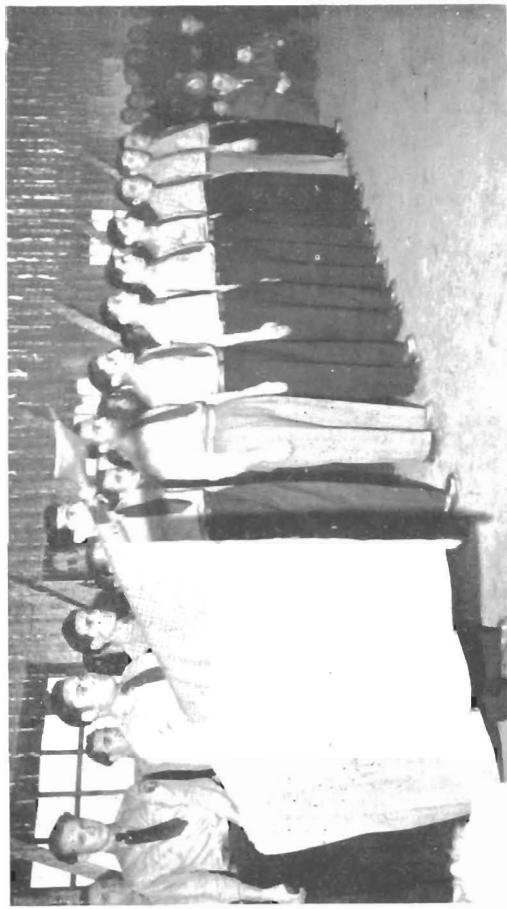
Фрагмент з походу під час Крайового Здвигу
в Отраж-Ета. Ос. Богам.

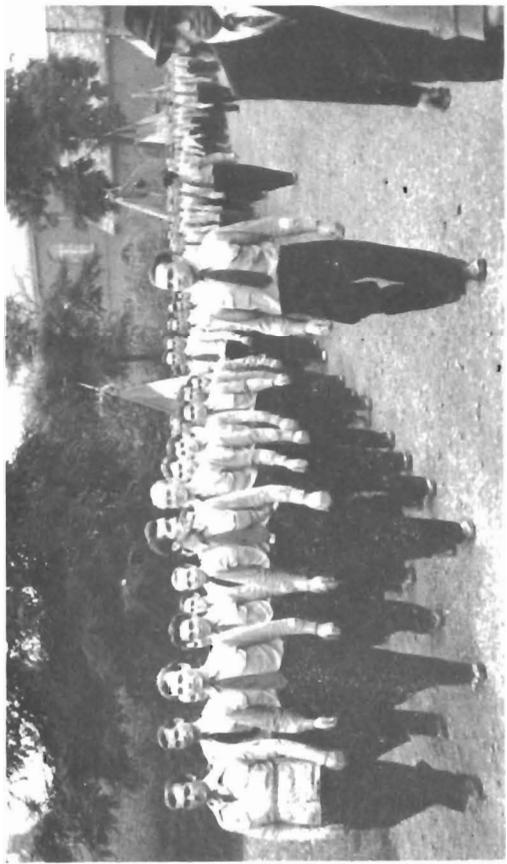
Голова К.К. СУМ-У д-р О. Коваль
відвідає учасників «30-ти червня»
в Лондоні (1951 р.).

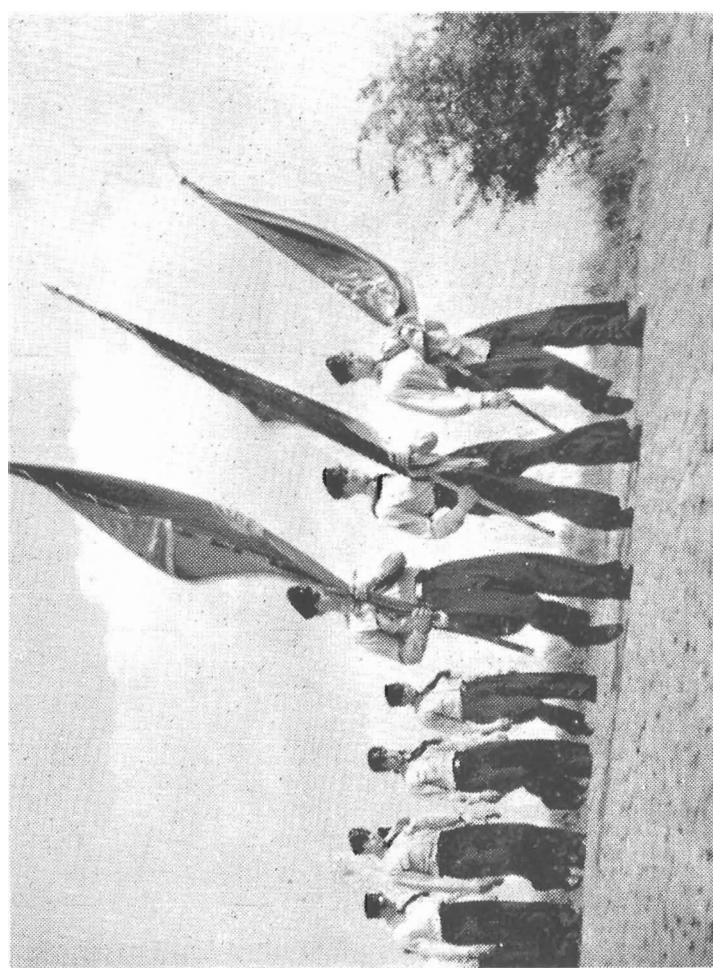
Фрагмент з І-го Крайового Здвигу в Бельгії. (Льеж 25 липня, 1948 р.).
Посвячення національного прапору ос. СУМ-У Вам.

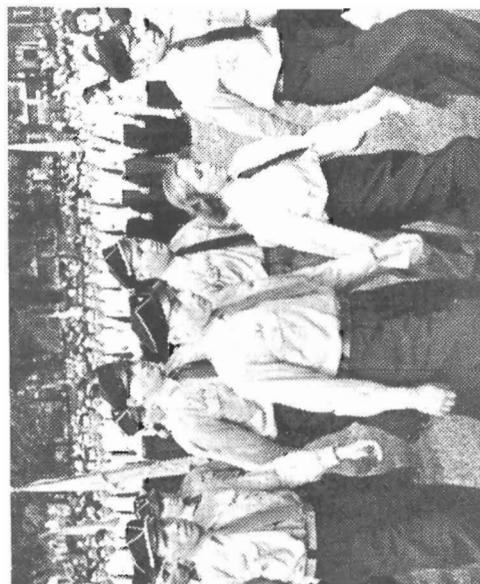
Проща сумівців з Бельгії до Остакер в 1951 р.

Осередок СУМ-у Вінтерсляг.

Сумівці з Бельгії на маніфестації »30-ти червня«
в Лондоні.

Похід на могилу Невідомого Вояка. (Фрагмент із Здвигу).

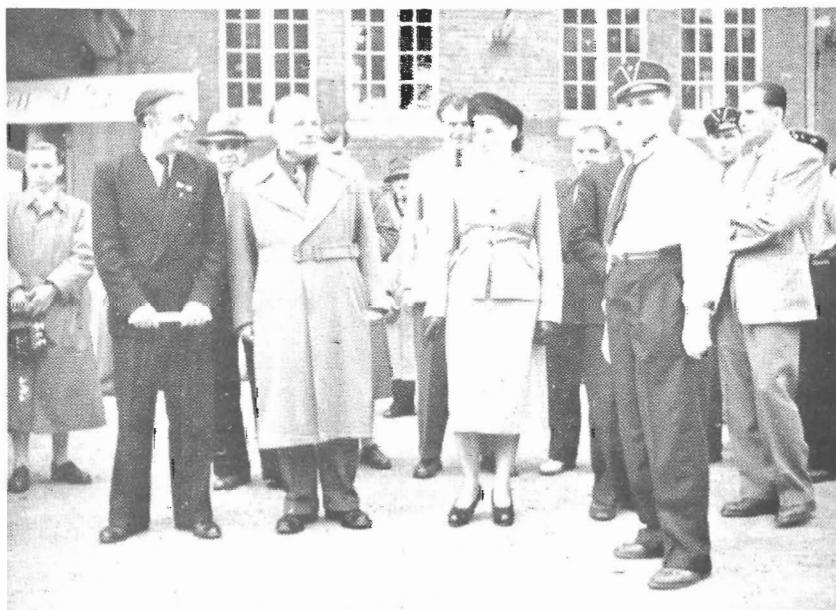
Пам'ятник на могилі
сл. п. о. І. Атаманця-капеляна СУМ-у
в Бельгії, що згинув у трагічному випадку

Сумівці — прочани з Шерот.

Осередок СУМ-у Вам у марші біля своєї домівки.

Учасники конференції СУМ-у європейських країн в Брюсселі. На фото: делегати конференції (з ліва на першому плані) — Я. Деременда — голова К. К. СУМ-у в Англії, О. Калинник — виконуючий обов'язки голови Ц. К. СУМ-у, А. Муха — член Ц. К. СУМ-у, О. Коваль — голова К. К. СУМ-у в Бельгії, П. Ванаш — секретар К. К. СУМ-у у Франції.

Фрагмент з виставки
»Чого шумлять дуби?« (ос. Шарлеруа)

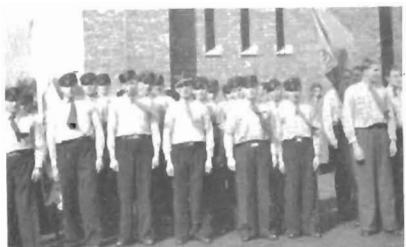

Осередок Тразені перед звітом. фрагмент із Здигу.

під час свята в ос. Вам.
Піднесення прапору

Сумівці осередку Шерот.

Сумівці ос. Ольдер
на Крайовому святі.

Осередок Вам. Інсценізація.

II-ка осер. Зольдер.

Сумівці й сумівки ос. Зватберг при звіті під час Крайового Здигу.

Будова вежі (сумівці ос. Шатле)
під час Крайового Здигу в
Шарлеруа 1949 р.

IV Крайовий Здиг в м. Льєж. На фото: Фрагмент з походу
на могилу Невідомого Вояка.

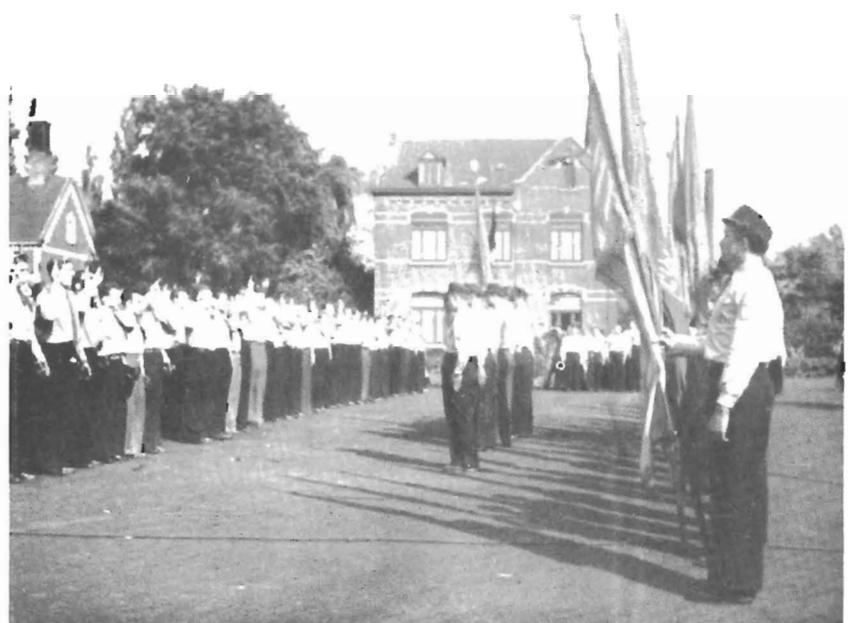
Похід під час Крайового Здигу в місті Уtrecht Ета. (1. X. 50 р.)

Сумівці вуглекопи осередку ВЗМ
в поході до могили Невідомого
Вояка під час II-го Крайового
Здигу СУМ-у в Шарлеруа.

Сумівці в поході до пам'ятника
Невідомого Вояка з нагоди
II Здигу в Шарлеруа. 1949 р.

Ірисяга сумівців під час III-го Крайового
Здигу в Отраж в 1950 р.

Проща до Остакер — Люрд в 1951 р.

Українська група на Евхаристийному Конгресі в Барцельє в 1952 р. Перший біля образу о. М. Левенець, опікун Ц. СУМ-у.

Осередок СУМ-у Вам під час маніфестаційного походу проти переслідування церкви в Україні (Монсі, квітень 1949 р.).

Проща в Остакер у 1951 р.

Священики і укр. прочани перед катедралею в Барселоні (25. .X 52 р.).

Сумівці ос. Льеж при Божомуробі.

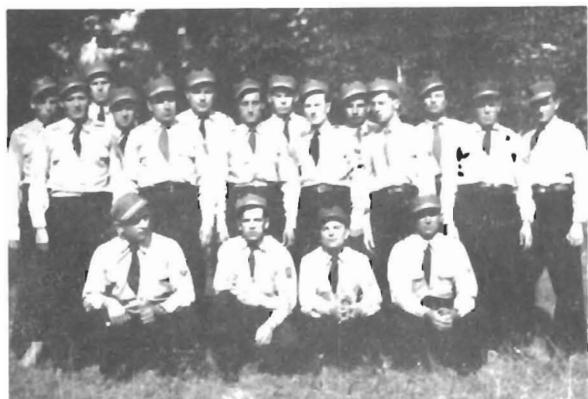
Члени К. К. СУМ-у Бельгії. (1950 р.).

Пленум К. К. СУМ-у в Льовені в 1951 р.

Фрагмент з фільму »Мала іх трьох«.

Група сумівців після прогулки.

Члени І-го К. К. СУМ-у в 1948 р.

Крайовий Комітет СУМ-у в 1952 р.

Учасники маніфестації »30-червня« оглядають Лондон. На фото: Група сумівців з Бельгії перед Парляментом разом з головою Союзу Українців у В. Британії д-ром О. Фундаком. (5-тий з ліва по правій стороні від сумівки).

Вправи сумівців під час обласного свята у Ватершай в 1948 р.

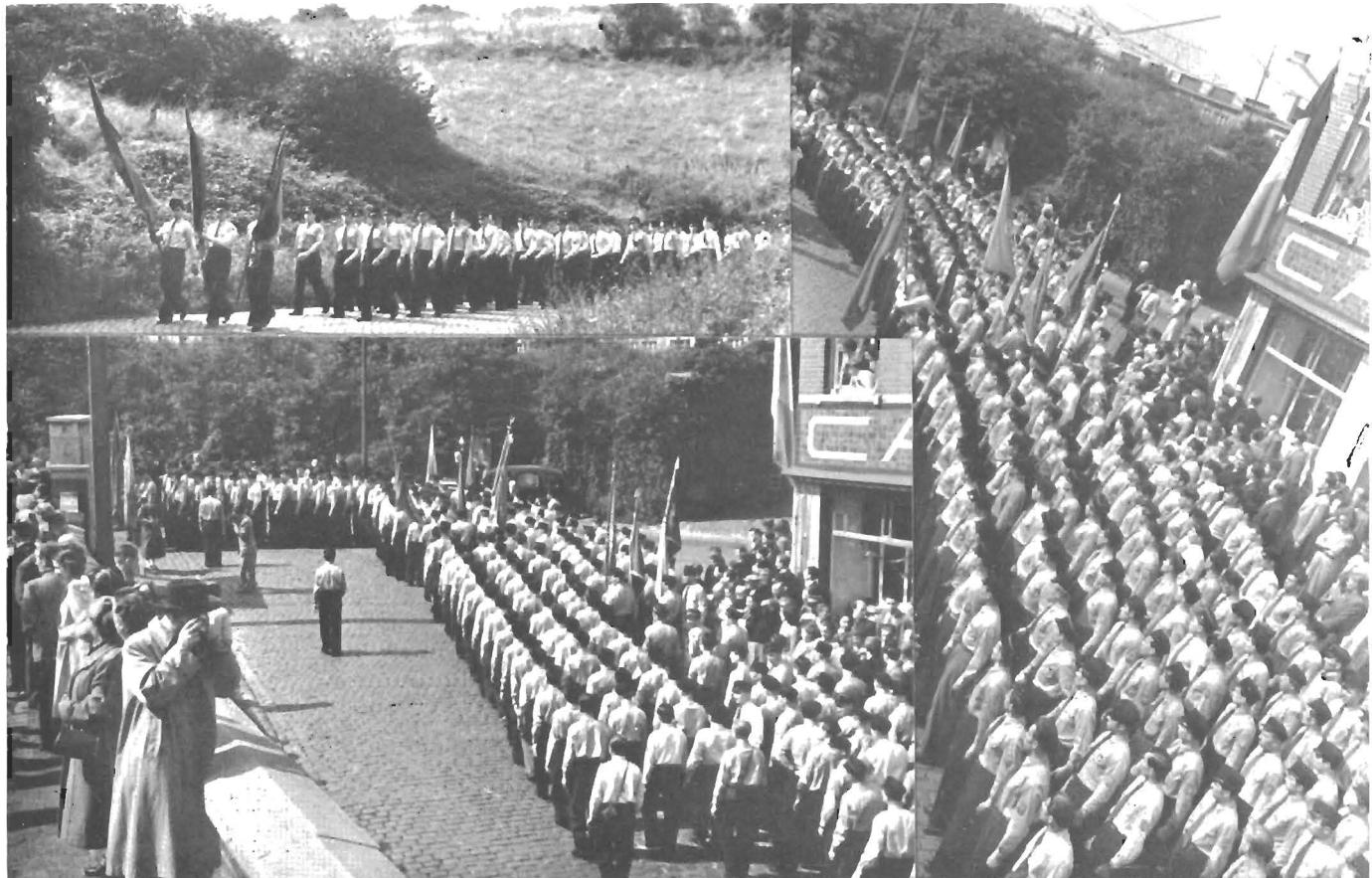
Сумівці з Бельгії — учасники посвячення пам'ятника отам. С. Петлюри в Парижі. (Травень, 1953 р.).

Сумівські колони маршують вулицями м. Льеж. Побіч маршує приятель України, бельгійський полковник-інвалід.

Сумівці в марші під час здигу СУМ-у у вересні 1953 р.

Фрагменти з IV Крайового Здигу в Льеж. (1951 р.).

СУМ у В.Британії

В горі: Бувші вояки УД по 2-орічному полоні в Ріміні (Італія) виїжджають до В. Британії. Багато з них стали опісля активними сумівщими. На фото: Рімінці оглядають з корабля береги В. Британії. В долі: Тризуб на англ. землі.

Славний «Товер брідж» у Лондоні.

Старшина англ. поліції слідкує за перебігом Здигу в Лондоні.

Малі матроси з Лідса під час виступу на Здигу в Манчестері. (1953).

Фрагмент з Крайового Здигу СУМ-у в Лондоні.

Під час обідової перерви в полі. (Полонені табору Татершаль).

Звітування в день посвячення сумівського прапору в ос. Ловтон. (В таборі Скотія Соутс Гостель, 1949 р.).

Посвячення сумівського прапору.

Манчестерський балет.

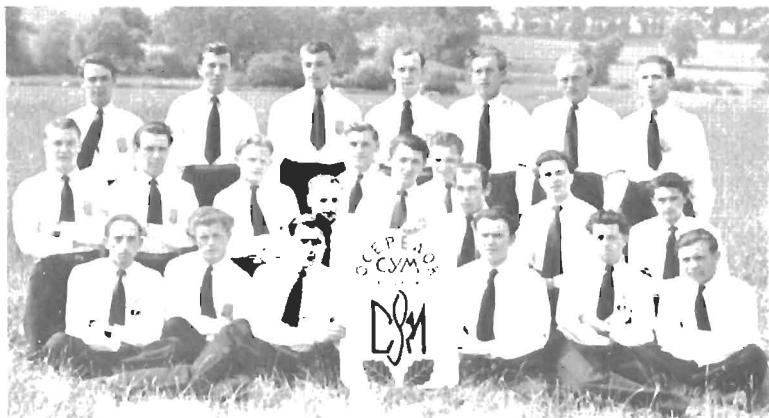
«Готуємось стати з друзями
з майбутні сумівські полки...»

На фото. супівка
з ос. СУМ-у в Рочдейл.

Фрагмент з Крайового Здигу

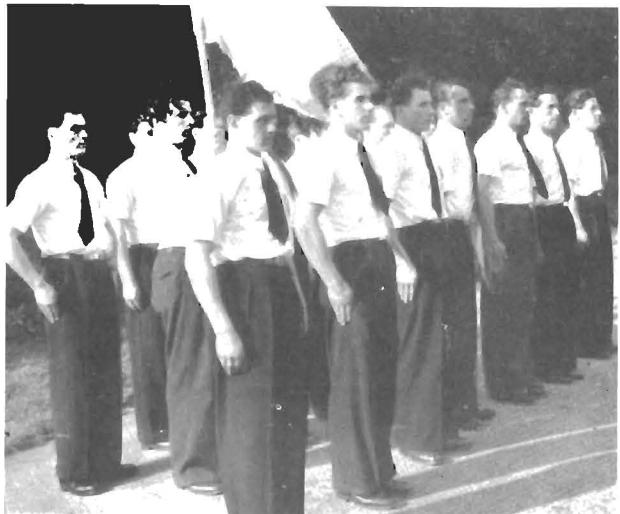
Осередок в Ковентрі.

Сумівці коло пам'ятника королеви Вікторії і Альберта під час прогулки в Лондоні.

Осередок СУМ-у в Айлсбері.

Осередок Сібсон на К. Здвизі в Мэнчестері.

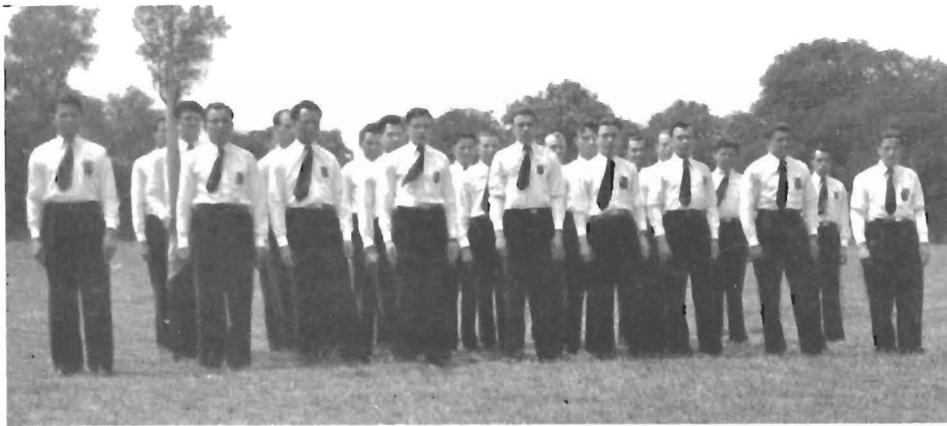
Осередок СУМ-у в Кранвічі.

Члени ос. СУМ-у в Лайтон Баззард.

Ланка СУМ-у в Тодморден.

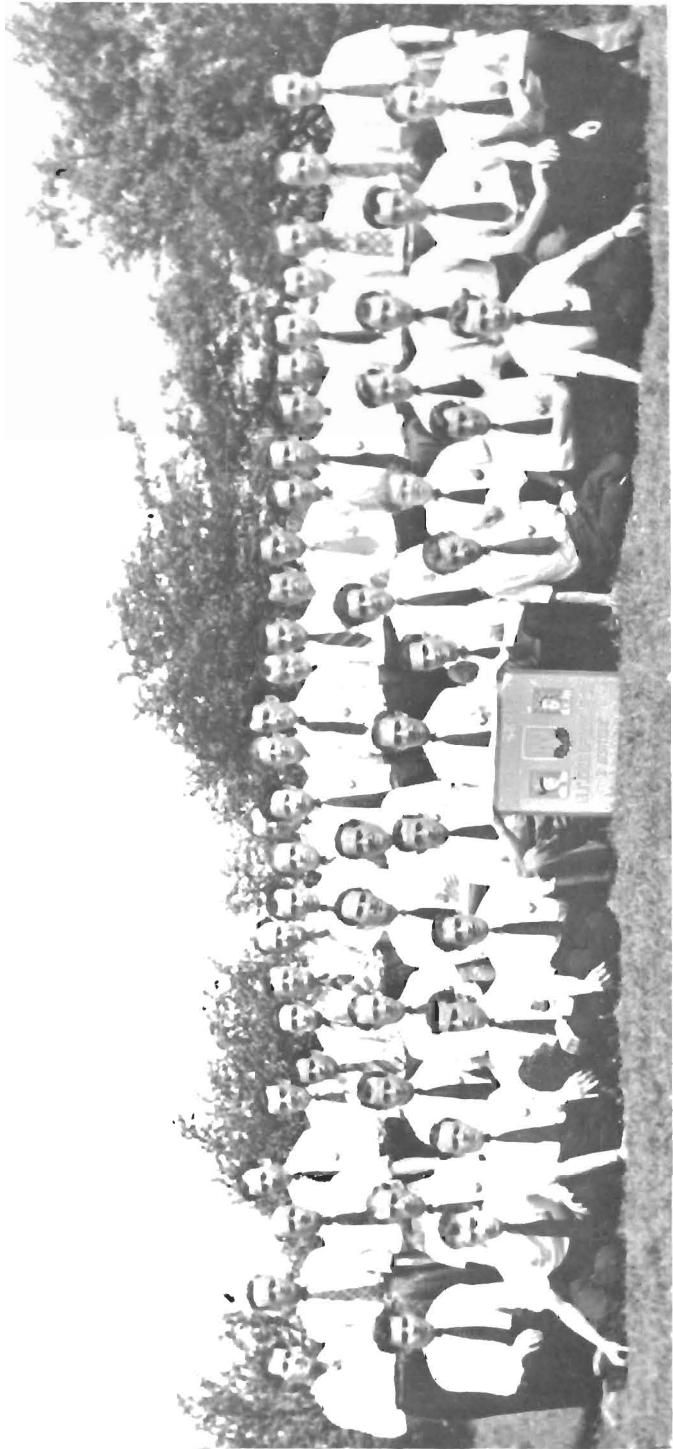
Члени ос. СУМ-у в Смолторн (гірничому таборі).

Осередок в Галіфаксі.

Учасники окружного свята «Обличчям до воюючої України» в Болтоні. (1949 р.).

Члени ос. СУМ-у в Львові.

Осередок СУМ-у в Мілгетоні

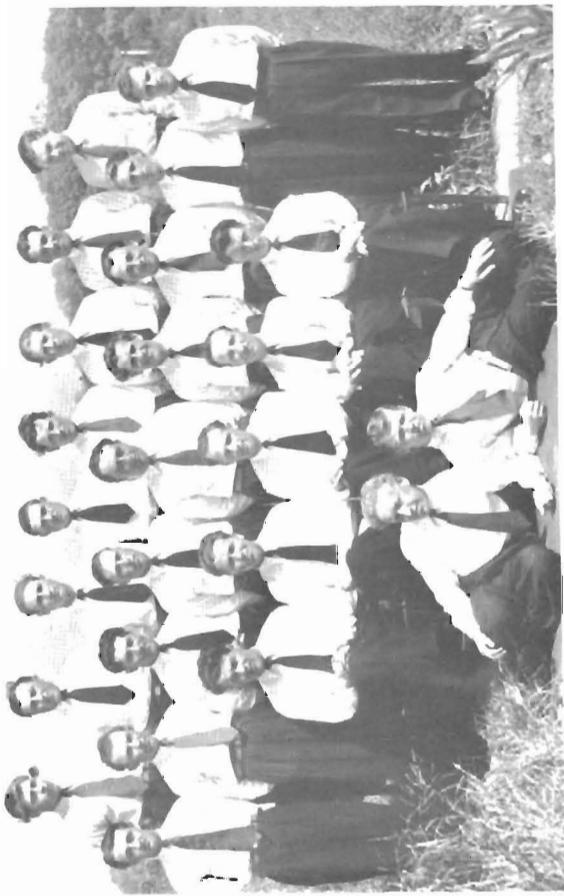
Ос. СУМ-у в Великоград.

-ДНІПРО-ЯНГІГРН

Осередок в Морбі.

Самостійна ланка в Нігейвен. (Члени ланки «Дніпро» зміняють місце
есідку майже кожного місяця, однак, впродовж 4-ох років вони держать тісний зв'язок з КК СУМ-у).

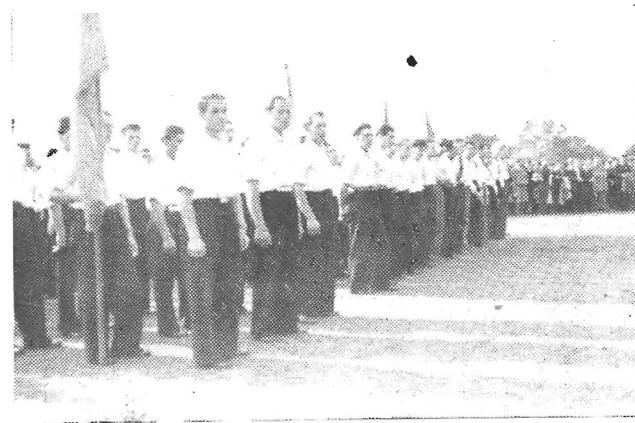
Осередок в Ерігу.

Осередок в Бері.

Сумівці й сумівки осередків Болтон, Шеріф-Гейлз та Боббінгтону в день посвячення прапору в таборі Шеріф-Гейлз.

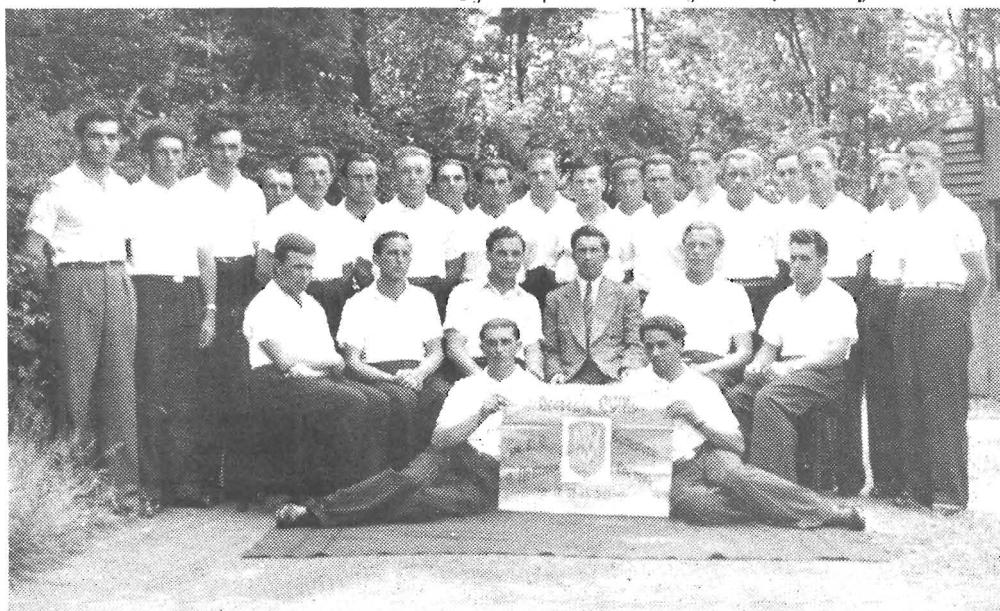
Відділ сумівців в Сліфорді.

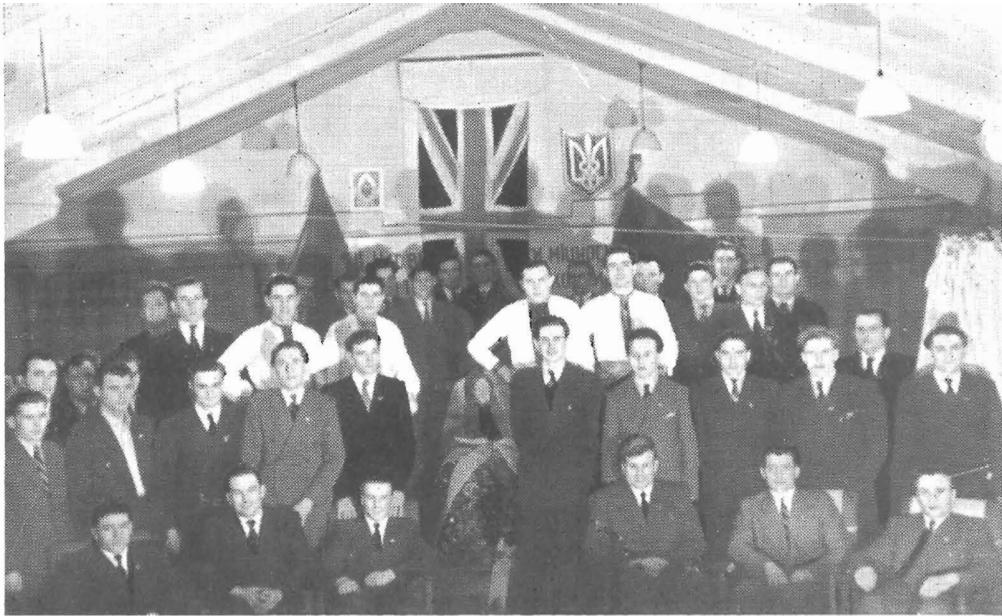
Члени осередку СУМ-у ім. І. Мазепи в Кранвічі.

Сумівці ос. СУМ-у в Чорлі з сумівським прапором.

Члени ос. СУМ-у Велінгтор після посвячення сумівського прапору.

Сумівці ос. СУМ-у ім. Отамана С. Петлюри в Понтипрід, Валія.

Стінна газета ос. СУМ-у в Кранвічі.

Ланка СУМ-у ім. Гол. От. С. Петлюри в гостелі Вінг.

Сумівці з Ковентрі на прогулянці.

Члени ос. СУМ-у в Брадфорді.

КО СУМ-у в Понтипрід.

Ос. СУМ-у в Понтипрід.

Осередок СУМ-у в Морістоні, Валія.

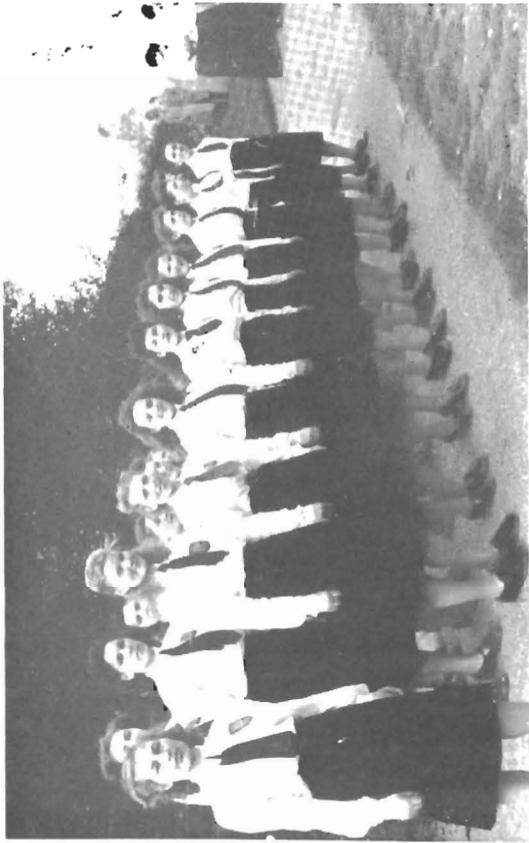
Учасники Окружного Здигу в Болтоні.

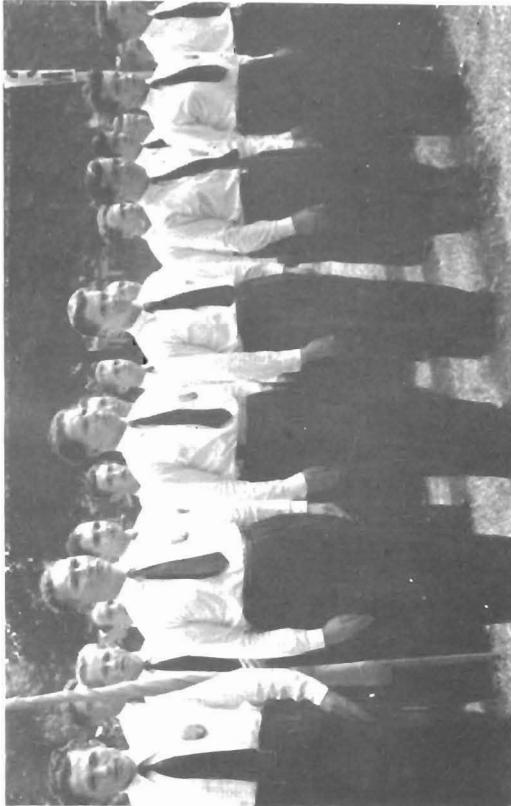
Сумівці ос. Татершаль біля тризуба.

Ос. СУМ-у в Манчестері з сумівським прапором
(Учасники Здигу в Лондоні).

Сумівки — учасниці ІІ-го Крайового Здигу в Манчестері.

Сумівці Нуттон Майнерс Гостель під час ІІ-го Крайового Здигу.

Осередок СУМ-у ім. полк. Дм. Вітовського в Барбі.

Сумівці ос. СУМ-у ім. М. Міхновського в Болтоні.

Члени ос. СУМ-у в Торней.

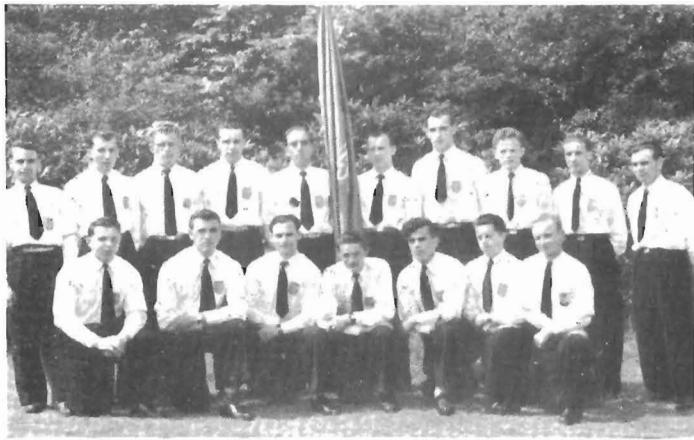
Члени ос. СУМ-у Фул-Суттон.

Осередок СУМ-у в Олдгамі.

Осередок ім. О. Басара в Ельшам Волдс.

Ос. СУМ-у в Ковентрі на Крайовому Здвиді в Манчестері.

Ос. СУМ-у в Блякбурні.

Сумівці ос. СУМ-у в Сліфорді.

Ос. СУМ-у в Кранвічу.

КО СУМ-у в Олдгамі.

Сумівці ос. СУМ-у в таборі Віксляй.

Сумівка виконує циганський танок.

Група хору »Гомін« разом з бандуристами.

Фрагмент з мистецької частини під час ІІ-го Крайового Здвигу.

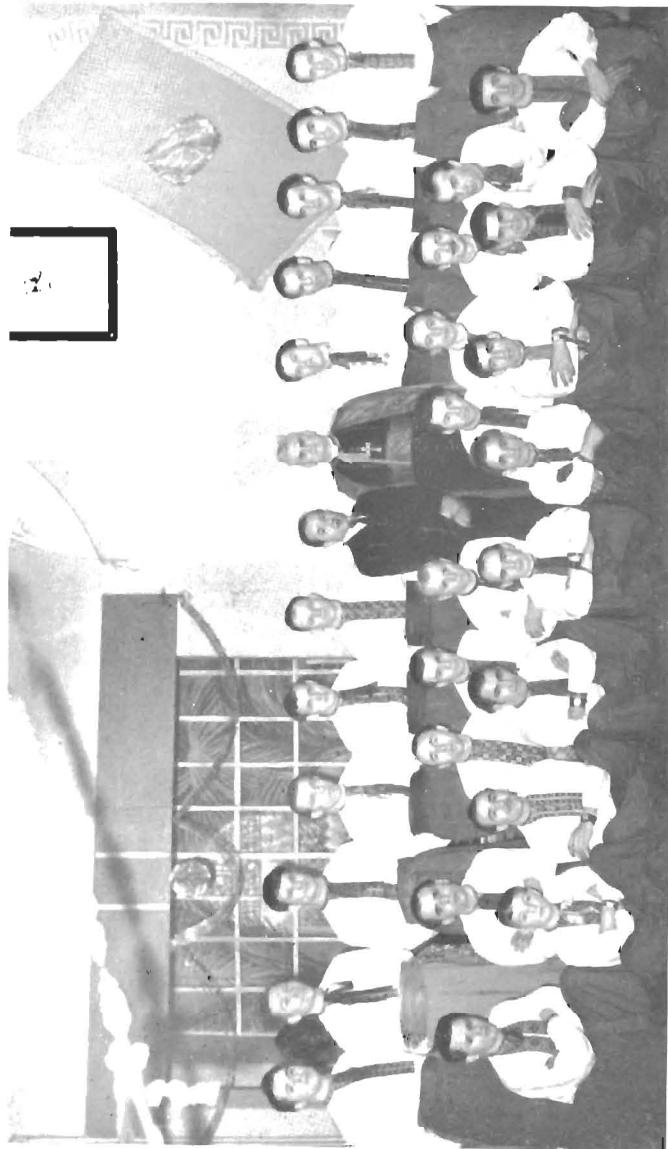
Джазова оркестра ос. Мортімері бере участь в Крайовому Здвиді СУМ-у.

Хор ос. Елведен під час Крайового Здигу в Лондоні.

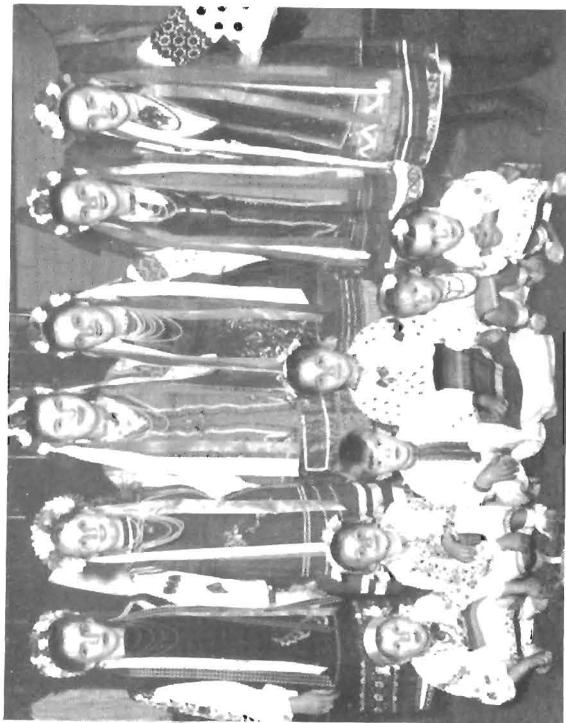
Малий Славко розвеселює
учасників II-го Крайового
Здигу швидким «козаком».

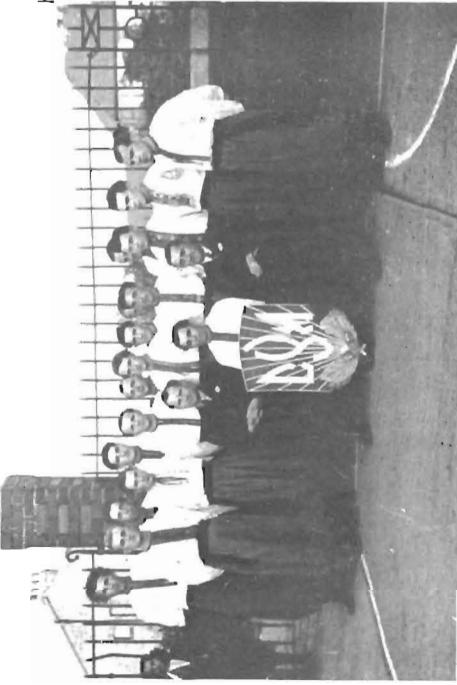
З нагоди Свят Вечора хор СУМ-у в Сток-он-Трент відспівав ряд колядок. Посередині англ. епископ Гомдлей.

Сумівський та субівський хор в Одігдамі.

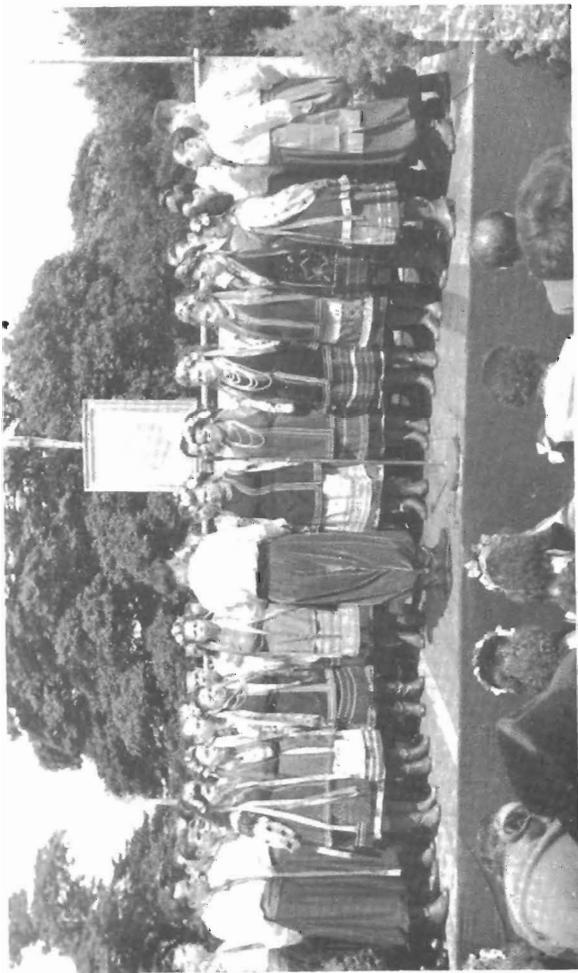
Група дівчат балету з Манчестеру на IV Здворі з наймолодшими учасниками.

Хор осередка СУМ-у ім. полк. Є. Коновалця
в Шеріф-Гейлз.

«Вдарило шаблями, щоб розцвілися іскрами!..» На фото: Балетний
гурток ос. СУМ-у в Кастильфорді.

Сумський хор «Трембіта» з Олдгаму.

Театральний ансабль в Татершалі дає п'есу «Дала Дівчина Хустину».
(З огляду на брак укр, дівчат — колишні вояки вдягають на себе спід-
ниці). Режисерує С. Столлярчук.

Балетні гуртки осередків Морістону та Понтіпрід беруть участь в окружних Британських Фестивалях.

Аматорський гурток у Велінгтор після виставки «Чого шумлять дуби». (Сумівець виступає в ролі послугачки, а сумівка в ролі хлопчини).

Сумівський вертеп.

Драматичний гурток СУМ-у в Мідлетоні.

Фрагмент з виставки.

Балет «Орлик» з Манчестеру

Чоловічий склад балету »Орлик« в Манчестері. З лівої сторони балетмайстер Дністровик.

Балет «Орли» на Крайовому З'їзді.

Зеня і Богдан Ткачуки, наймолодші танцюристи балету »Орлик« з Манчестеру.

Малі танцюристки балету »Орлик« в танку «Гуцулка».

Фрагмент з танку «Іхав козак за Дунай». Танцюристи з Канноку
Балетний гуртк ос. СУМ-у в Кірмінгтоні. На фото: малюнок сумівся
з Кірмінгтону.

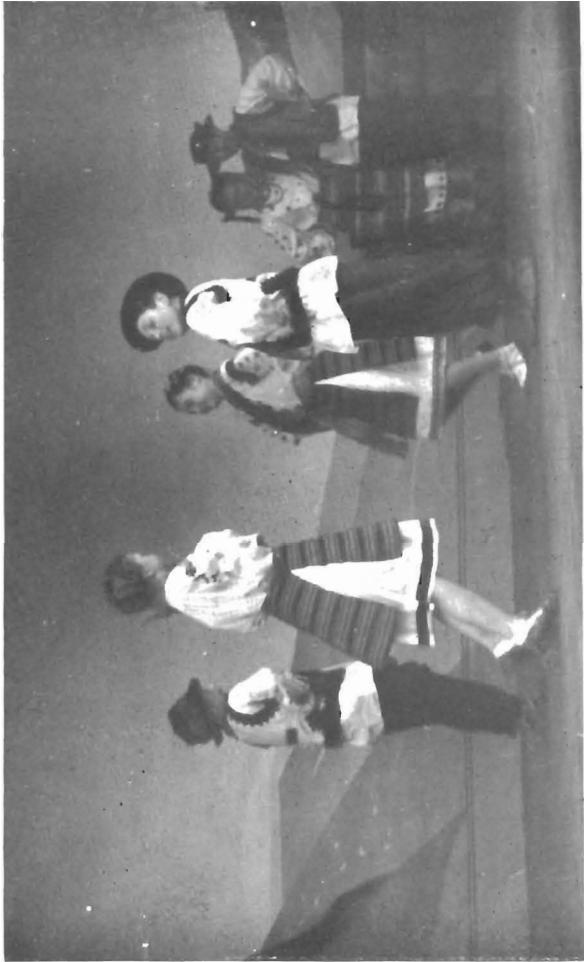
Фрагмент з танку «Іхав козак за Дунай». Танцюристи з Канноку

Балетна група з Каннок виконує танець «Жнива».

Танок під відкритим небом. Група балетного гуртка з Понтіпрайд.

Мати, дочка і син. Дочка і син
виступають в балетному гуртку,
мати в драматичному гуртку
в Мэнчестері.

Виступ наймолодших під час ІІ-го Крайового Здигу в Манчестері.

Танцювальна група з Каннок, в якій бере участь чотири англ. вчителі-
ки. Провідником дівчої групи є п-ні Гузар. (Друга з правої сторони).

Малі танцюристи з Лідс.

Група сумівського балетного гуртка в Кастилфорді.

Танець «Верховинці». Балет «Орли» з Манчестеру.

Наймолодші козаки на сцені.

Група балету »Орлик«, який узяв в 1951 та 1952 роках друге місце на міжнародному фестивалі в Лянголен (Валія).

Футбольна дружина Татершалю і Горблінгу.

Група ІІ-тки «Запоріжжя» після змагань з чехами та лотишами за здобуття чаши в ос. СУМ-у в таборі Сібсон.

Футбольна дружина ос. СУМ-у у Вольвергамптоні.

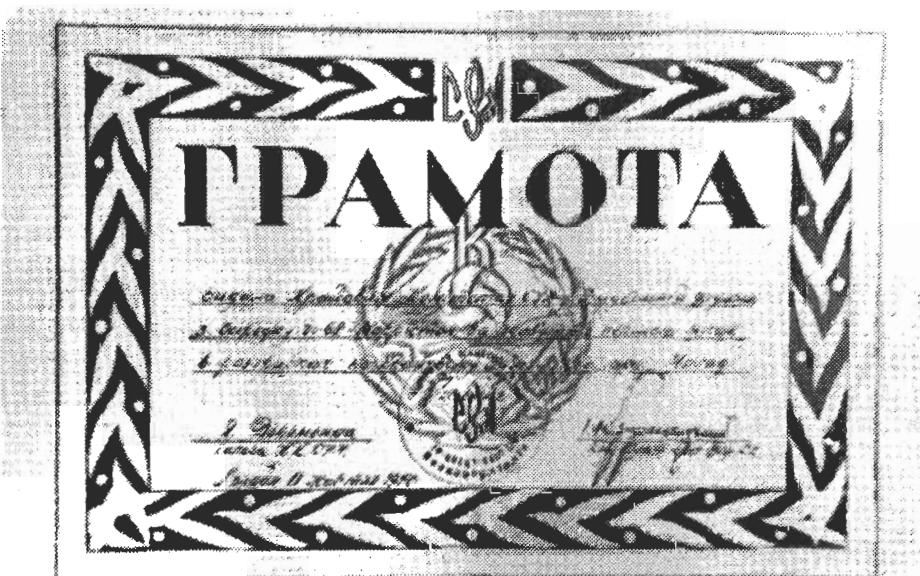
Відбиванкова дружина ос. Сібсон.

Футбольні дружини осередків Олдгаму і Бері під час Здигу в місті Гудерсфілді.

Фрагменти з футбольних змагань за першенство під час окружного свята в Морбі. (В змаганнях узяли участь дружини осередків СУМ-у: Манчестер, Горблінг, Сібсон та Морбі).

Грамота.

Будова веж під час 2-го Крайового Здигу СУМ-у.

Кидання ратищем.

Сумівські дружини Турнвестон та Ашчерч перед змаганнями.

Футбольна дружина ос. Мортімэр.

Відбиванкові змагання в Манчестері.

Відбиванкові змагання під час Здигу в Манчестері.

11-тка ос. Ілі.

ВШАНОВАННЯ ПАМ'ЯТІ ГЕН. ХОР. Т. ШУХЕВИЧА ЧУПРИНКИ

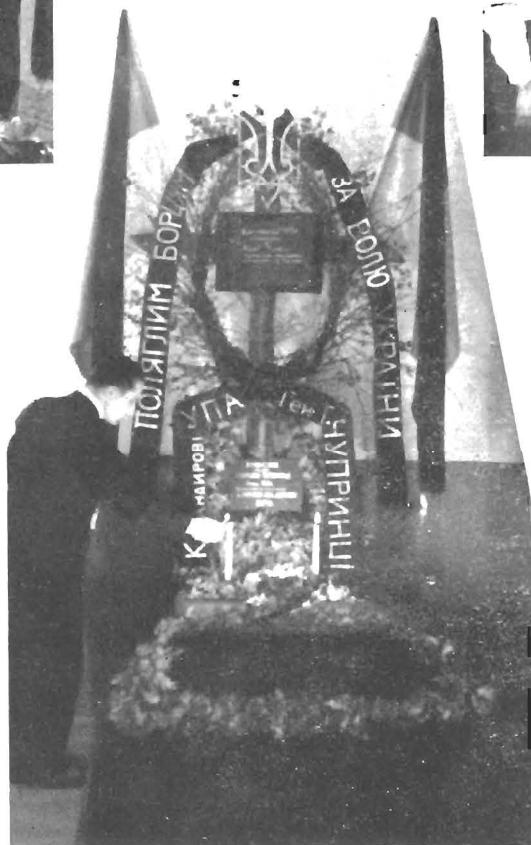
Відправлення панаходи в Лондоні.

Іст Форчен.

Вінг.

Бірмінгам.

Академія «Крут» в ос. Сібсон.

«Боже, вислухай благання...»
Молитва у виконанні сумівського хору
осередка Понтипірд на академії «Базар».

Почесна варта при символічній могилі в першу
річницю смерті ген. Т. Чупринки.
Осередок СУМ-у Свайнсгед.

Сумівці ос. Вінг коло символічної могили в день свята «Героїв».

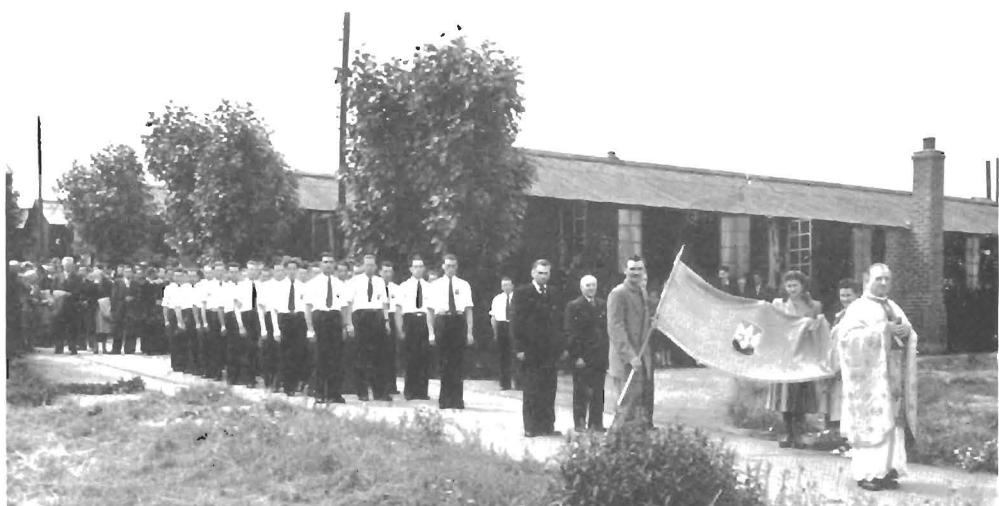
Присяга ос. Сібсон під час окружного здвигу в Морбі.

Почесна варта коло символічної могили в ос. Вінг.

Посвячення сумівського прапору в ос. Ілі.

Посвячення сумівського прапору в ос. Каннок.

Мистецька виставка в ос. Редінг.

Роздавання анти-комуністичних листівок під час комуністичного фестивалю в Шефілді.
Летючки ці були поміщені майже в усіх головніших англ. часописах.

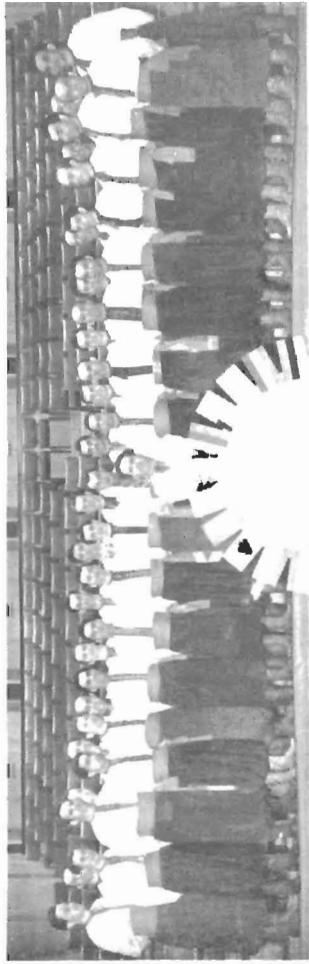
Похід української групи в Редінгу в день коронації королеви Єлизавети II.

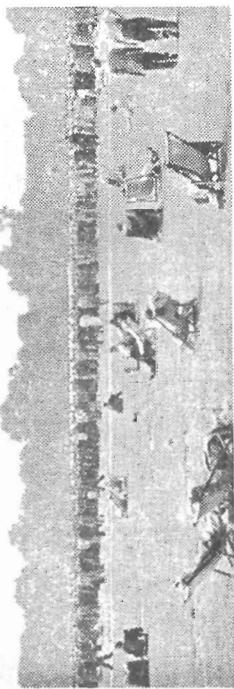
Учасники окружного Здигу в Ружелей.

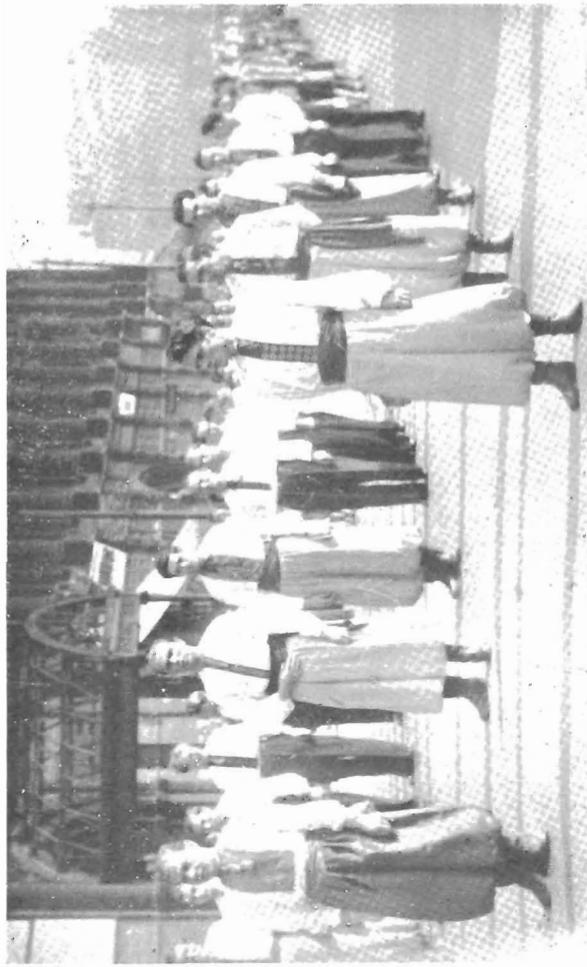
Українська група під час релігійного походу в Берліні.

Мужчийський хор «Гомін» з Манчестеру під керівництвом проф. Я. Гордія, який взяв два рази ІІ-місця в 1951-52 р. на Міжнародному фестивалі в Лянголен (Валія).

Загальний вид на площу маніфестаційного віча в Лондоні проти переслідування релігії в Україні.

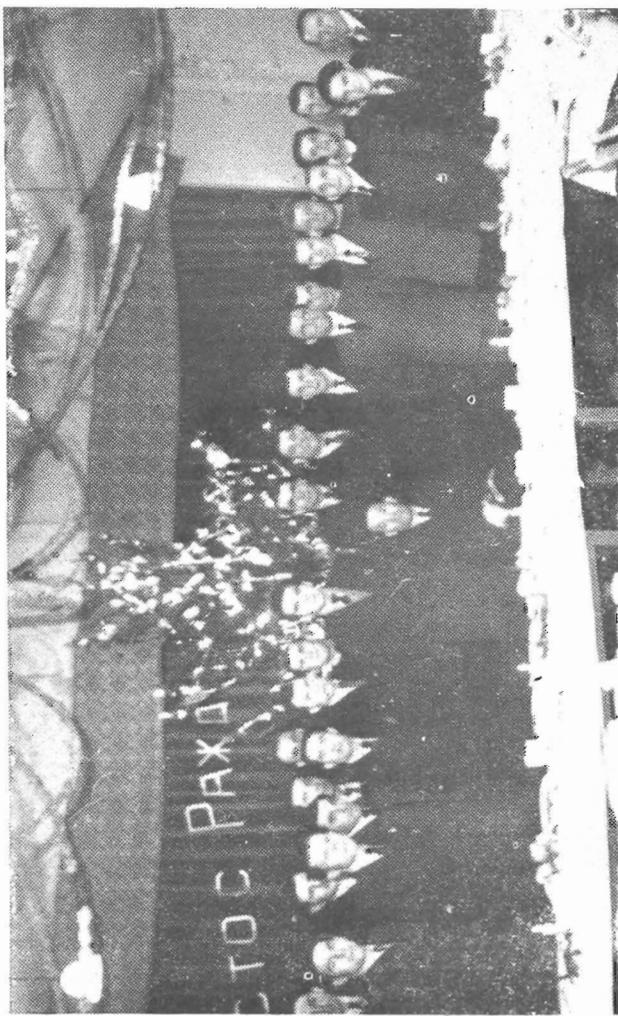
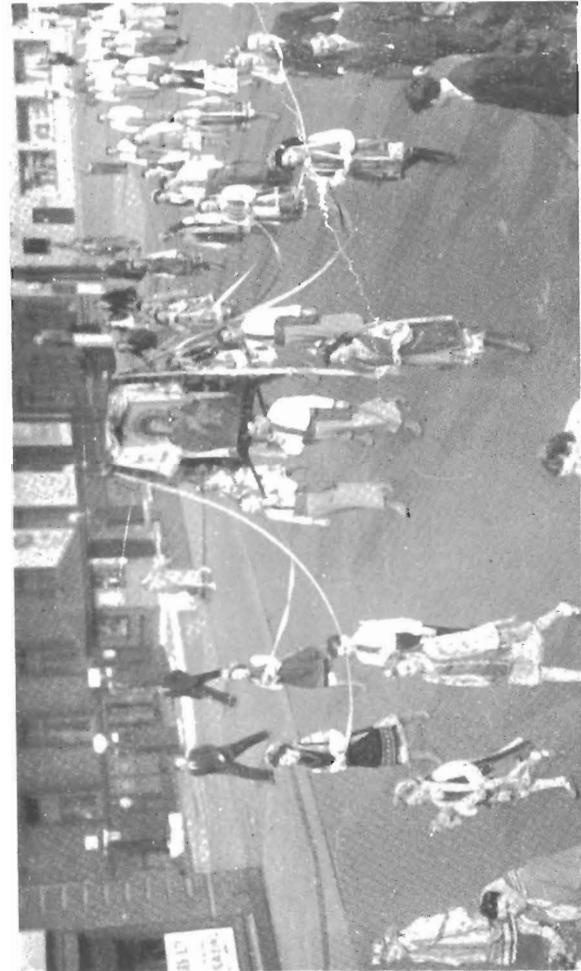
Посвячення сумівського прапору під час окружного сумівського Здигу в Морбі.

Чоловіча частина української групи в поході (1950 р.).

Українська група під час релігійного походу в Берліні.

Кожного року на Зелені Свята відбуваються величаві походи католиків вулицями міста Манчестеру, в якому українці беруть також участь. На фото: Чоло походу української групи.

Кожного року українці в Англії святкують спільно Свято Вечір. На фото — учасники Свято Вечора в таборі Сібсон.

Фрагмент з виступів поодиноких гуртків СУМ-У УМСА
стецьких конкурсах під час Здиву СУМ-У в 1953 р. в
Манчестері.

Фрагмент з українського церковного походу під час Зелених Свят в Аштон-у-Лайн. (1951 р.).

Полева Служба Божа на окружному сумівському святі в Гудерсфілді.

Релігійний похід під час Зелених Свят в Олдгамі.

Сумівці та сумівки під час релігійного походу в Олдгамі (Зелені Свята, 1951 р.).

Фрагмент з походу під час V-го Крайового Здвигу в Манчестері.

Торжественне посвячення прапору Крайового Комітету СУМ-у на I-ому Здвізі в Манчестері.

Фрагмент з церковного походу в Олдгамі.

Фрагмент зі свята «Обличчям до воюючої України» в Ілі.

Фрагмент з антибольшевицької демонстрації в Бостоні.

Дефіляда під час свята «Обличчям до воюючої України» в Ілі.

Президія під час сумівського Здигу в Ілі. Член КК СУМ-у І. Федчиняк вітає учасників (1949 р.).

Загальний вид на площе антибольшевицької демонстрації в Бостоні.

Колона учасників Свята з прапором СУМ-у. Фрагмент з окружного сумівського здвигу в Мортімері (1949 р.).

Член ЦК і голова КК СУМ-у
М. Шкавритко вручає
посвячений сумів-
ський прапор під час
окружного Здвигу в Мортімері

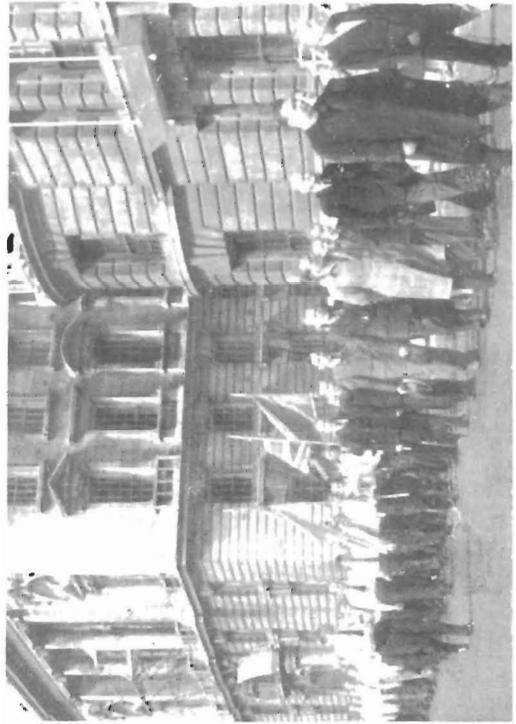
Посвячення сумівського прапору в Мортімері.

Фрагмент з першого Крайового Здвигу в Манчестері.

Фрагмент з другого Крайового Здвигу в Манчестері.

Фрагмент з походу в день »Свята Героїв в Лондоні.

Чоло походу в день »Свята Героїв перед »Сенотафом« в Лондоні, 1953 р.

Фрагмент з походу у Вольвергамптоні.

Чоло походу Маніфестації АБН у Вольвергамптоні, 1953 р.

В 20-річчя Голоду на Україні відбулися в кожній місцевості у В. Британії протестаційні діча. На фото: (вгорі) фрагменти з походу в Единбурзі — Шотландія.

Фрагмент з виставки українського народнього мистецтва в Манчестері під час V-го Країнового Здигу.

Лави сумівців і сумівок вислухують під час К. Здигу в серпні 1953 р. промов різних представників громадськості.

Свят Вечір в Лондоні в 1949 р.

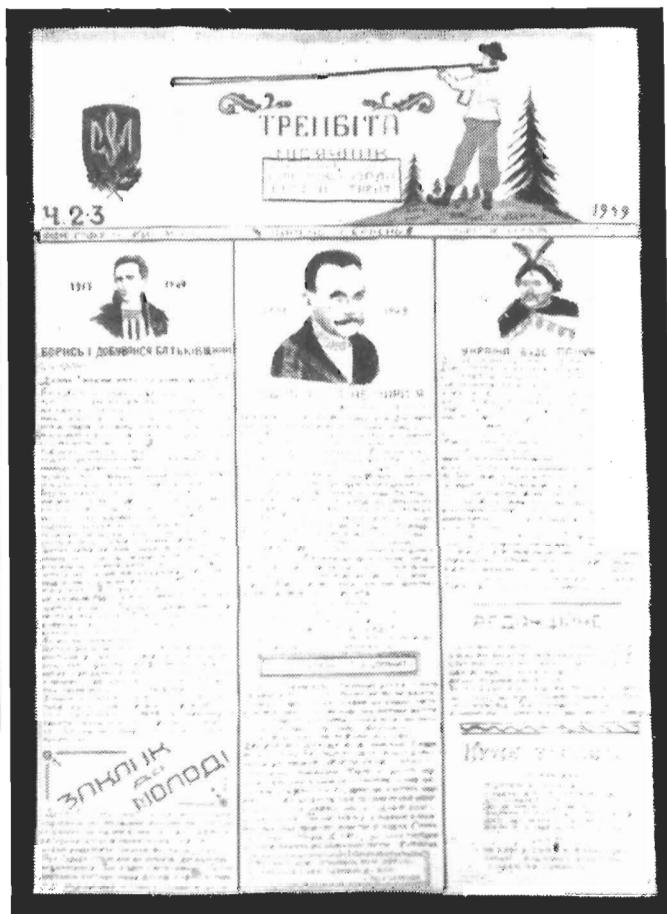
Сумівки першого осередку СУМ-у на терені В. Британії в Болтоні.

Сумівці під час спільного приняття після хрещення осередка СУМ-у ім. М. Міхновського в Олдгамі.

Свят Вечір в Сторвуд-Мелбурн в 1949 р.

Комітети осередків СУМ-у видають для своїх членів щомісячні стінні газетки. На фото: «Трембіта» — стінна газетка лінки СУМ-у «Орлик» в Вестон-он-Трент.

Українці й англійські гості на Свят Вечорі в Гудерсфілді.

Загальні Збори ос. СУМ-у в Манчестері з присутнimi членами КК СУМ-у. На фото: Президiя зборiв (1950 р.).

Кер. жіночого віддiлу КК СУМ-у п-га А. Калинник вітає учасникiв. ЦК СУМ-у в IV каденцiї і голова КК Конференцiя жіночого сумiвського активу в Манчестерi (1949 р.).

Я. Деременда, генеральний секретар ЦК СУМ-у в Англiї вiд 1950-54 рр.

Учасники жіночої конференцiї. Посерединi голова КК СУМ-у М. Шкавритко.

Члени ІІ-го Крайового Комітету СУМ-у.

Президія ІІ-го Крайового З'їзду СУМ-у.

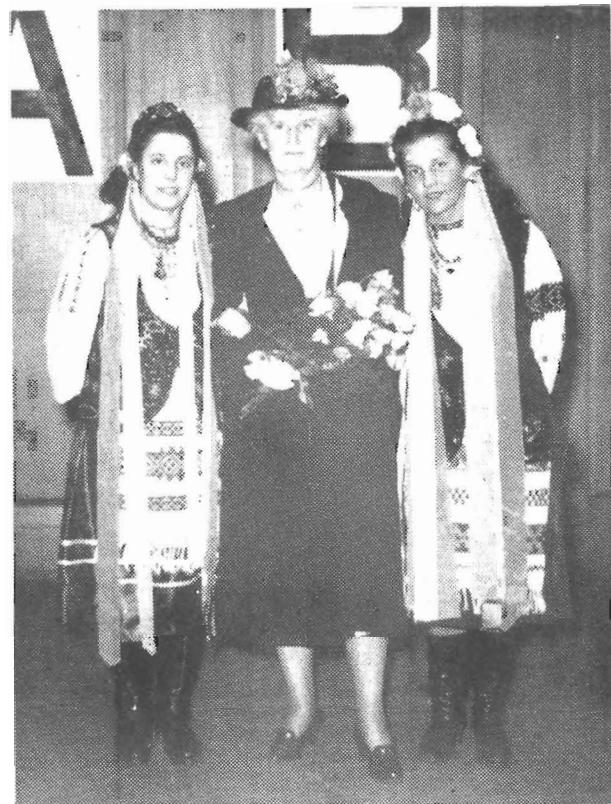
Делегати 5-ого Крайового З'їзду СУМ-у. З правої сторони п-ти А. Мирошниченко сидить Я. Деременда г. секретар ЦК і четвертий рік з черги голова КК СУМ-у.

Голова КК СУМ-у в В. Британії відкриває III-тій Крайовий Здиг СУМ-у в Лондоні. Зправа стоять в. о. голови ЦК СУМ-у О. Калинник і командант Здигу М. Гринюк.

Почесні гості і представники організацій приймають дефіляду сумівців під час III-го Крайового Здигу СУМ-у в Лондоні.

Пані Стюарт, дружина голови Шотландської Ліги Европейської Свободи, великих приятелів українського народу, в товаристві сумівок в Единбурзі (1951 р.).

Президія Свята АБН в Лондоні

Член КК СУМ-у в дорозі на концерт.

Члени ЦК СУМ-у і КК СУМ-у під час 5-го З'їзду СУМ-у в Лондоні. (зліва до права:) І. Федчиняк — Фінансовий Керівник ЦК і КК СУМ-у, В. Микула Керівник Юнацтва ЦК СУМ-у і Зовнішніх Зв'язків КК СУМ-у, Г. Гусак — секретар КК СУМ-у, Мирошниченко — керівник Жіночого відділу і Юнацтва КК СУМ-у, Я. Деременда — Голова КК СУМ-у і Ген. секретар ЦК СУМ-у, В. Олеськів — Голова Контр. Комісії ЦК СУМ-у і містоголова КК СУМ-у, Л. Коваль — Орг. Кер. КК СУМ-у, І. Крушельницький — Кер. Відділу Преси і Вид. і член ЦК СУМ-у.

Члени СУМ-у у В. Британії в організованому виході на площі під час II-го К. Здигу в Манчестері.

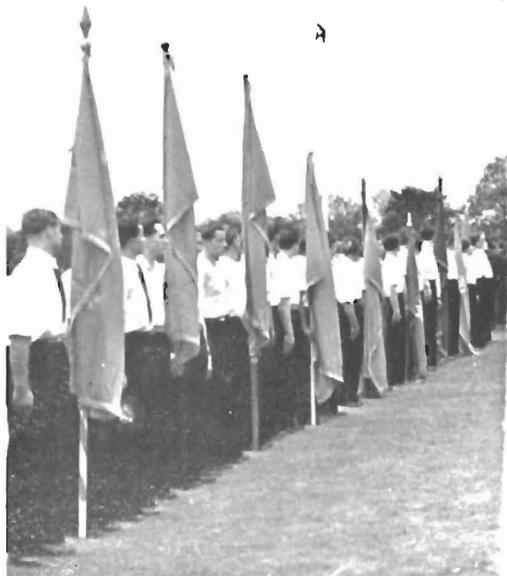
Сумівці й сумівки слухають Наказу Команди Здигу. (Фрагмент з II-го Крайового Здигу СУМ-у).

Стінний фото-альбом ос. СУМ-у в Кранвіч. 143

I-ший Крайовий Здиг СУМ-у

«ОБЛИЧЧЯМ ДО ВОЮЮЧОЇ УКРАЇНИ» В МАНЧСТЕРІ.
ЛІСТОПАД, 1949 Р.

«Струнко» — піднесення посвяченого пропору на головний майдан.

Малюнок з одноднівки, присвячений Здигові.

Сумівки приготовляються до маршу на площу.

Фізкультурна вправа до молитви «Боже Великий».

Фрагмент з фізкультурних вправ.

«Україна в Огні і Крові». Проповідь о. Опоки.

Посвячення прапору КК СУМ-у.

Фрагмент з дәфіляди.

Найменші виконують «Журавлі».

Фрагмент з концерту.

ІІ-гий Крайовий Здиг С.У.М.-у

В МАНЧЕСТЕРІ. ВЕРЕСЕНЬ, 1950 Р.

Фрагмент з фізкультурних вправ.

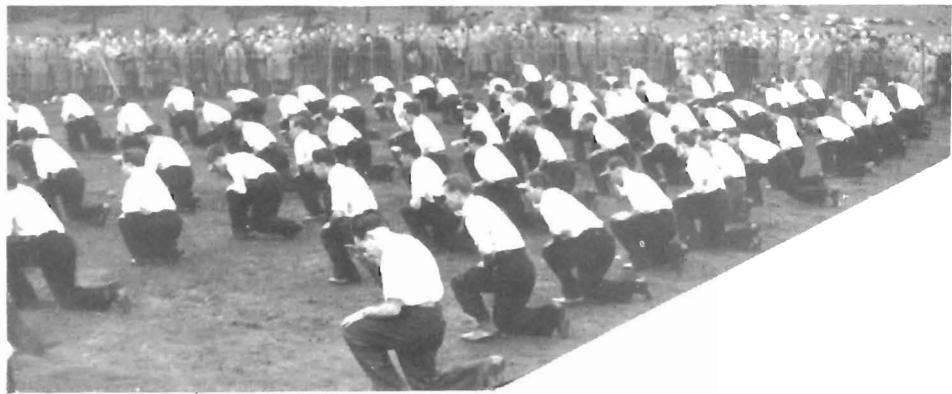
Піднесення прапору.

Перед звітуванням.

Загальні види на площа під час мистецької частини.

Фізкультурні вправи сумівців.

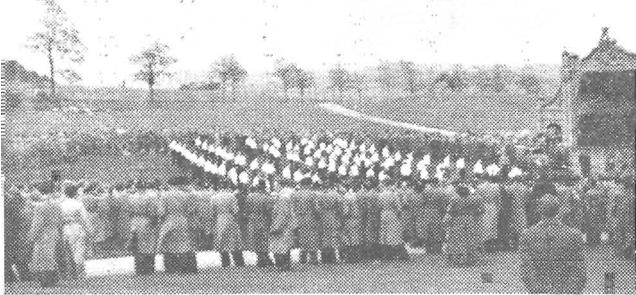
Фізкультурні вправи сумівок.

Колони сумівців перед вправами.

Опущення прапору.

Фрагмент з фізкультурних вправ. Загальний вид.

Президія Здигу. (На першому плані).

III-тий Крайовий Здиг С.У.М.-у

В ЛОНДОНІ, ЧЕРВЕНЬ, 1951 Р.,
ПРИСВЯЧЕНИЙ 10-ТІЙ РІЧНИЦІ «30-ТЕ ЧЕРВНЯ».

Загальний вид на площе.

Фрагмент з концерту.

Колони сумівців під час паради.

Президія Здигу під час дефіляди.

Під час Богослуження.

Лозунги.

Президія Здигу та гості.

IV-тий Крайовий Здиг С.У.М.-у в Гудерсфільді (1952р.)

Прибуття Митрополита УАПЦ Полікарпа.

Загальний вид.

Коло пам'ятника невідомого вояка

Похід до пам'ятника невідомого вояка.

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ - ГТОВ БОРОНИТИ !

Сумівці очікують Митрополита УАПЦ.

»Бог і Україна — це найвищі ідеали« — проповідь арх. І. Бучка.

Голова К.К. СУМ-у Я. Деременда складає вінок тим, що впали в боротьбі за волю Батьківщини.

Вид на залю перед розпочаттям художньої частини.

На площі.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У ФРАНЦІЇ

Славна вежа Айфля в Парижі.

Сумівки ос. СУМ-у в Рубе.

Сценічна картина про УПА,
виконана осередком
СУМ-у в Сошо.

Члени осередку СУМ-у в Сошо.

Сумівки з Вілерію складають вінок на могилу невідомого вояка
свята Українсько-Французької Приязні.

Сумівці і сумівки осередку СУМ-у в Рубе.

Вшанування пам'яти ген. Т. Чупринки в ос. Мец. Сумівці стоять в стрілецьких одностроях коло символічної могили (11. 3. 1951 р.).

Члени ос. СУМ-у в Ліль.

Комітет осередку СУМ-у в Безі Шалет.

Члени ос. СУМ-у в Мец.

СУМ В КАНАДІ

Коло могили незвідомого вояка під час демонстрації в 20-річчя процесу СВУ-СУМ в Торонто.

Фрагмент зі Здвигу.

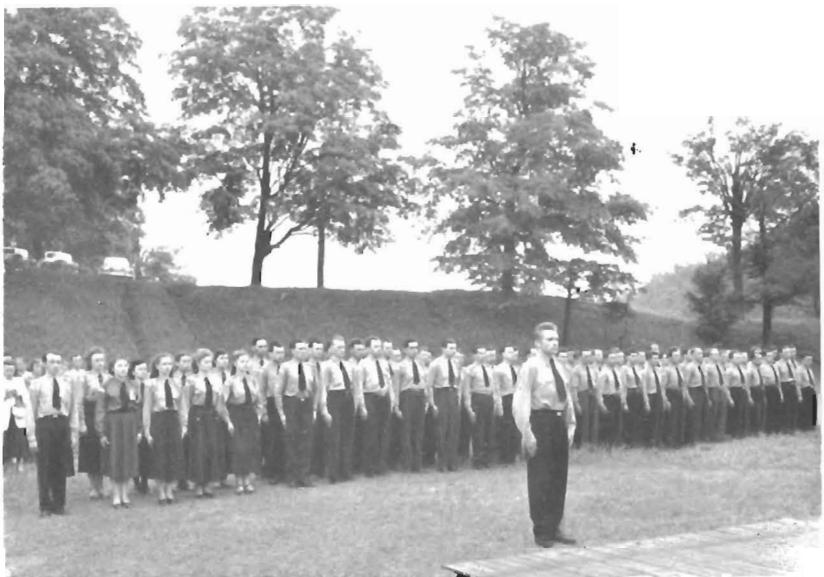
Фрагмент з пантоміни «Причинна» в постановці А. Стебелецької. Ос. СУМ-у у Ванкувері.

Широко відомий сумівський хор в Торонто під диригентурою п. З. Гнопка.

Фрагмент з мистецької частини під час Здигу СУМ-у в Торонто.

Здиг СУМ-у в Торонто в 1952 р.

Футбольна дружина «Січ» при ос. СУМ-у в Судбури.

Вінок Крайового Комітету СУМ-у Канади, зложений на могилі невідомого вояка під час демонстрації в 20-тиріччя процесу СВУ-СУМ в Торонто.

Сумівки ланки «Скала» в Торонто.

Члени Комітету Осередку
в Торонті. Посередині
голова ЦК СУМ-у О.
Калинник.

Осередок СУМ-у в Калгарі. Сидять, (посередині зправа) інспектор
Турко — дорадник СУМ-у, о. Ю. Ковальський та прихильники СУМ-у.

Делегати і учасники III-го Крайового З'їзду в Торонті.

Осередок СУМ-у в Ст. Кетеренс.

Президія III-го Крайового З'їзду в Торонто (3. 9. 51.). Сидять зліва до права: Р. Мізур, С. Кузьмин, В. Дейчаківський, Я. Сорбин, В. Макар.

КК і представники осередків СУМ-у — учасники конференції в Торонто (23 і 24 березня, 1951 р.).

Після загальних зборів СУМ-у в Едмонтоні.

Хор ос. СУМ-у в Руан-Норанді в 1949 р.

Члени ос. СУМ-у в Ошаві.

Члени ос. СУМ-у ім. П. Орлика в Джералдтоні.

Комітет ос. СУМ-у в Торонті.

КО СУМ-у в Вінніпегу. (Сидять зліва на право: Я. Рослицький — місто-голова, Н. Бащук — жін. референтка, Б. Барабаш — голова осередка.

Пані Едіт Гайдер, відома канадійська радіокоментаторка, письменниця— дуже часто передає коментарі про СУМ.

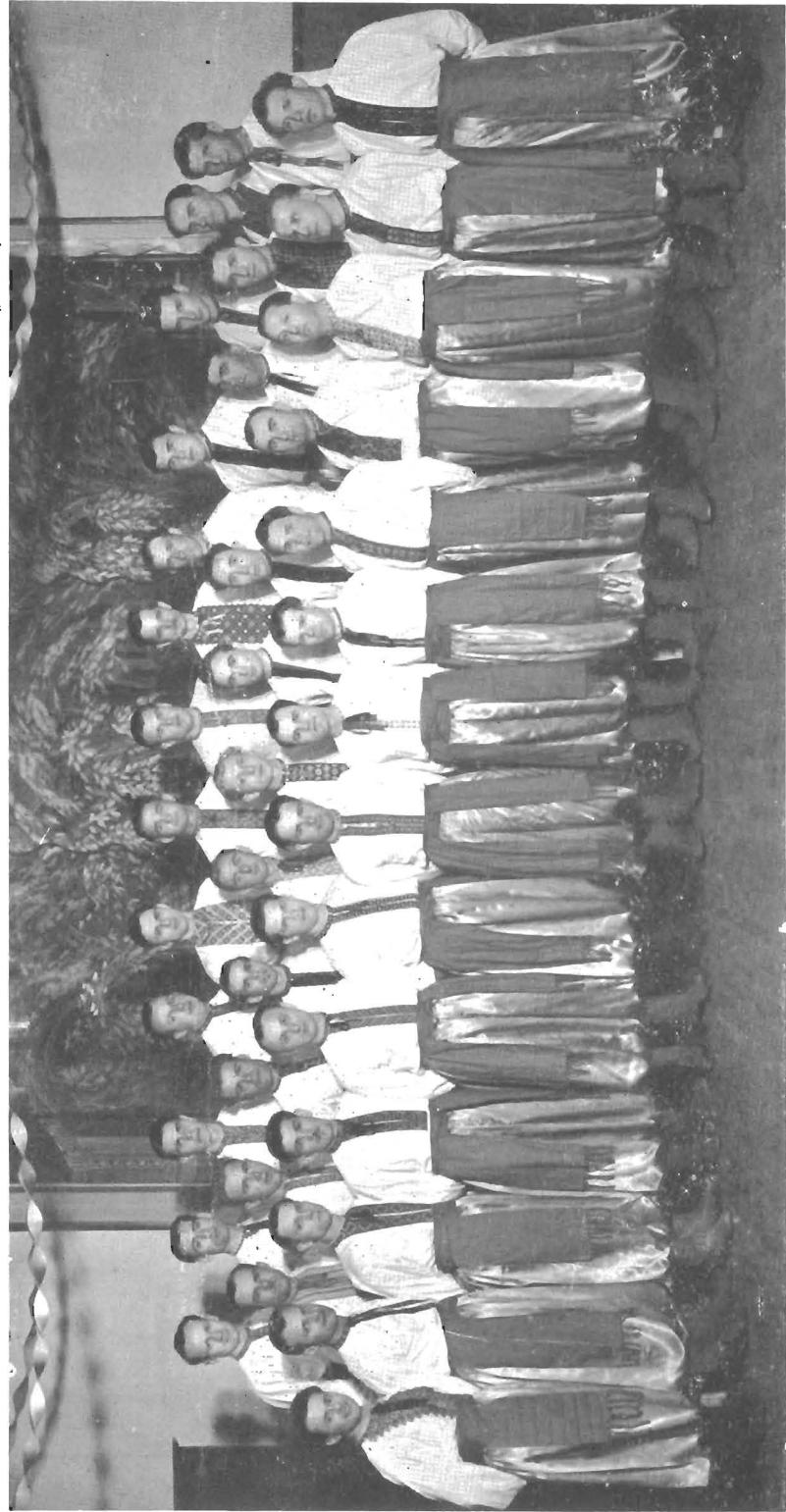
КО у Ванкувері.

Балетний гурток Осередку СУМ-у ім. Тараса Чупринки,
в Торонто, Канада. — Посередині керівник, балетмайстер
І. Кущиренко.

Хор ос. СУМ-у в Голінгтоні виконує коляди під час Різдва, 1949 р.

Чоловічий хор СУМ-у у Форт Вільям в 1951 р.

Сумівський хор у Ванкувері.

Чоловічий хор ос. Ст. Кетеринс. Дир. П. Кованівський.

Мішаний хор СУМ-у «Трембіта» в Монреалі, 1952 р. Дир. проф. Р. Негребецький.

Драматичний та співучий гурток
ос. СУМ-у в Орінт-Бей.

Чоловічий хор «Трембіта» в монреалі на жалібній академії
в честь ген. Т. Чупринки (грудень, 1950 р.).

Хор ос. СУМ-у в Судбурах. Дир. Я. Гробельний.

Драм. гурток.

Аматорський гурток при ос. СУМ-у в Голтерні.

Сумівський балет в Едмонтоні під проводом Д. Осовської.

Балетний гурток СУМ-у в Монреалі під проводом В. Гладуна.

Фрагмент з мистецького виступу під час Крайового Здигу в Торонті.

Сумівський аматорський гурток в Едмонтоні.

Хор СУМ-у в Едмонтоні під дир. М. Іваника.

Прогуллянка членів Осередку СУМ-у — Зелений Клин — 13
м. Біссет, Манітоба.

Футбольна дружина «Січ» при ос. СУМ-у в Судбурах, яка здобула в
сезоні 1950-51 р. всі трофеї судурської спортивної округи.

Вергеп молоді Голінтону.

Драм. гурток при ос. СУМ-у в Судбурах після вистави
«Назар Стодоля».

10-літня Маруся Гробельська, першун музичних фестивалів в Судбурзі, виконує скрипкове сольо під час концерту в честь Т. Шевченка.

Наука на фортеп'яні в ос. Торонто.

Балетмайстер Д. Мартинюк і п-ні Якубович виконують циганський танок під час Здвигу в Торонто.

Драм. гурток СУМ-у в Торонто.

Проповідь о. Бенеша під час Крайового Здигу СУМ-у в Торонті (29. 6. 1952 р.).

Богослуження в парку Александра під час протиболішевицької демонстрації в Торонто (Червень, 1950 р.).

Посвячення сумівського прапору в Едмонтоні.

Богослуження в парку Александра (Торонто): перед престолом оо. Я. Бенеш, С. Іжак і М. Горошко.

Після загальних зборів СУМ-у.

Інж. Б. Гаврилишин — генер. секретар Відділу Світової асамблеї Молоді (В.Е.Й.)

В. Кушмелин,-третій з черги голова К.К.

Комітет ос. СУМ-у в Торонто.

Осередок СУМ-у в Кальгарі.

Пропороносці 16-ти тисячної демонстрації АБН
в Торонто (17. 6. 1950 р.).

Л. Гусин — другий голова КК СУМ-у.

«Свято Молоді» ос. СУМ-у в Судбурах. На фото: Фрагмент передання посвяченого прапору чл. КК другом
Колісником голові осередку М. Скрипникові.

Під пам'ятником Невідомого Вояка в день протибольшевицької демонстрації в Монреалі (серпень. 1950 р.).

Панахида в пам'ять «Крут» в Альберті (1951 р.).

Комітет ос. СУМ-у ім. Павлушкива в Судбурах.

Мистецький виступ під час Крайового Здигу в Торонто.

«Десятник Люлька» у виконанні драм. гуртка СУМ-у в Судбурах.

Президія Крайового Здигу. В першому ряді зліва на право: Я. Стецько — голова ЦК АБН, О. Калинник — голова ЦК СУМ-у, о. Бенеш — капелян СУМ-у в Канаді, А. Муха — член ЦК Фронту Молоді АБН, Л. Гусин — голова КК СУМ-у.

СУМ Америки

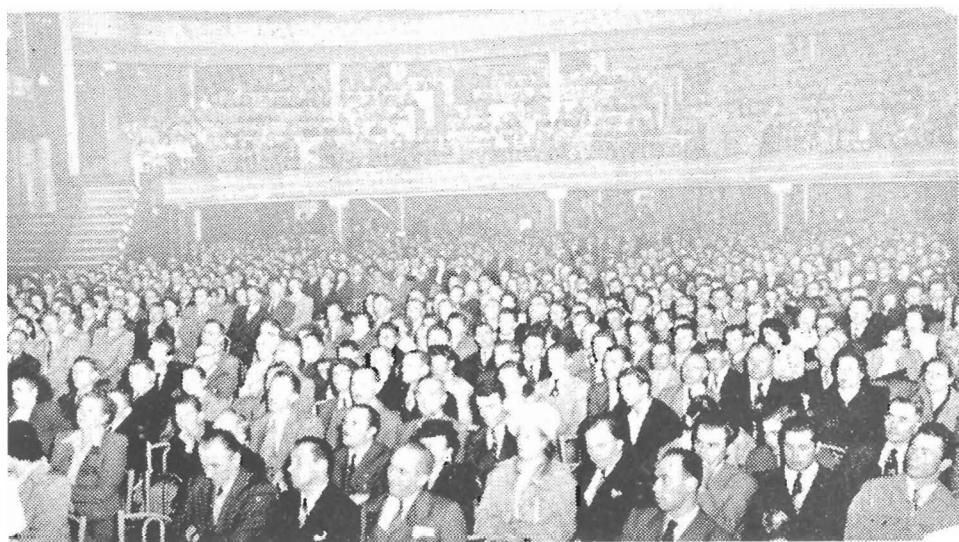

Виступ ос. СУМА Філадельфії під час фестивалю з нагоди II-го З'їзду
СУМА (26-27 травня, 1951 р.).

Пам'ятник Свободи в Нью-Йорку.

Делегати СУМА на У. Конгресі Українського Конгресового Комітету Америки.

У вересні, 1951 р. Спілка Української Молоді в Америці влаштувала політичну маніфестацію української молоді. Маніфестація, в якій узяло участь понад 3 000, була спрямована проти російського червоного і білого імперіалізму

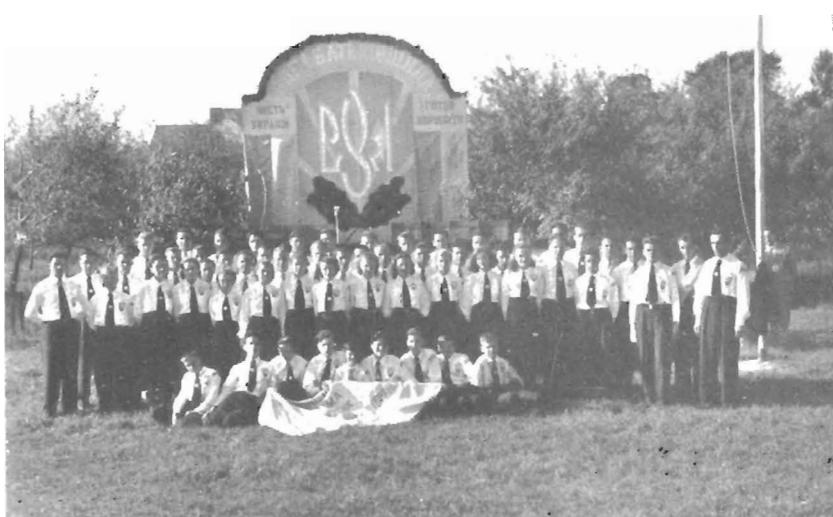
На фото: учасники маніфестації слухають промовців у залі одного з найбільших ньюйорських будинків.

Осередок СУМ-у
в Клівлець на збірці
в сумівському таборі

Фрагменти із драми «Мати Наймичка» у виконанні членів осередку СУМА ім. Лесі Українки в Джерсі Сіті, Н. Й.

Оссередок СУМА в Нью-Йорку

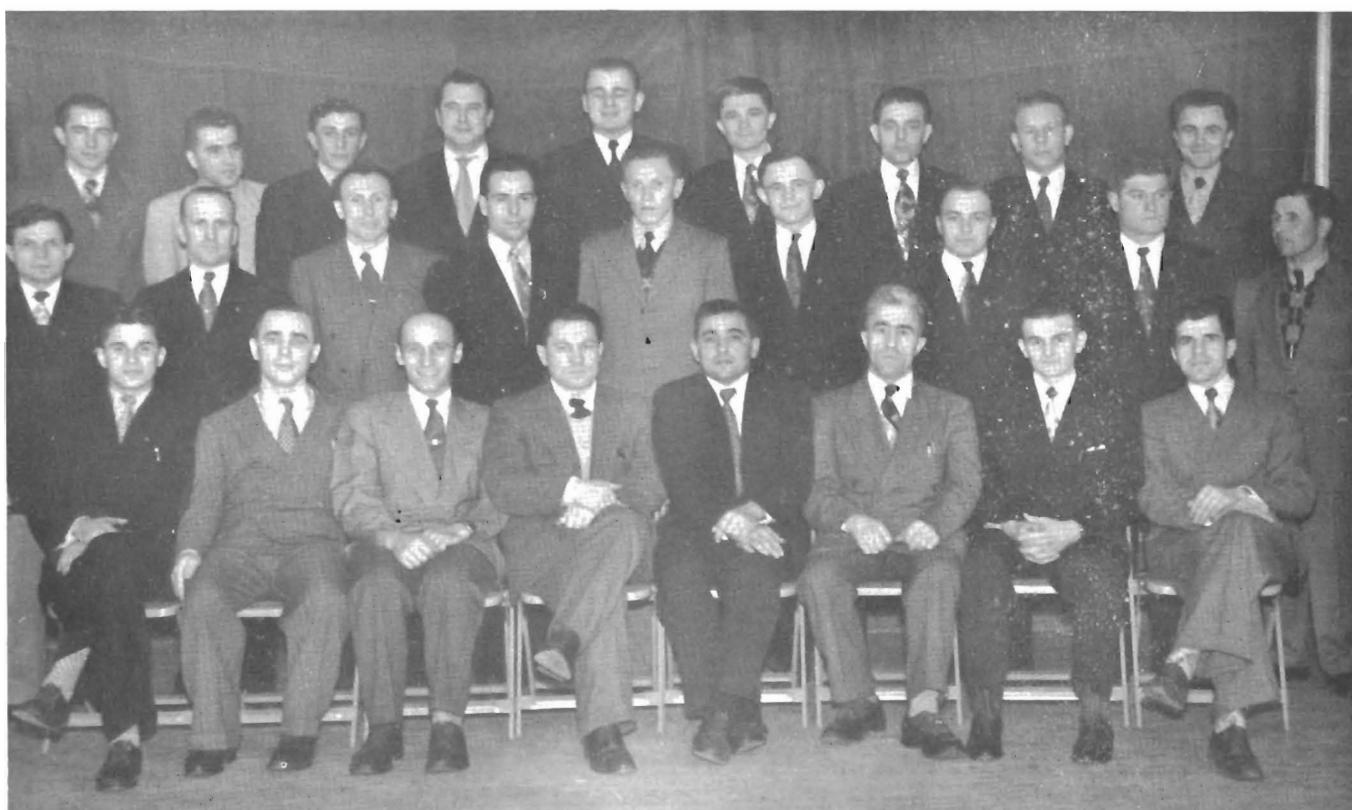
Члени управи ос. СУМА ім. «Ів. Богуна» в Шікаго-Південь Посередині
голова управи: М. Михайлишин.

Члени ос. СУМА ім. «М. Міхновського» в Амстердамі, Нью-Йорк. Посе-
редині голова управи: Др. Т. Антонович.

Члени ос. СУМА в Віліментік.

Осередок СУМА в Рочестер (1952 р.).

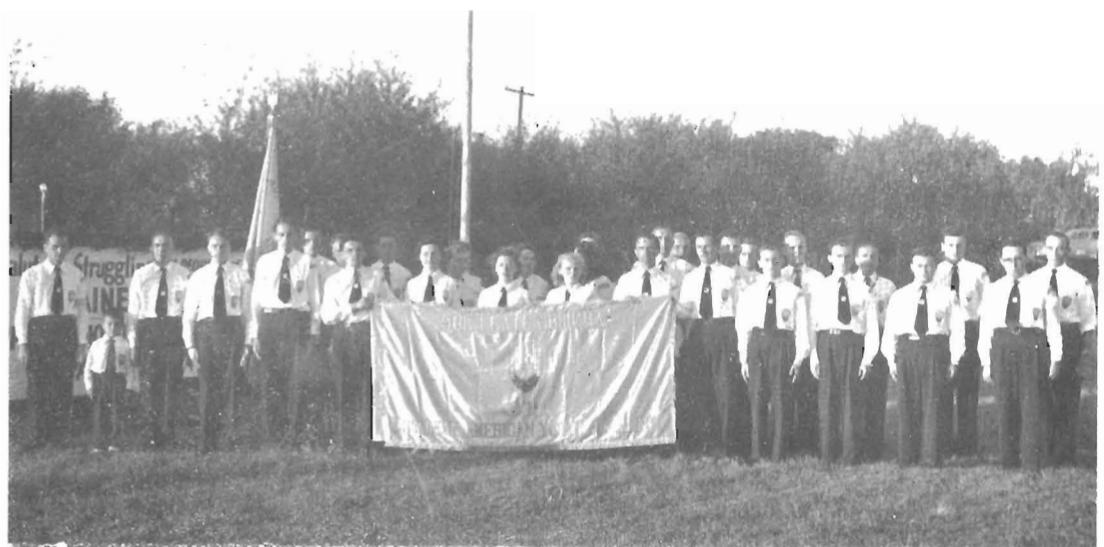

Виступ танцювальної групи Осередку СУМА в Нью-Йорку.

Осередок СУМА Чікаго-Північ (1952 р.).

Осередок СУМА
ім. «УПА» з Філадельфії.
з перехідним прапором
Головної Управи СУМА,
одержаним за
найкращий успіх в роботі
1951-52 рр.

Осередок СУМА в Балтімор (1952 р.)

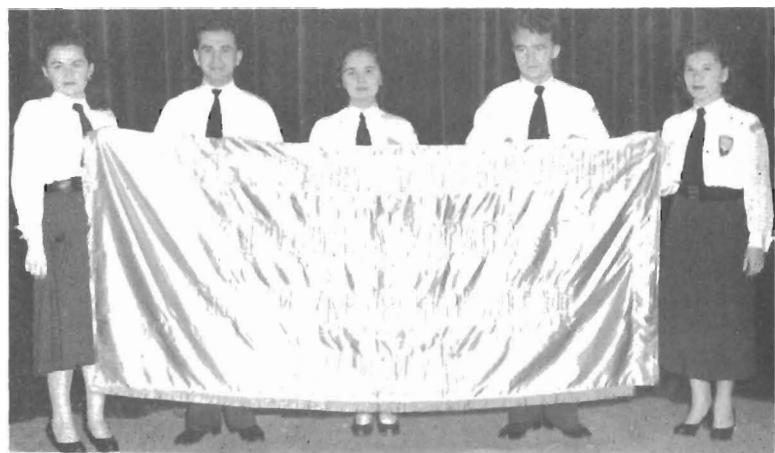

Спільнє Свячене в
ос. СУМА у Філадельфії
(27. 4. 1952 р.).

Осередок СУМА в Сиракузах ім. «Базар» в день посвячення прапору (4. 5. 1952 р.).

Сумівці й сумівки Філадельфії з
перехідним прапором.

Осередок СУМА в Пассайку (1952 р.).

Осередки СУМА в:

- 1) Дітройт-Захід;
- 2) Нью-Йорку;
- 3) Чікаго-Південь;
- 4) Сиракузах;
- 5) Балтімор;
- 6) Філадельфії
- 7) Пассайку;
- 8) Йонкерсі;
- 9) Джерсі Сіті.

Фота з неповним складом членства.

Старші люди на знимках — це почесні члени СУМА.

Богослуження в катедрі у Філадельфії в день посвячення сумівського прапору

Осередок СУМА ім. «ген. хор. Т. Чупринки» в Нью-Йорку (1952 р.).

Посвячення прапору ос. Джерсі Ситі (31 серпня, 1952 р.).

Осередок СУМА ім. «Лесі Українки» в Джерсі Ситі. Члени управи в першому ряді.

Драматичний гурток ос. СУМА в Йонкерсі ставить п'есу «Чар Однострою»

Хор ос. СУМА в Чікаго-Північ — 1951 р.

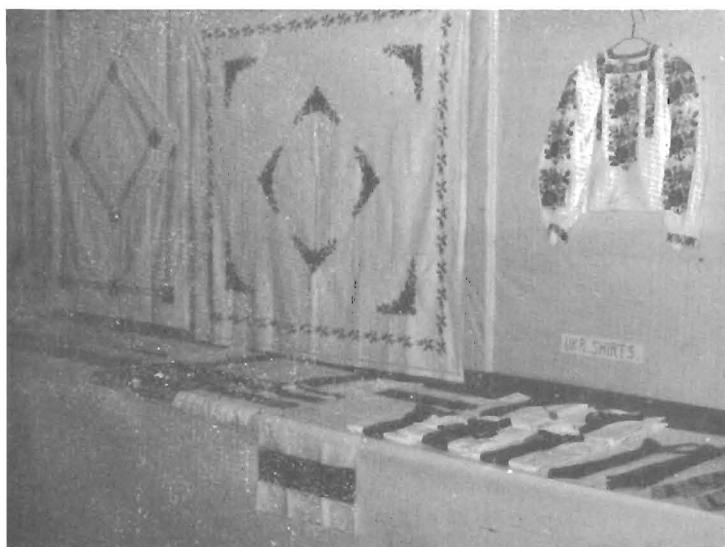
Фрагмент з п'єси «Чар Однострою».

«Гопак» у виконанні балетного гуртка ос. СУМА в Чікаго-Північ.

Передача посвяченого
прапору головою осередку
Т. Крочаком —
корунжому М. Микиті
(Філадельфія, 1952 р.).

В горі: Фрагмент виставки народнього мистецтва
в осередку Джанстовні з нагоди посвячення прапору.
Експонати роботи сумівців й сумівок ос. Джанстовн.
В низу: Юнаки-сумівці грають у відбиванку в таборі
Клівленд.

Стінна газета Юного СУМ-у при ос.
в Нью-Йорку.

Фрагмент вручення подарунку голові
ос. СУМА Філадельфії.

Драматичний гурток
ос. СУМА Філадельфії
після виставки
«Земля і Кров».

Виконавці п'єси
«За Рідний Край».
Драм. гурток
ос. СУМА в Нью-Йорку.

Змагання у відбиванку
під час сумівського
Здигу в Нью-Йорку.

На фото: Учасники
З'їзду СУМ-у в США
слухають доповіді
проф. І. Вовчука.

Делегати ос. СУМА з Нью-Йорку на
ІІІ-ому З'їзді СУМА у Філадельфії
(5. 10. 1952 р.).

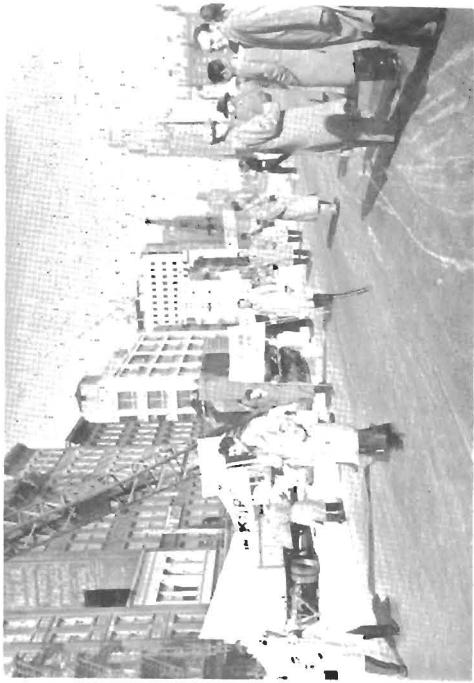
Учасники І-шої Конференції
Голів Осередків СУМА в Нью Йорку
(березень, 1953 р.).

Виступ танцювальної групи ос. СУМА в Нью-Йорку на V-ому Конгресі УККА (Липень, 1952 р.).

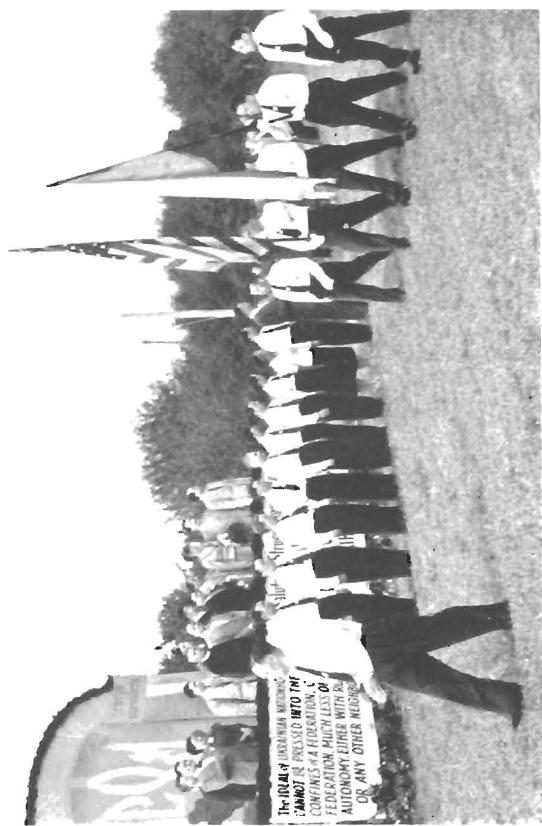
Будова вежі під час Здvigу.

Сумівський пікет круїзне біля будинку ОН в той час, коли інші сумівці розповсюджують листочки з нагоди протягом 35 річчя російсько-більшевикої революції, в залах засідань Об'єднаних Націй.

Оркестра осередку СУМ-у В. м. Борисполо, Н. Й., очолює маніфестацію проти московського народовбивства в Україні.

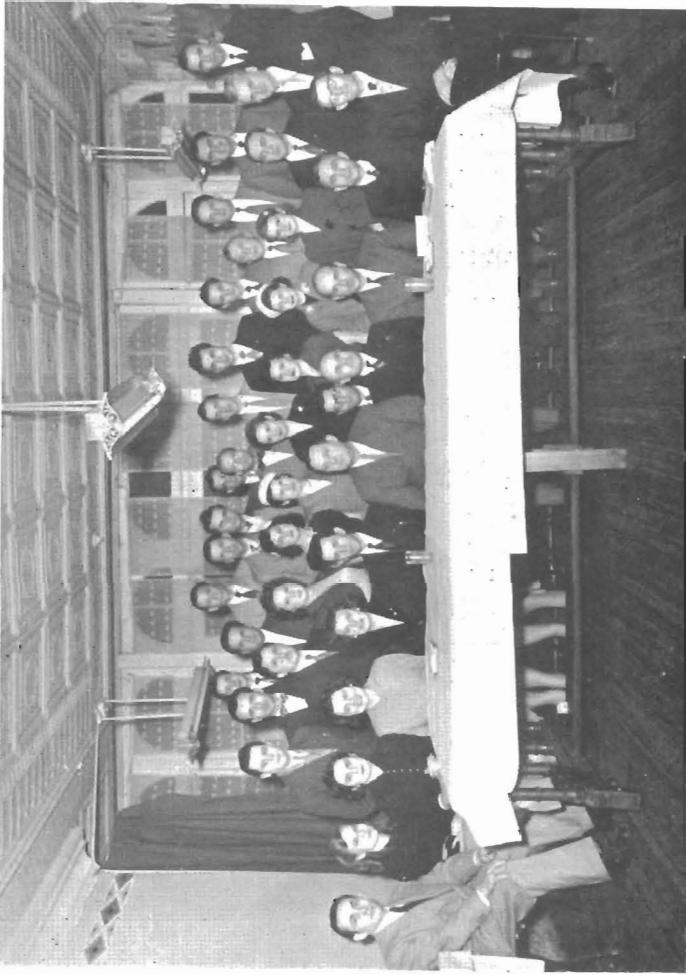
Парарад СУМівців під час І-шого Здвигу.

Осередок СУМ-у м. Борисполо, Н. Й., приймає участь у маніфестації дnia 31. 5. 1953 р., в 20-ту річницю голоду в Україні.

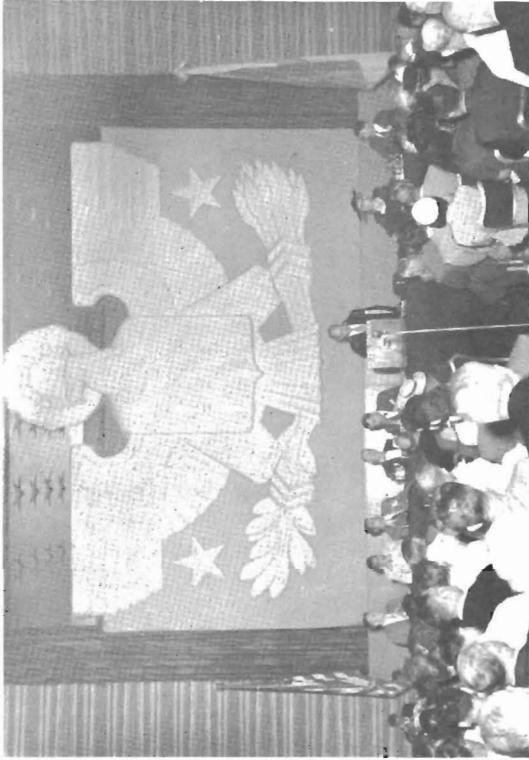
Виставка підпільних видань УПА на III-ому З'їзді СУМА.

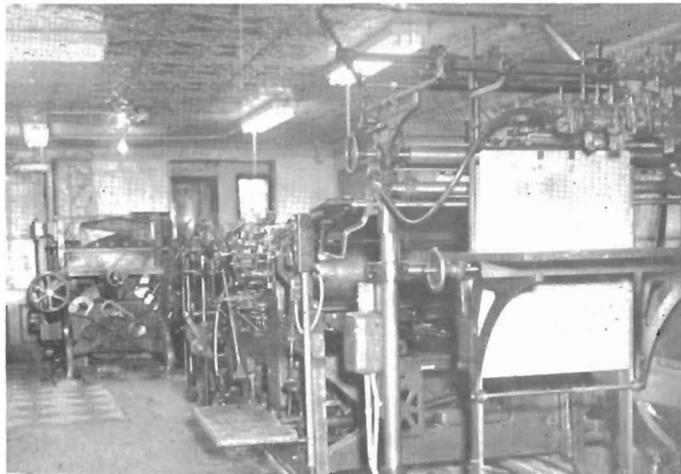
Учасники першої конференції виховників Ю. СУМ-у в Нью-Йорку.
(1. 3. 53).

Склад ГУ СУМА з ІІ-го З'їзду. Сидять зліва на право: Кер. фін. госп. віддлу — О. Кей, І-тий заст. голови — М. Семанишин, голова — В. Омельченко, голова Виховної Ради — С. Вожаківський, головний редактор «Крил» — В. Давиденко, кер. віддлу жіноцтва — Н. Гладишовська. Стоять зліва на право: Гол. Контр. Ком. — І. Винник, секретар ГУ — Е. Іващук, кер. від. преси й інф. та відповідальний редактор «Крил» — В. Ковалль, кер. від. фіз. виховання — М. Шмігель, член ГУ — І. Заяць, адміністратор ГУ — С. Покора, член ГУ — М. Солтис.

Президія У. Конгресу УККА. Доповідає проф. Лев Добрянський (липень, 1952 р.).

Друкарська машина-автомат у друкарні СУМА в Нью-Йорку, розбудована пожертвами сумівців

YAC young adult council
of the NATIONAL SOCIAL WELFARE ASSEMBLY, Inc.

PATHFINDER

1323 M STREET, N. W., D. C. - WASHINGTON, D. C.

Mr. Orman

Oct. 21, 1952.

Mr. Walter Budzak,
Ukrainian-American Youth Association,
10 East 6th Street,
New York 3, N.Y.

Dear Mr. Budzak:

Your letter of February 1 has belatedly reached us.

I would be glad to see any information that you may get from time to time from behind the Iron Curtain. Please understand that we are very much interested.

1 HARVARD UNIVERSITY
RUSSIAN RESEARCH CENTER

October 21, 1952

UNITED NATIONS NATIONS UNIES
NEW YORK
Ms. 415/8/16
13-19-52
Ms. 322/10 15 October 1952

Dear Sirs:
I am Lestraped by the Director of the Division of Human Rights
to acknowledge the receipt of your letter of 6 October 1952.
A summary of this communication will be inserted in the file.
This will be submitted to the Commission on Human Rights at the next
session in accordance with Resolution 75 (IV) of the Economic and
Social Council, as annexed a copy of which is enclosed.

In accordance with paragraph (e) of this resolution, a copy of
the communication will be furnished to the governments of the countries
which include Republics in the Union of Soviet Socialist Republics,
and to the Soviet Union.

Yours very truly,
Walter Budzak
Chairman
Division of Human Rights

John G. Kennedy
Chairman
Division of Human Rights

Mr. John G. Kennedy
Chairman
Division of Human Rights

October 21, 1952
Dear Sirs:
I enclose for your perusal a statement which you made me and which have
been passed on to me. You will note that I have returned to Cambridge.
I am unable to state being kept posted on your various activities. Will
be back at the same address.

John G. Kennedy
Chairman
Division of Human Rights

З документів відділу інформ. й зовн. діяльності ГУ СУМА

THE UNIVERSITY OF PENNSYLVANIA

CULTURAL OLYMPICS

This AWARD OF MERIT is granted to
UKRAINIAN AMERICAN YOUTH ASSOCIATION IN PHILADELPHIA
In recognition of a high standard of accomplishment in
THE DANCE

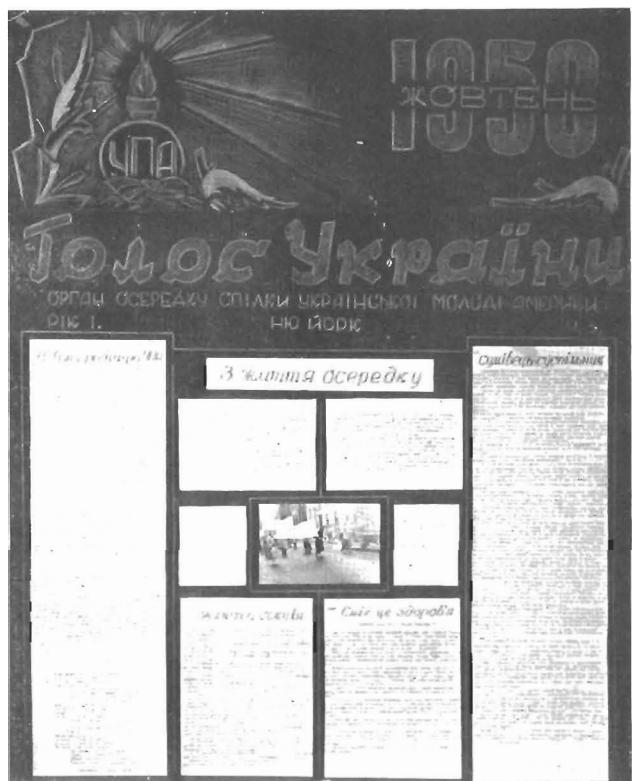
Given at Philadelphia
this 11th day of May in the Year of our Lord 1951 and
in the 21st year of the University

Chairman

Friedrich Gruber
Director

Копія нагороди, виданої балетному гурткові ос. СУМА в Філадельфії.

Стінна газета ос. СУМА в Нью-Йорку.

Учасники конференції «ВЕЙ» під час перерви в Ітака Н. Й., в якій брали участь також члени ГУ СУМА (Серпень, 1951 р.).

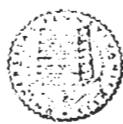
Готуються до оборони Батьківщини.

UNIVERSITY OF PENNSYLVANIA

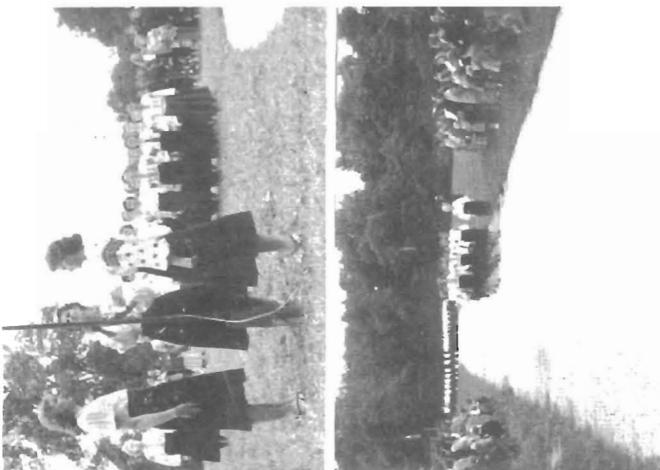
The Committee on Cultural Olympics presents to
Ukrainian-American Youth Association in Philadelphia
this Honor Certificate for Participation in the
Campus Festivals of the 1950-51 Season
held under the auspices of the Committee
Awarded by the authority of the University on May 11, 1951

E. Duncan Campbell
Chairman

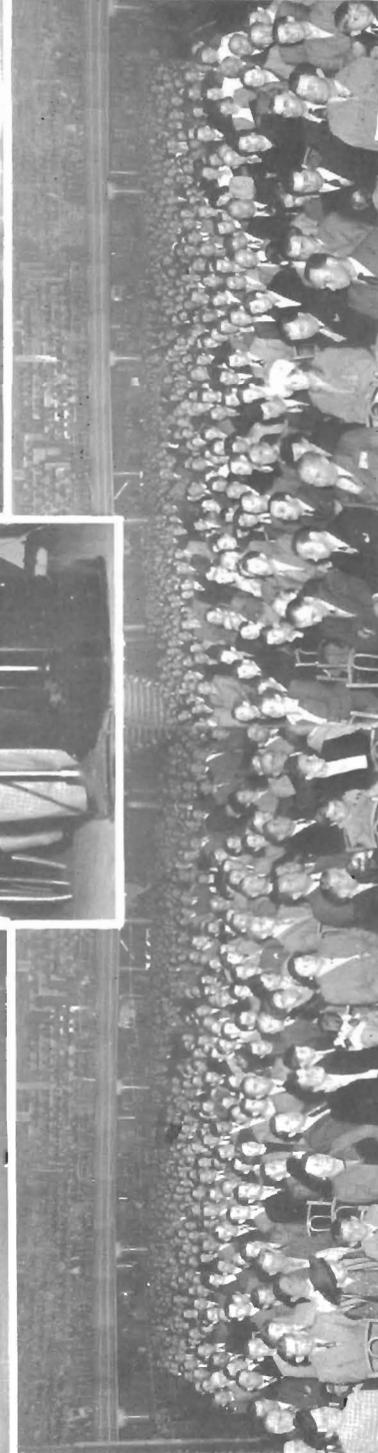
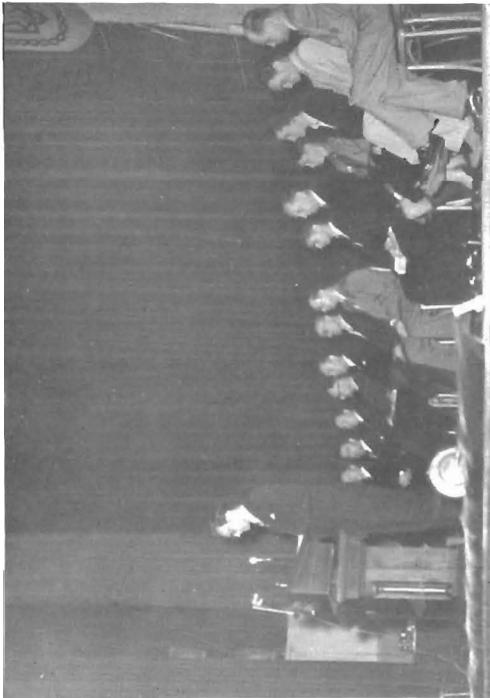

Frederick Gruber
Director

Посвідка, видана ос. СУМА Філадельфії, за участь у таборовому фестивалі в 1951 р.

Фрагменти зі Здиву СУМА в Чікаго (1 і 2 вересня 1951 р.).

У вересні, 1951 р. Спілка Української Молоді в Америці, влаштувала політичну маніфестацію української молоді. Маніфестація, в якій взяло участь понад 3.000 осіб, була спрямована проти російського червоного і білого імперіалізму.

Фрагменти з маніфестації, влаштованої Головною Управою СУМА, п

п. оти російського білого і червоного імперіялізмів. Нью-Йорк, вересень 1951 р.

БОГ І БАТЬКІВЩИНА

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

влаштовує в дніх 6 і 7 вересня ц. р. поблизу Філадельфії, в лісистій мальовничій місцевості неподалік СІ. Василіянок St. Basil Academy Fox Chase 11, Pa.

ПЕРШИЙ

ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ

під гаслом

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ - ГОТОВ БОРОНИТИ!

Цілью Маніфестаційного Зимути є:
ЗАДЕМОНСТРУВАТИ духово відчуття української молоді, об'єднаної в СУМ'ї, а поневоленим українським народом у цого кризівний боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу;
ЗАМАНИФЕСТУВАТИ безкомпромісному постуції української молоді в боротьбі з комунізмом - ворогом національної і соціальної свободи та суверенітета всіх народів;
ЗАХИЩАТИ, що досліпнути цього можна тільки через винесення головної рушійної сили - російсько-бальтійського імперіалізму та через розгромлення ССР на самостійні держави повеневалених Росією народів;
ВІСЛЮВИТИ рішучий протест проти цієї російської еміграційних імперіалістів; ініц. заради збереження ідентітету російської імперії, побороти за межами ССР винадійні рухи повеневалених Росією народів, що на ділі сприяє зміщенню російсько-бальтійського редемції;

ЗАСУДИТИ всіх спроб реставрації російської імперії, після разрому Собітівського Сюжету в будинку ІІ Форум.

Команда Здигу коло шатра.

Від на місце Зденку з Філа зельфі

На гравюре изображены пять человек в костюмах XVII века. Слева от центральной фигуры — старик с длинной бородой и клювом на голове, он держит в руках птицу. В центре — мужчина в кольчуге, сидящий на коне и держащий в руках птицу. Справа от него — женщина в платье с длинным рукавом, сидящая на коне и держащая в руках птицу. В правом верхнем углу — женщина в платье с коротким рукавом, сидящая на коне и держащая в руках птицу. В левом верхнем углу — женщина в платье с коротким рукавом, сидящая на коне и держащая в руках птицу.

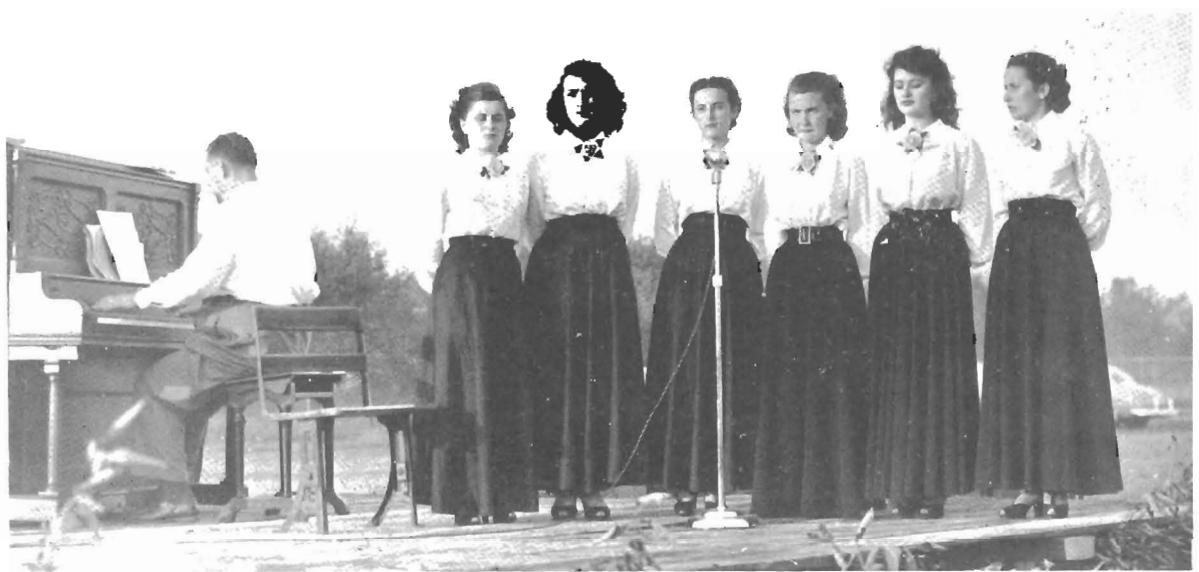
Усіх перехідів зазначених місців не буде.

Головна Управа СУМА

Реклама Здигу

Члени ГУ СУМА та Команда Здигу.

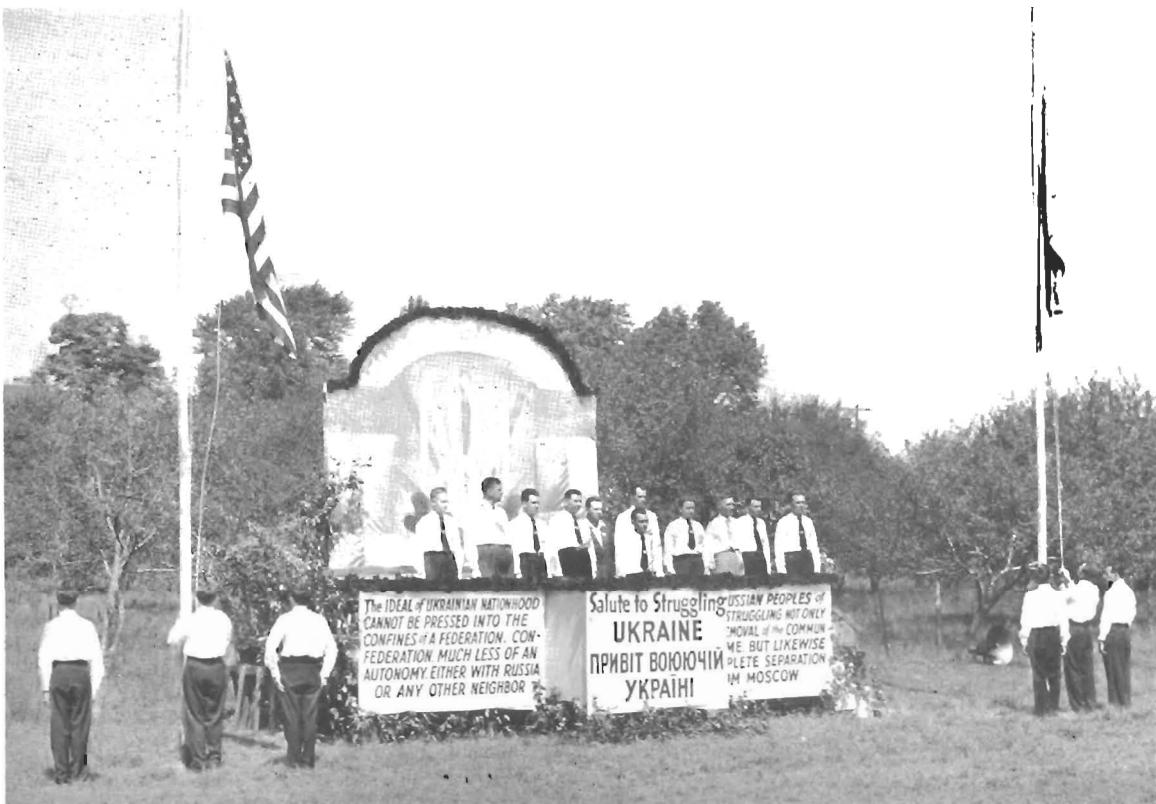
Фрагмент мистецької частини. Гурток сумівок під диригентурою проф.
С. Вожаківського.

Нагороджена за виступ у частині художньої
самодіяльності осередків.

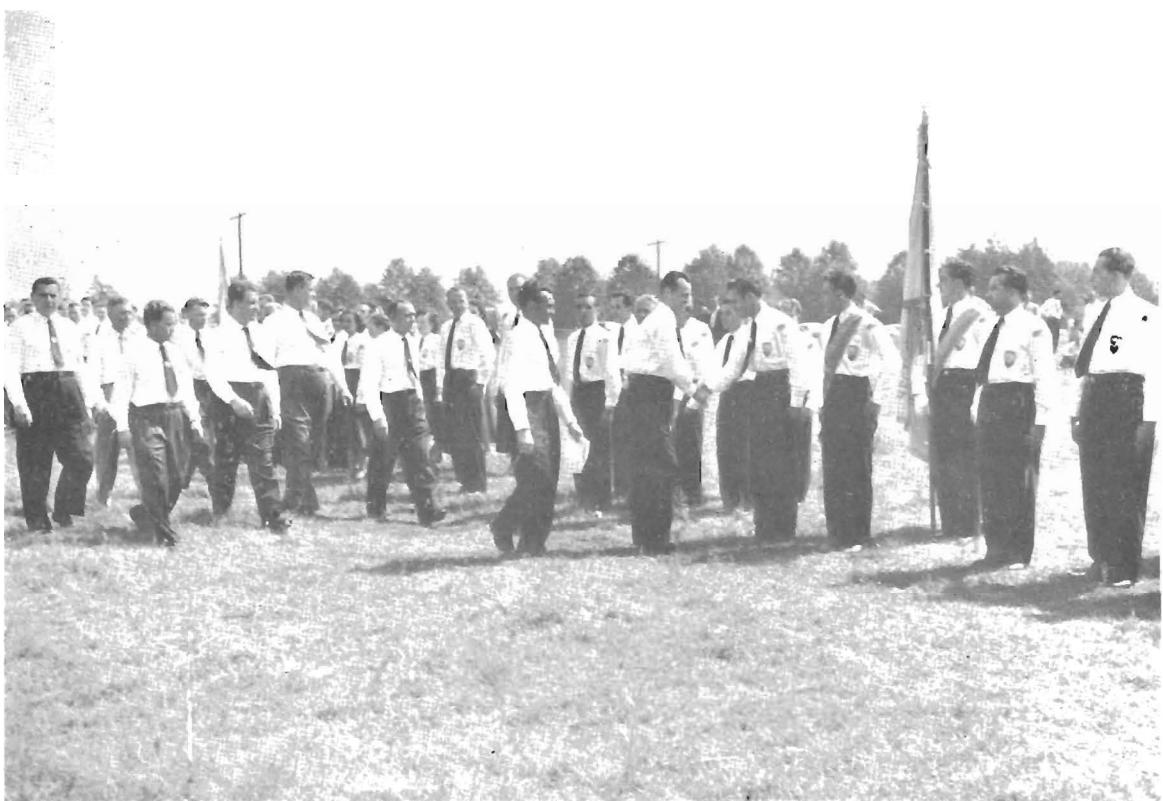
Член ГУ СУМА С. ПОКОРА біля столу з літературою.

Піднесення прапорів.

Президія Здвигу. Представник Українського Конгресового Комітету Америки мігр. М. Пізняк передає від УККА привіт Здвигові.

Голова ГУ СУМА В. Омельченко та члени ГУ СУМА оглядають готовість осередків.

Жіноча референтка ос. СУМА Чікаго-Північ звітує командантові Здигу.

Проф. С. Вожаківський, голова Виховної ради СУМА, роздає нагороди.

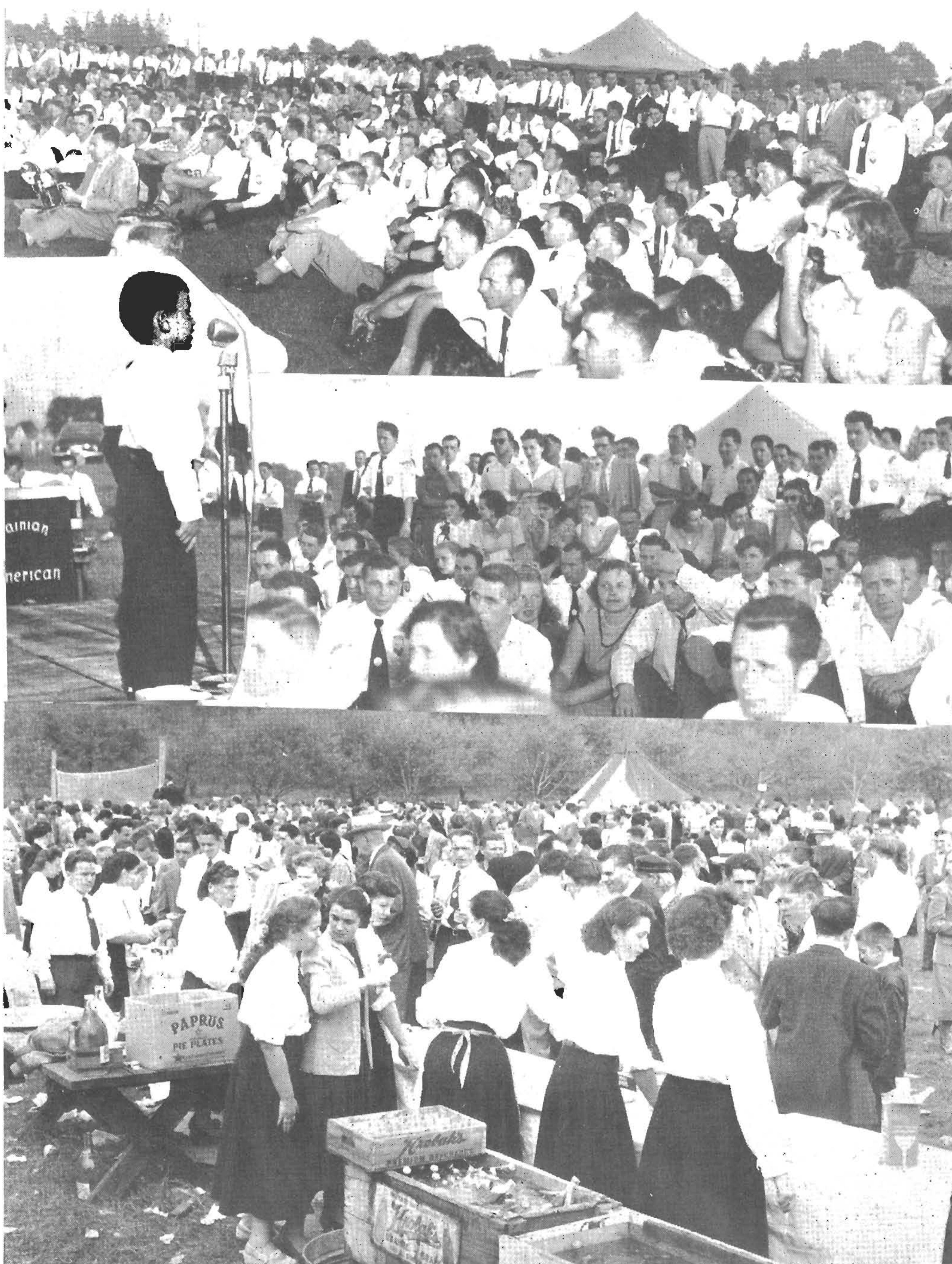
ЧЕСТЬ УКРАЇНИ

Перший Всеамериканський Маніфестаційний Здиг

Фрагменти зі Здигу.

ГОТОВ БОРОНИТИ !

Юнак-сумівець Крочак деклямує. І. вгорі і ІІ. центр.: Загальний вид на площе під час мистецької самодіяльності. Внизу: Біля буфету.

Провідник пропагандивної підготовки Здигу В. Коваль виголошує промову до учасників Здигу.

Пряпороносці ос. СУМА з Нью-Йорку. Фрагмент з паради.

СУМ в БРАЗИЛІЇ

Осередок СУМ-у в Сан Павло разом з почесним головою СУМ-у
Віцке Едуард (1952 р.).

Сумівці осередку СУМ-у Понта
Гросса на горі »Олімпо«, після
влаштування свята
»Чорноморської Флоти«.

СУМ і пласт перед змаганнями в Понта Гросса. Відбиванкова дружина осередку СУМ-у в Понта Гросса.

Сумівці з головою філії інж. І. Пасацьким

З нагоди свята »10-тиріччя УПА« в Сан Павло, влаштоване
сумівцями Сан Павло.

СУМ в Парагваю

Перша українська гр. кат. церква в Парагваю, яку збудовано при допомозі сумівців з кол. Фрам-Калле 4. Сумівці збирали пожертви на будову, сумівець О. Долотович зробив плян, сумівець Т. Крепинський виконав фундамент. Осередок СУМ-у зафундував хрест на головну баню. Ланка хлопців зобов'язалася придбати образ Спасителя, а ланка дівчат образ Діви Марії для Іконостасу.

Перед домівкою СУМ-у під час свята в честь Т. Шевченка в кол. Фрам 4.

Сумівці О. Долотович і Р. Липин пробують «Запорожця».

Юний СУМ підготовляється пильно до вивчення української мови під керівництвом інж. А. Кущинського.

Вільноручні вправи
ос. Альдорадо.

Члени ос. СУМ-у ім.

Гурток сумівців ос.
«Запорізька Січ» в Енкарнаціоні. ім. «УПА» в кол. Альдорадо.

9

Члени КК СУМ-у і уповн. ЦК СУМ-у: І-ший ряд згори (зліва на право) О. Долотович — місто голова; М. Чернацький — зв'язковий з сумівцями, що виїхали до Аргентини; А. Созоник — кольпортер; ІІ-тій ряд: В. Шумило — голова КК в 1950-52 рр., інж. А. Кошинський — уповніважений ЦК СУМ-у, А. Вечорко — секретар; ІІІ -тій ряд (внизу): Л. Лилик — містоголова в 1950 р., П. Андрусяк — голова першої управи Орг. Б. СУМ-у, Д. Бобрик — секретар КК в 1951 р.

Духова оркестра ос. СУМ-у з Ітанґ'ва
ім. «Б. Хмельницького» на прогу-
лянці до Тринідад.

Футбольна дружина СУМ-у.

Учасники загально-освіт. та українознавчого курсу в кол. Фрам-Кале 4.

Сумівська молодь після занять в недільній школі.

Група курсантів сумівців в Кармен дель Парана. Посередині кер. курсу та організатор СУМ-у в Парагваю інж. А. Кущинський.

Члени трьох ос. СУМ-у (Ітангви, Ельдорадо та Енкарнаціоні) разом з гостями та членами «Просвіти» на прогулянці до історичних руїн 18-го століття «Трінідад».

Танцюристи при ос. СУМ-у в Кармен дель Парана.

Сумівці Кармен дель Парана за працею з кузні П. Товстого.

СУМ В АРГЕНТИНІ

Гурток сумівців з Парагваю (Кармен, кол. Фрам), які перебувають тепер в Буенос Айрес, в домівці «Просвіти» в Валентін-Альсіна.

Управа і Членство СУМ-у при Т-ві «Просвіта» у Валентін-Альсіна.

Зложення вінка на могилі невідомого вояка.

Комітет СУМ-у при централі «Просвіти» в Буенос Айрес.

Комітет СУМ-у при філії т-ва «Просвіта» в Док Судіно.

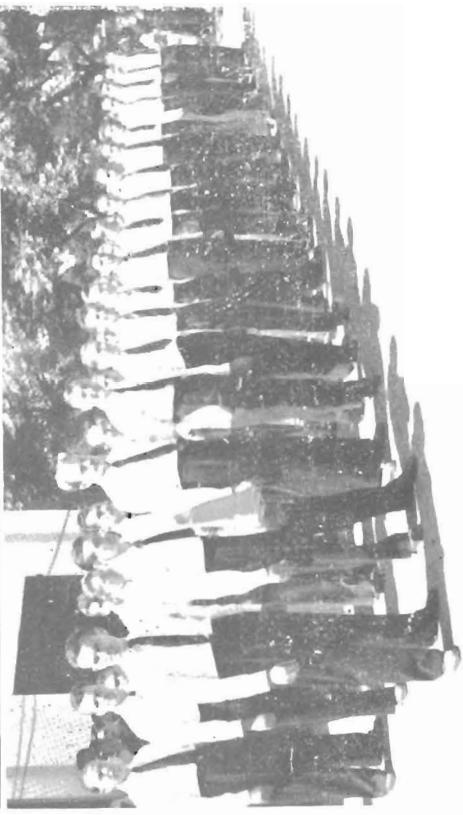
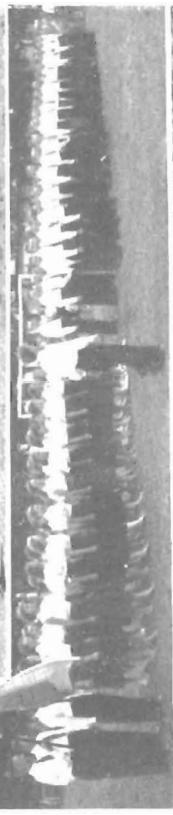
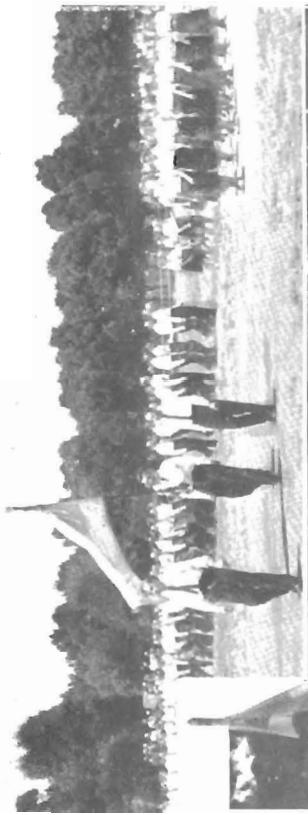
Крайовий З'їзд СУМ

в БУКІНОС АІРЕС (1953р.)

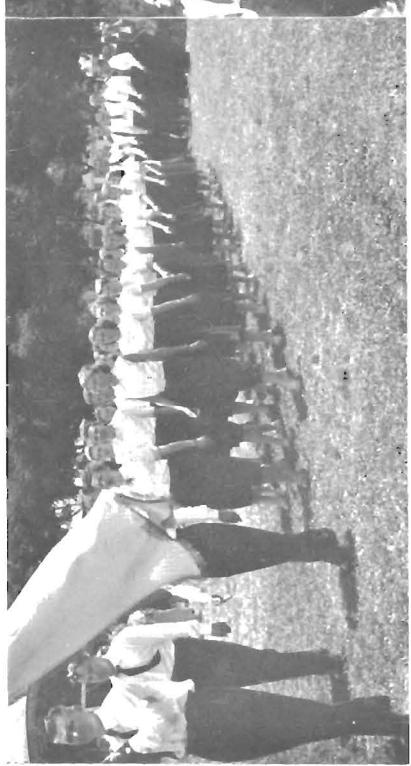

Дефіляда.

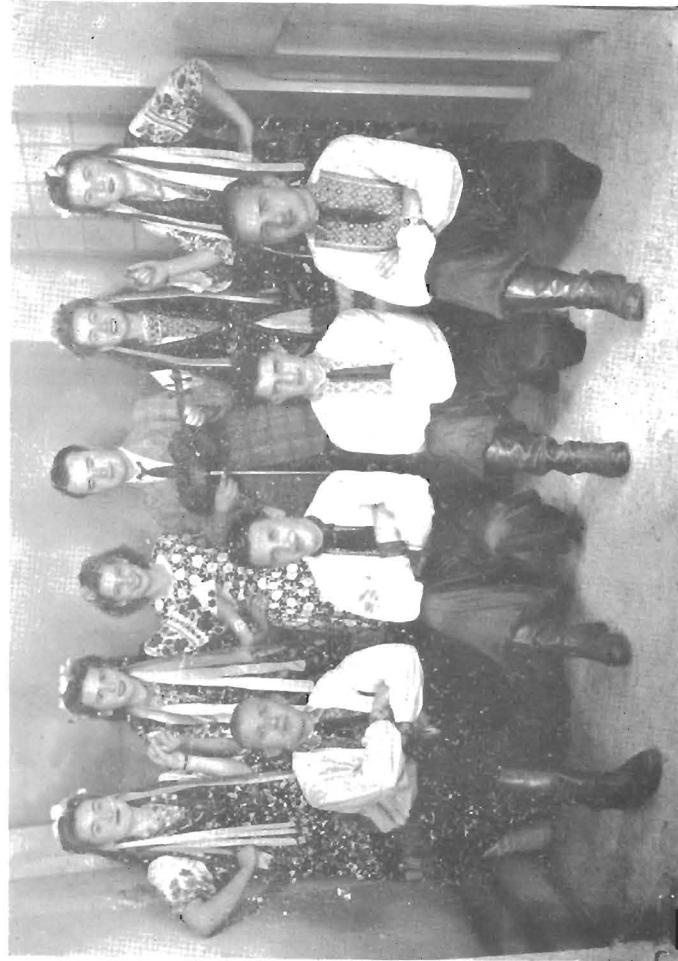
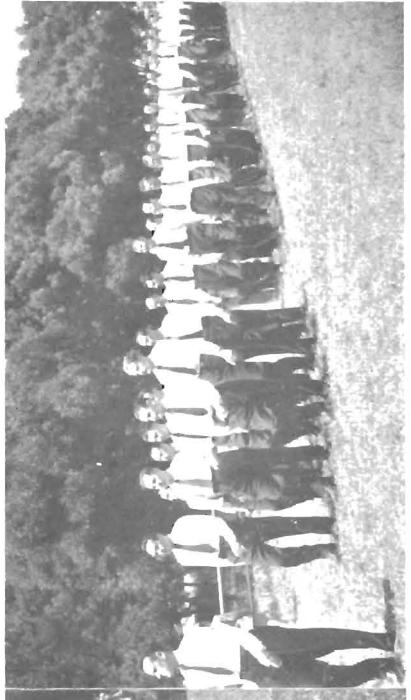
Вихід на площу.

Перед звітуванням.

Маршуючі колони сумів'ок і сумівців під час Здигу.

Піднесення сумівського прапору.

Балетний гурток СУМ-у при філії т-ва «Просвіта» у В. Альсіна.

СУМ В АВСТРАЛІЇ

Початок походу, старші громадяни з прапорами (укр. і австр.) за ними сумівки і сумівці несуть вінки на могилу невідомого вояка та транспарент »Сім мільйонів українців — жертви голоду — символ небезпеки«.

Похід містом (Перші ряди сумівці).

Українці в часі маніфестації у Мельбурні дня 28. 6. 53, в »20-тиріччя Голоду в Україні«.
На фото — перед входом до пам'ятника невідомого вояка.

Похід перед Парляментом — Вікторії.

Мистецька виставка в Мельбурні, 1952 р.

Фрагмент з інсценізації під час Свята УПА (Мельбурн, 1952).

Сумівська танкова група під час виступу в день коронації 2. 6. 53 р.

Сумівці разом з молоддю УРДП роздають листівки про Україні, в »20-тиріччя голоду«.

Сумівці з Мельбурну на міжнаціональній забаві в українських нац. народніх строях.

ВИДАННЯ КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ СУМ-у в КАНАДІ (1950-53).

ВИДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУМА в АМЕРИЦІ (1950-53).

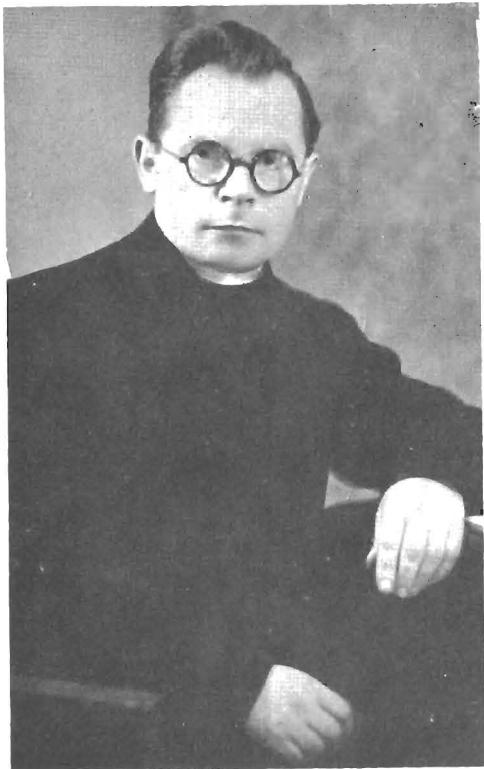
ВИДАННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТУ СУМ-у (1947-52).

ВИДАННЯ КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ СУМ-у АНГЛІЇ (1948-53).

Ярослав Стецько, голова ЦК АБН
— великий прихильник СУМ-у.

о. Семен Іжик, сумівський капелян і великий
приятель української молоді, Вінніпег — Канада.

Павло Баб'як, один з провідних
членів СУМ-у
у Вінніпег — Канада.

Спільний Свят-Вечір в Стокгольмі — Швеція, 1953 р.

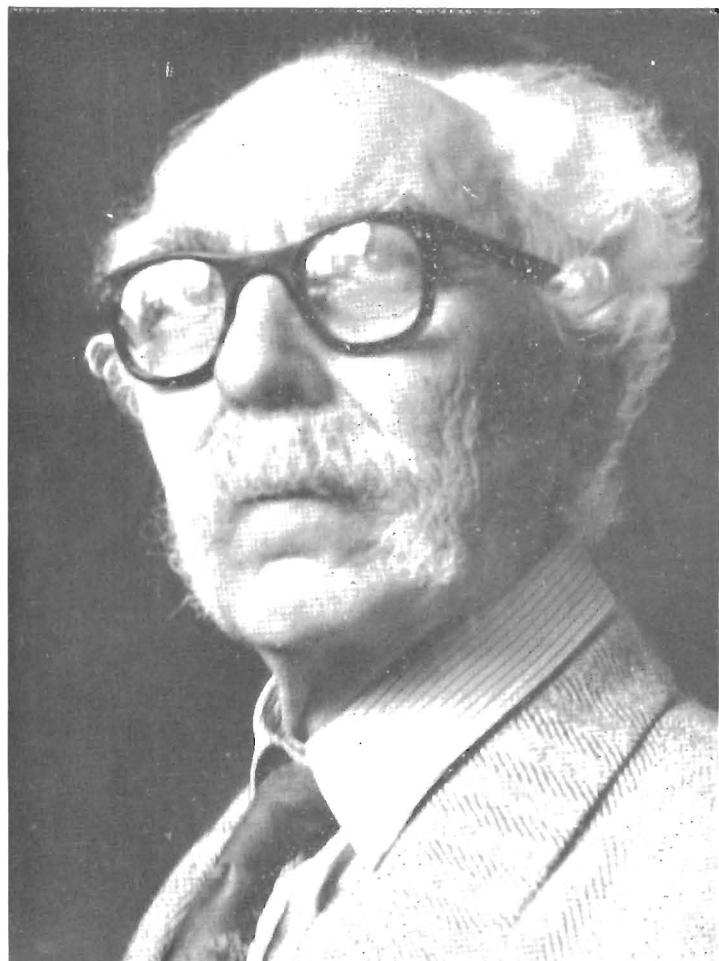
о. Петро Романишин, перший організатор і диригент сумівського хору у Вінніпег — Канада, 1950 р.

Петро Кізко, перший редактор органу ЦК СУМ-у »Авангард« (1946 р.).

М. Ломацький, великий приятель СУМ-у, автор книжки виданої КК СУМ-у в Англії п. З. «Національна свідомість»

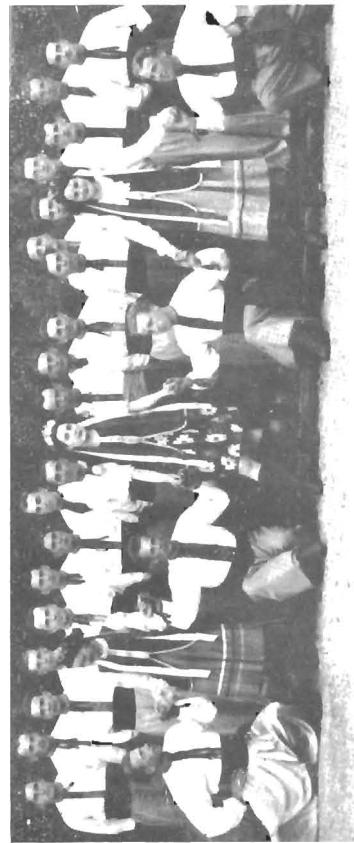
Проф. Григорій Ващенко, почесний член та опікун ЦК СУМ-у, автор книжки «Виховання Волі і Характеру» та »Виховний Ідеал«.

Група хористів осередку СУМ-у в Стокгольмі, Швеція, 1953 р.

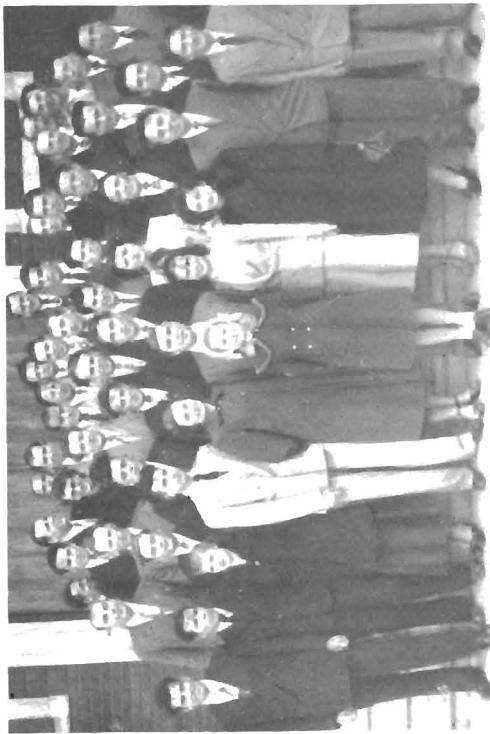

Члени Крайового Комітету СУМ-у в Австралії (1953 р.).

Осередок СУМ-у ім. Міхновського у Віндзор, Онт., Канада, 1951 р.

Танкова група (Канада).

Посвячення сумівського прапору.

Фрагмент з мистецького виступу в Торонто.

тільки єдино в наших умовинах може гарантувати існування організації.

Стан членів:

в роках	1948	1949	1950	1951	1952
членів	1249	1753	2331	2057	2072

Стан сумівських клітин:

42	51	72	58	64
----	----	----	----	----

За час існування СУМ-у у Великій Британії зареєстровано всіх 2826 членів. Першим зареєстрованим членом СУМ-у у В. Британії є д. Іван Фір з Найтгорп Гостелю.

В тому ж часі зареєстровано 120 сумівських клітин. Першим зареєстрованим осередком СУМ-у був ос. в Сібсон Гостель, біля Петерборо.

Видано нових або відновлено 3662 членських квитків.

Здвиги Української Молоді:

Визначне місце в праці і досягненнях СУМ-у в В. Британії займають Здвиги Молоді. Їх значіння подвійне: фізичне зображення сили сумівського руху, вияв динаміки СУМ-у, морально-духової вартості, взаємопізнання та дружження для скріплення внутрішньої єдності членства; маніфестація прагнень українського народу та вияв приємної зорганізованості на зовні, перед чужинцями. Приписані значіння Здvigам принесли бажані наслідки. Маніфестація сили духа, ідейного стремління та фізичного ества СУМ-у звернула увагу чужинців на СУМ та запізнала їх з проблемами українського національного життя, що були для них чужими. Від українського громадянства ми одержали визнання і всебічну моральну підтримку. Здвиги відбувались під високопатріотичними і високоморальними кличами.

Перший Крайовий Здиг відбувся в жовтні 1949 р. в Манчестері з нагоди свята УПА, під кличем »Обличчям до Воюючої Батьківщини«.

Під кличем »Українська Молодь Батьківщині« відбувся в Манчестері другий Крайовий Здиг в днях 7 і 8 жовтня, 1950 р.

Третій Крайовий Здиг, що носив характер політичної маніфестації відбувся 30 червня 1951 р. в Лондоні, під кличами: »Українська Молодь за Суверенну Україну«, »За волю поневоленим Москвою народам«.

Четвертий Крайовий Здиг відбувся в Гаддерсфільді під кличем »Честь України — Готов Боронити!«.

За прикладом Крайового Комітету відбувались кожного року осередкові й окружні Здиги:

1949 р. — Осередкові Здиги в Мортімер, Болтон, Ілі.

1950 р. — окружні Здиги в Морбі і Гаддерсфільді, осередковий в Каннок.

1951 р. — окружний Здиг у Брадфорді.

1952 р. — осередкові Здиги в Нюгейт Стріт, Сток он Трент, Дерби.

Існувало мистецьких гуртків: хорових 2, драматичних 15, танцювальних 15, оркестр 5, різьбарських 3.

Існувало спортивних гуртків: копаного м'я-

ча 12, відбиванки 14, столового тенісу 13, боксерських 1, легкоатлетики 2, шахових 9.

Навчання і самоосвіта:

Лекцій українознавства 198, самоосвітніх гуртків 9, навчалось на вищих англійських школах 18, на вечірніх курсах 54, на вищих курсах ІЗН 18, на популярних курсах ІЗН 420, в осередках УНУ навчалося 189, в самоосвітніх гуртках 132.

Зовнішня діяльність КК:

Зустрічей з чужинцями 12, імпрез для чужинців 24, доповідей для чужинців 17.

З'язки і контакти КК:

»Янг Христіян Воркерс« — організація молоді, »Нью Круїсайд«, »Іст Юроп« — редакція, »СЕФІМ« — інтернаціональна організація молоді, »Янг Консерватівс«, »Ческо-словенський Орел« — організація католиків чехословаків, »Антиболішевицький Бльок Народів« — через Делегатуру у Вел. Британії, »Коммон коуз«, »Молодь АБН« та з представниками поневолених народів: білорусів, лотишів, мадярів, поляків, румунів, литовців, чехів, словаків, болгарів, хорватів, сербів, словінців, козаків.

Книжки і Брошури:

»Заповіт Шевченка« — Д. Донцова, »Положення України і Завдання Молоді« — М. М., »Виховання волі і характеру« — проф. Ващенко, »Національна свідомість« — М. Ломацького.

Преса:

»Голос Молоді« — випусків 16, »Авангард« — випусків 3.

ТРЕТИЙ КОНГРЕС СУМ-у

1. травня 1949 р. в Тюртені II (Західна Німеччина) відбувся третій Конгрес СУМ-у, де були вже репрезентовані делегати СУМ-у Австрії, Бельгії, Англії, (з Англії були надіслані мандати). Третій Конгрес СУМ-у мав у історії СУМ-у особливе значення, поскільки почався був масовий виїзд українців, а в тому молоді, з Німеччини в далекі країни і треба було відповідно достосувати працю до нових умов. Саме у зв'язку з масовим переселенням нашої молоді з Німеччини СУМ на цьому терені звужував свою організаційну мережу, як також праця не була такою інтензивною. Тому третій Конгрес СУМ-у, враховуючи створену ситуацію, схвалив ряд рішень до поліпшення стану та нових потреб, і обрав новий Центральний Комітет СУМ-у в такому складі: С. Вожаківський — голова, О. Калинник і М. Шкавритко — заступники голови, І. Заяць — секретар, мір. М. Кушнір — керівник виховно-освіт. відділу, В. Маркусь — керівник відділу юнацтва, Анна Калинник — керівник жіночтва, В. Гергель — керівник фінансів; члени Пленуму ЦК СУМ-у: В. Коваль, Г. Музика, В. Козак, М. Кравчуک, Я. Ємець, М. Тютюник, І. Головінський, В. Цимбала, І. Федчиняк, В. Омельченко, Р. Малащук, Б. Стельмах. Контрольна Комісія: М. Сердюк, Р. Борковський, К. Кохно, Р. Почтар, А. Горак; заступники: М. Деба, Д. Штогрин. Товариський Суд: Д. Притуляк,

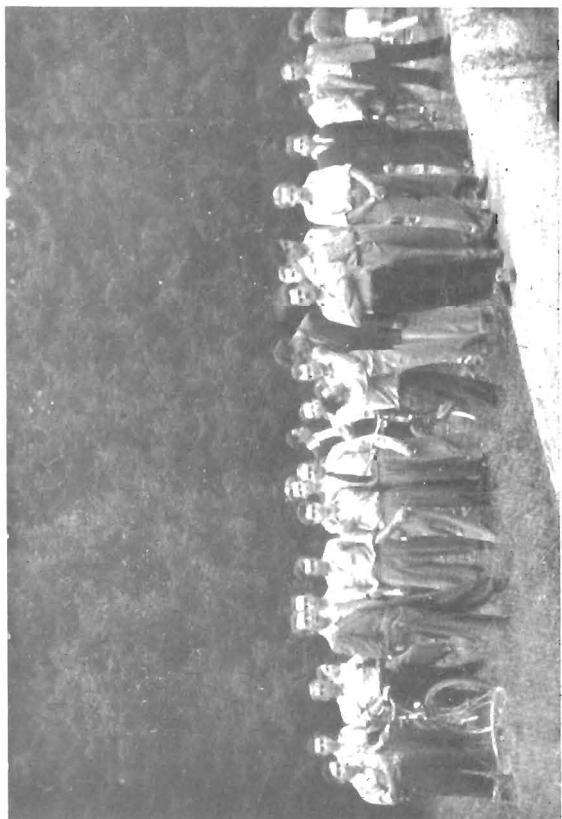
Доріг Юного СУМ-у в Німеччині.

Відпочинок під час прогуллянки сумівців.

Учасники VI Крайового З'їзду Спілки Української Молоді у Великій Британії.

Г. Голомбієвський, Г. Турчик, Г. Цебрій. У зв'язку з тим, що голова ЦК СУМ-у С. Вожаківський, силою територіяльних обставин не міг безпосередньо керувати працею ЦК СУМ-у, уповноважнє першого заступника голови ЦК СУМ-у О. Калинника до ведення праці в Центральному Комітеті. В цьому часі заходить велика потреба сумівської літератури і цій ділянці присвячує Центральний Комітет окрему увагу. Центр. Комітет видає, вишкільні матеріали, наукові праці, щоб ними забезпечити потреби СУМ-у по країнах нового поселення, головно в заокеанських краях, де СУМ розпочав розбудовувати свої клітини.

З кінцем 1950 р., після виїзду трьох членів ЦК СУМ-у з Німеччини до США, до складу ЦК СУМ-у кооптовано М. Кравчука на кер. відділу внутрішньої діяльності, Г. Наняка — на секретаря і керівника фін. відділу, а в жовтні 1951 р. кооптовано Я. Пеленського на керівника відділу міжнародних зв'язків. Канцелярійну працю вів сот. І. Галушка, якому з віячності на четвертому Конгресі СУМ-у надано почесне членство ЦК СУМ-у.

СУМ В КАНАДІ

В заокеанських країнах вперше організовано СУМ в Канаді. Вже до кінця 1948 р. існувало два осередки СУМ-у. До Орг. Бюро СУМ-у входили: П. Івахів, В. Стельмах, В. Кушмелін, Л. Гусин, І. Бонк, П. Харитчак, І. Шах, Р. Малащук, В. Крисяк, Я. Вовк. Орг. Бюро разом з розбудовою клітин СУМ-у вело підготовку до скликання першого крайового з'їзду СУМ-у, який відбувся 1948 р. На крайовому з'їзді обрано Крайовий Комітет СУМ-у в такому складі: В. Кушмелін — голова, В. Безхлібник, В. Гірник — заступники голови, С. Горлач — секретар, Л. Гусин — орг. керівник, Я. Вільк — керівник култ.-освіт. відділу, П. Харитчак — керівник в-лу фінансів, О. Шмігельський — міжнародні зв'язки, Р. Копач — керівник відділу юнацтва, П. Шкурат — голова виховної ради. З цього часу СУМ на цьому терені пожвавив ще більше свою діяльність над вихованням молоді і зайняв визначне місце серед головних громадських організацій.

В загальному працю Крайового Комітету СУМ-у в Канаді, який начислоє около 3 тисячі членів, можна поділити на три ділянки: організаційно-адміністративна, внутрішньої роботи — виховання та зовнішніх зв'язків. Організаційний відділ, секретаріят, відділ суспільної опіки та фінансово-господарський відділ входять в засяг діяння організаційно-адміністративної ділянки. Відділ внутрішньої роботи-виховання, видавничий відділ, відділ ЮСУМ, відділ преси та відділ тіловиховання входять в засяг діяння Виховної Ради — виховання і відділ зовнішніх зв'язків становить свою окрему ділянку роботи СУМ.

Через представників СУМ-у в США взято участь в конференції організацій молоді

США та Канади. Дано гутірки про СУМ через радіо в Торонто (ред. Сенишин). Висилано своїх представників до ФДФ та до Делегації АБН. Відвідано членами КК СУМ низові клітини.

Організаційно-адміністративна ділянка.

Упорядкування справ організаційно-адміністративних має своє значіння не тільки по відношенні побудови організації, але і по відношенні до змісту її роботи взагалі.

Кілька літній досвід показав, що ведення роботи за поділом на ланки та гуртки не виправдало себе. Коли гуртки існують та діють по всіх осередках, то ланки майже не існують і не діють. Коли гуртки мають свій зміст роботи, яка інтересує певну кількість членства, то ланки того не мають, за виїмком полагодження певних формальних та організаційних справ, які можна цілком добре полагодити і на сходинах гуртків, а в разі важливості справ на широких сходинах всього членства.

Щоб брак вільного часу від'ємно не відбивався на самому змісті роботи, то поділено осередки на самодіяльні гуртки, активні гуртки за всіми ділянками діяння та запотребування. Крім дотогочасних мистецьких гуртків, впроваджено ще гуртки виховно-відшкільні та технічного порядку, яких творення вимагали місцеві потреби даного осередку. Головне завдання творення гуртків — це активізація всього членства, це виконування наших обов'язків та завдань всіми членами, а не одиницями. Це економіка часу. Це і можливість праці для СУМ-у і над собою по індивідуальних зainteresуваннях та спроможностях. Гурткові стоять в контакті та під контролем відповідних керівників та цілого КО, а також і полагоджують всі організаційні справи на сходинах гуртків.

Відносно чисто адміністративних справ, видано та устійнено певну однородність в діянню для всіх осередків, щоб позбутися вже різного підходу до справ та різних форм. Те саме зроблено і у фінансовій ділянці, в якій вже мало зісталось до упорядкування.

У ділянці суспільної опіки постановлено попровадити певну акцію за обезпеченням членства на життя, що у місцевих життєвих обставинах є конечністю, а головне членів з родиною. Договорено з одною українською фірмою, яка зобов'язалась дати до каси КК СУМ певний відсоток провізії, якого висота залежатиме від висоти суми, на яку кожний сумівець обезпечиться. Крім обезпечення членства, забезпеки його родини, ця акція дає КК СУМ і досить поважні матеріальні прибутки, які будуть призначенні на придбання домівок та осель для юнацтва.

Для успішності переведення тих справ в рамці Виховної Ради включені відділи: внутрішньої роботи, юнацтва, видавничих справ, преси, тіловиховання та жіноцтва. Ці відділи змістом своєї роботи тісно пов'язані, а тому і побажане спільне плянування та

спільні дії. Таке плянування і відбувається в рамках Виховної Ради, а пізніше Крайовий Комітет, поробивши свої зауваги, одобрює проекти плянів по різних відділах.

Відділ внутрішньої роботи, на спілку з організаційним відділом, виготовив проект поділу осередків та внутрішньої роботи за системою самодіяльних гуртків. Крім того виготовив проект другого сумівського іспиту, ціллю якого є дати кадри, які провадили б виховну роботу серед нашого членства, а в першу чергу серед юнацтва.

Ділянка зовнішніх зв'язків:

Коли іде мова про наші зв'язки з українськими молодечими організаціями, то відносини тут дуже несприятливі з уваги на панування в громадському житті системи відокремлених «гетт», а також і малого значіння та вартості деяких молодечих організацій. За виїмком Пласти, а ще може і МУН, до якої належить і новоприбула молодь, то зв'язок з ними мав би хіба тільки зовнішній ефект. Труднощі зв'язку з ОДУМ лежать в ідеологічних різницях з ними.

По відношенні до всіх інших місцевих організацій молоді, то сподімося, що ті справи вияснятимуться на конференції організацій молоді США та Канади.

З чужими організаціями молоді є зв'язок через відділ канадського САМ, в екзекутиві якого є один наш представник.

Власні домівки.

Успішність всієї нашої роботи на місцях, а зокрема праця над юнацтвом та доростом, залежна в першу чергу від посідання власних приміщень, де таку роботу можна б без жадних перешкод пляново та систематично провадити.

СУМ В АМЕРИЦІ

Другим головним тереном поселення української еміграції, де масово віїдждала наша молодь, були Сполучені Штати Америки. Перший осередок СУМ-у організовано тут у Філадельфії, з ініціативи М. Бочари, 4. травня 1949 р. Крім осередку у Філадельфії, незабаром зарганізовано також осередки в Сиракузах, (ініціатори; О. Брінкера та І. Гвозда), в Ньюарку (ініціатор; П. Гой). В серпні 1949 р. створено Орг. Бюро СУМ-у в США, до складу якого ввійшли: В. Омельченко — голова, М. Бочара — заступник голови, Т. Бурій — секретар, П. Гой — орг. керівник, В. Децик — культ-освіт. керівник, Б. Бедрій — керівник відділу преси, В. Штойко — керівник відділу зв'язку й інформації, О. Петрович — керівник спорту, П. Ящишин — керівник фінанс. відділу, І. Ковбаса — керівник юнацтва.

6-7 травня 1950 р. в Ньюарку відбувся перший крайовий з'їзд СУМ-у в США, у якому брали участь 40 делегатів від 10 -ох осередків СУМ-у. Згідно з правними умовами і тодішніми обставинами згаданої країни, назуву надано »Спілка Української Молоді Амери-

ки« (СУМА) і дещо змінено програму в англійській мові, пристосовуючи її до даного терену, затверджено новий статут, та обрано Головну Управу СУМ-у в США в такому складі: В. Омельченко — голова, Марія Клячко, І. Головінський — заступники голови, І. Візер — секретар. В. Коваль, Стефанія Галичин, Л. Боднар, — члени. Станько, Б. Бедрій, М. Юзенів — заступники членів. Контрольна Комісія: С. Рицар, др. Смук, В. Штойко, І. Ковбаса, та заступники: М. Солтис, Р. Поштар. Товарицький Суд: др. Р. Борковський, В. Кульчицький, О. Мороз, Л. Владчук.

Діяльність Спілки проходить трьома напрямками: внутрішньо-організаційному, загально-українському і зовнішньому.

Внутрішньо-організаційний відтинок:

Цей відтинок охоплює ввесь комплекс внутрішньої діяльності СУМ-у в США. Організування нових Осередків та приєднування нових членів, плекання художньої самодіяльності та спорту і виховання молоді. На день 1.5.1953 по Осередках діяло 18 драматичних гуртків, 13 танцювальних груп, 17 спортивних гуртків, 6 мішаних хорів, 6 музичних гуртків (в тому числі духові оркестри), 3 декламаторські, 2 співочі квартети. Шість Осередків користують з періодичних радіопресилань через місцеві радіовисильні. Осередок у Гартфорді має власну кооперативу та майстерню дерев'яних виробів (прикрас). У дев'яти Осередках створено власні бібліотеки. Крім цього, кілька Осередків при місцевих американських бібліотеках створило українські відділи і систематично поповнюють їх літературою. Понад 150 сумівців і сумівок учаться у високих школах США.

Своєю діяльністю, зокрема на ниві народного мистецтва, СУМ спричинився не тільки до пожвавлення національного життя серед американських українців, але також часто влаштовує мистецькі виступи в середовищі американців та іншонаціональних груп.

Головна Управа СУМ-у в США видає для молоді ілюстрований журнал »Крила« тиражем понад 3000 примірників. Осередок ім. Павлушкова в Чікаго періодично видає циклостилем журнал »Сумівський Інформатор Чікаго«.

Фінанси Спілки Укр. Молоді в США побудовані виключно на членських внесках сумівської молоді та добровільних пожертвах українського громадянства.

Загально-український відтинок:

В 1953 році Головна Управа звернула особливу увагу на організацію Юнацтва і у висліді зорганізовано 17 юнацьких відділів.

СУМ в США співпрацює з різними українськими організаціями як в Америці, так і за її межами та бере участь через свої Осередки в житті українсько-американських громад. Два представники СУМ-у приймають участь у роботі Українського Конгресового Комітету Америки — цього найвищого полі-

тичного репрезентанта американських українців. Спільно з іншими українськими організаціями Осередки СУМ-у США відзначають національні свята та беруть участь у політичних акціях, скерованих проти червоного та білого російського імперіалізму.

СУМ в США видав документальні матеріали про злочин Москви у Вінниці, чим спричинився до розгорнення загально-української акції, що має привернути увагу демократичного світу до російського народовбивства. СУМ в США провадить також допомогову акцію для українців, що залишилися в Європі.

Зовнішньо-український відтинок:

Це є один з найважливіших відтинків у роботі СУМ в США. Живемо в країні, яка стойть сьогодні у проводі вільного світу проти російсько-комуністичного імперіалізму, а між тим визвольна боротьба українського народу проти Москви не знаходить ще в Америці належного зrozуміння. Виною цьому «єдинонеділимська пропаганда» американських московіфілів, російських білих імперіалістів, комуністів та різних «знавців Росії». Всім тим силам в міру своїх спроможностей протистоїть СУМ в США.

Найбільших осягів у користь визволення України Спілка Укр. Молоді здобула своєю антикомуністичною Маніфестацією, яка відбулася 30 вересня 1951 р. в Нью Йорку і Першим Всеамериканським Маніфестаційним Здвигом, що відбувся 6-7 вересня 1952 р. поблизу Філадельфії. Президент Айзенгавер особисто привітав Здвиг телеграмою. Найбільший щоденник в США »Нью Йорк Таймс« ці обидва виступи СУМА схарактеризував, як акцію української молоді проти російського імперіалізму. Схвалені на Маніфестації протимосковські резолюції Головна Управа переслала до Об'єднаних Націй. Прийняті на Здвигі відозви до української молоді в УССР та звернення до американської молоді Головна Управа вислава до більш як 500 різних американських установ, школ, університетів, бібліотек, щоденників, радіовисилень та визначних політиків. Спілка Укр. Молоді Америки також вислава урядовим колам США своє негативне становище до промосковського напрямку в українських радіопередачах »Голосу Америки«.

Дня 8 листопада 1952 р., з нагоди відзначення Москвою 35-ої річниці Революції в Росії та в окупованих нею країнах, СУМА успішно перевела протестаційну акцію в залі нарад Об'єднаних Націй.

СУМ В АВСТРАЛІЇ

В своїй роботі Центральний Комітет приділив також багато уваги в розбудові СУМ-у на терені Австралії. В 1949 р. нав'язав контакт з більшим числом сумівців, що виємігрували з Німеччини, вдергував з ними тісний зв'язок та допомагав їм вказівками, надсилає їм реферати, журнали й інші матеріали. Перші осередки СУМ-у організовано в Грета, Перті, Аделяйде, Мелборні й інших

містах, де була скупчена українська молодь, хоч і малочисельними групами. З уваги на велику простірність та розорошеність нашої молоді, що прибула до Австралії, — О. Тарнавський, О. Янківський, В. Янківський, М. Врецько, Ч. Міщук, В. Бен, Л. Склепкович, В. Полішко, В. Шумський, Я. Кусий, О. Нагірний, О. Кавуненко й інші діяли майже відірвано від себе і нескоординовано. Дня 2. травня 1950 р. ЦК СУМ-у уповноважнив З. Грабика до створення центру СУМ-у на Австралію. Такий же центр СУМ-у в Австралії був незабаром створений і зразу приступлено до підготовки крайового з'їзду СУМ-у. Крім З. Грабика у склад згаданого центру входили: П. Атаманюк — секретар, В. Буряк — орг. керівник. Перший крайовий з'їзд СУМ-у в Австралії відбувся в травні 1951 р., на чолі з головою В. Василько, від якого опісля керівництво перебрав М. Сорока та разом з іншими членами Крайового Комітету скликав другий крайовий з'їзд СУМ-у. На другому крайовому з'їзді СУМ в Австралії репрезентували 6 осередків.

СУМ В ПАРАГВАЮ

Центральний Комітет, з уваги на організаційні здібності та його відданість у праці над молоддю, назначує інженера А. Кущинського уповноважненим ЦК СУМ-у, який, хоч у несприятливих обставинах, зумів організувати і поставити СУМ на відповідному рівні. Організаторами СУМ-у в Парагваю були: О. Долотович, М. Чернецький, А. Соzonик, В. Шумило, А. Вечорко, Р. Лилик, П. Андрусяк, (голова першої Управи Орг. Бюро СУМ-у), Д. Бобрик. Перший крайовий з'їзд СУМ-у відбувся у Кармен дель Парана в 1950 р., на якому обрано Крайовий Комітет, прийнято статут СУМ-у. З уваги на труднощі реєстрації перед властями, СУМ назовні був репрезентований Т-ом »Просвіта«.

СУМ В АРГЕНТИНІ

Щоб організувати СУМ в Аргентині, ЦК СУМ-у нав'язав в 1949 р. контакт з О. Голінським та інж. Мікулиним. В Аргентині вже від давна існує Секція Молоді при »Просвіті«, яка на пропозицію уповноважнених ЦК СУМ-у увійшла в склад Спілки Української Молоді, як її інтегральна частина, зберігаючи попередні формально-правні ознаки Секції Молоді при Т-ві »Просвіта«. Вже в грудні 1950 р. в Буенос-Айрес відбувся перший Здвиг СУМ-у під спільним кличем »Честь України — Готов Боронити!«.

СУМ У БРАЗИЛІЇ

СУМ в Бразилії розпочав свою діяльність у лютому 1950 р. з хвилиною оснування осередку СУМ-у в Куритибі Володимиром Галатом — уповноважненим ЦК СУМ-у. Ще перед заснуванням К.О. виринула проблема легалізації СУМ-у. Згідно з одобренням ЦК СУМ-у рішено, що КО СУМ-у буде вести працю при Товаристві Прихильників Укр. Культури (ТПУК).

В квітні 1950 р. засновано осередок в Гояз при ТПУК, а в серпні 1952 р. в Сан Павло при

українському товаристві «Соборність».

Мала кількість української еміграції у Бразилії і брак скупчення не дало змоги розгорнутись сумівській організації, однак за три роки існування СУМ-у в Бразилії, охоплюючи понад 80 членів, зорганізував 2 драм. гуртки, 1-ну футбольну дружину та дві відбиванкові. В кожному осередку відсвятковувано всі національні свята та переведено культ-освітні курси в 2-х осередках СУМ-у. В осередку Сан Павло видано маленьку брошурку з нагоди 10-ої річниці УПА «За волю і незалежність» та реферат португальською мовою. Для вшанування пам'яти В. Біласа та Данилишина видано поштові картки.

На першій Конференції СУМ-у в Куритибі (19.1.1953) обрано Крайовий Комітет, в склад якого увійшли: В. Галат — голова, Е. Королюк — заст. голови, Р. Федечко — секретар, К. Кушнірчук — фін.-госп. референт та О. Шиманський — культ.-осв. реф. Крім організаційних та культ.-освітніх плянів заплановано, за ініціативою Комітету для влаштування свята 100-ття Парани, відчинити укр. відділ при бібліотеці в Сан Павло.

СУМ У ФРАНЦІЇ

По довгих заходах О. Калинника, В. Косика і П. Ванаша, щойно у вересні 1950 р. створено Орг. Бюро СУМ-у у Франції, а день після цього засновано перший осередок СУМ-у в Мец. З цього часу СУМ у Франції охоплював у свої ряди неорганізовану ще молодь та розбудовував свої осередки. На день першого краївого з'їзду, що відбувся на початку 1951 р. у Франції було вже 130 членів, зорганізованих у п'ятьох осередках. З'їзд обрав Крайовий Комітет СУМ-у під головуванням В. Косика. Під сучасну пору СУМ у Франції нараховує понад 200 сумівців, організованих у 9-ти осередках.

СУМ У ТУНІСІ

Весною 1950 р. організовано осередок СУМ в Тунісі. Першим головою був у Бен-Маттірі Р. Каспрук. З виїздом усієї молоді з Тунісу в 1952 р. осередок перестав існувати. В 1949 р. ЦК СУМ-у призначив свого уповноважненого на Венезуелу, Ю. Приймака-Вашенка, який організував осередок СУМ-у в Каракасі — головою осередку обрано Л. Литвина.

СУМ У ЕСПАНІЇ

Дня 26.6.1951 р. основано осередок СУМ-у в Мадриді (Еспанія), під головуванням М. Гички. Членами СУМ-у в Еспанії є студенти. Завдяки ініціативності та активності голови СУМ-у М. Гички та його друзів-членів осередку, в Мадриді організовано радіо-передачі для молоді українською та еспанською мовами. Центральний Комітет підтримав фінансово для покриття витрат у зв'язку з радіо-передачами. Осередок СУМ-у співпрацює тут з еспанською молоддю та утримує з ними дружні взаємини.

СУМ У ШВЕЦІЇ

Заходами І. Бутка, уповноважненого ЦК СУМ-у на Швецію, зорганізовано в листопаді

1950 р. в Стокгольмі осередок СУМ-у, який чотиринарічно нараховує біля 20 членів.

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ НА ДЕНЬ IV-го КОНГРЕСУ СУМ-у

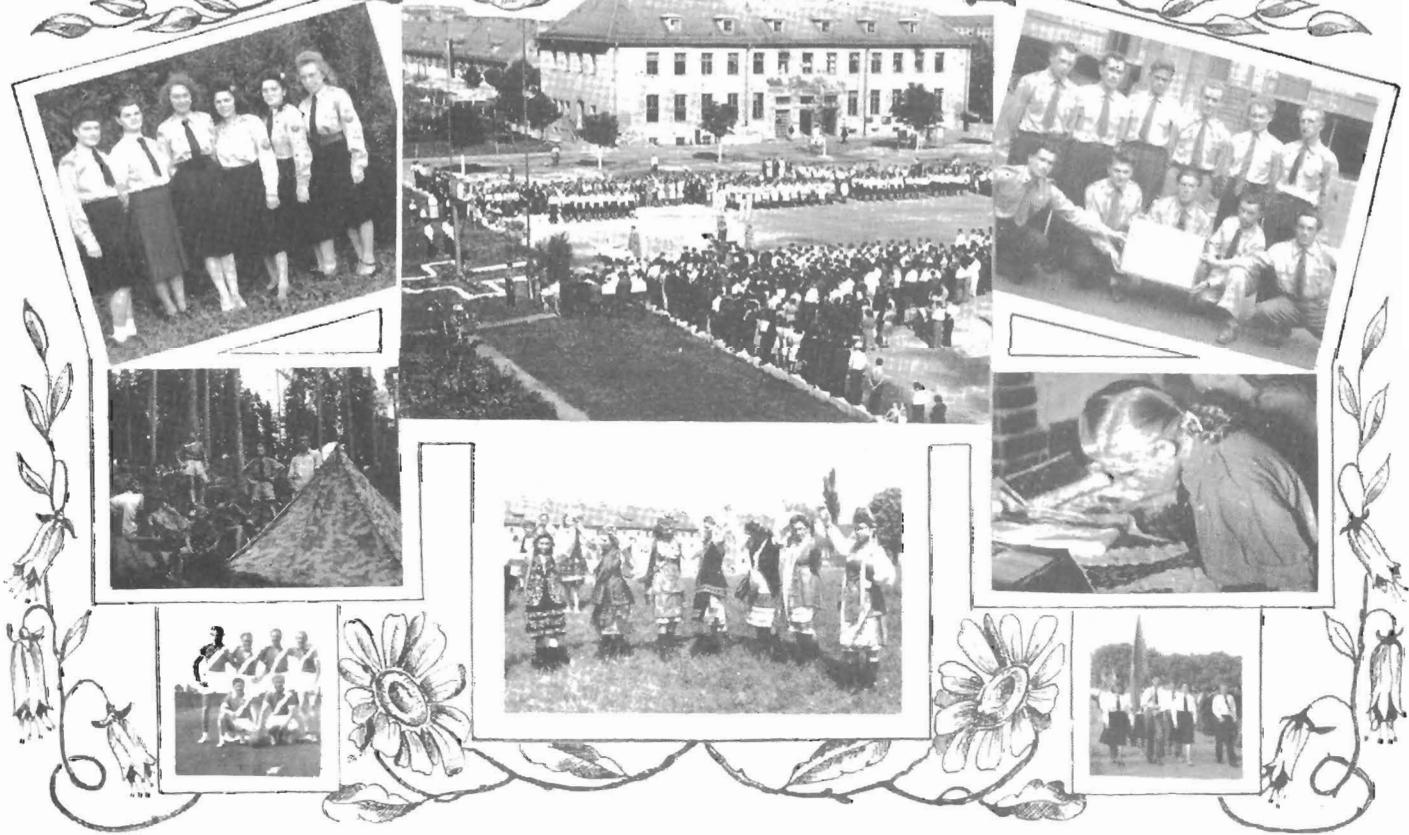
На кінець 1951 р. СУМ розбудовував свої клітини і діяв у 14-тьох країнах в Європі і за океаном. На день IV-го Конгресу СУМ-у, що відбувся 28-29 січня 1952 р. в Брюсселі (Бельгія) нарахувалося 178 осередків та 3066 членів СУМ-у. Організаційний стан СУМ-у по окремих краях на той час був слідуючий:

Британія	65	Осередків і	2472	членів
США	28	"	2450	"
Бельгія	21	"	640	"
Канада	20	"	1440	"
Німеччина	14	"	290	"
Австралія	6	"	240	"
Парагвай	6	"	142	"
Франція	5	"	130	"
Аргентина	4	"	120	"
Австрія	2	"	32	"
Бразилія	2	"	46	"
Туніс	1	"	6	"
Венезуеля	1	"	20	"
Еспанія	1	"	20	"
Швеція	1	"	18	"

IV-ий Конгрес СУМ-у. IV-ий Конгрес СУМ-у виніс ряд постанов і напрямних щодо дальшої діяльності СУМ-у, звертаючи особливу увагу на поглиблення змісту виховно-освітньої роботи, вихованню, підготові кадрів майбутніх провідників суспільно-громадського і політичного життя, організаторів і керівників громадської та державної адміністрації, та загалом — кадрів керівників усіх тих ділянок державного і культурно-національного життя. Конгрес присвятив багато уваги справі боротьби з денационалізацією нашої молоді, як також іншим питанням виховання української молоді на чужині. В склад новообраного IV-им Конгресом ЦК СУМ-у увійшли: О. Калинник — голова, О. Коваль і Г. Наняк — заступники голови, Я. Деременда — ген. секретар. Члени: І. Крушельницький, В. Козак, О. Лубська, В. Микула, В. Леник, Я. Пеленський, та І. Федчиняк. Контрольна Комісія: В. Олеськів — голова, члени: М. Гичка та Б. Кульчицький. Товариський Головний Суд СУМ-у: С. Вожаківський — голова, члени: І. Вітязь, др. Р. Борковський. Головою Центральної Виховної Ради СУМ-у обрано мігр. М. Кушніра. Разом з тим вирішено, що діючі голови Крайових Комітетів СУМ-у входять автоматично в склад Пленуму ЦК СУМ-у.

Безпосередньо після IV-го Конгресу СУМ-у відбулося в Брюсселі перше Пленарне Засідання ЦК СУМ-у, де розподілено функції поміж членів ЦК за таким порядком: О. Калинник — голова, О. Коваль — заст. голови, Я. Деременда — генеральний секретар, та організаційний керівник, Г. Наняк — керівник відділу внутрішньої діяльності, В. Леник — керівник в-лу інформації, І. Федчиняк — керівник відділу фінансів, Я. З. Пе-

МОЛОДЬ МАЙВА ТНІСТЪ НАЦІЇ.

ленський — керівник в-лу міжнародніх зв'язків, В. Козак — керівник в-лу фізкультури і спорту, В. Микула — керівник в-лу Юнацтва СУМ-у, О. Лубська керівник жіночтва, І. Крушельницький — член ЦК СУМ-у.

Згідно з рішенням IV-ого Конгресу осідок ЦК СУМ-у перенесено до Лондону. Центральний Комітет СУМ-у, крім попереду наведених постанов і напрямних, схвалених IV-тим Конгресом СУМ-у, звернув увагу на виготовлення детальної програми і цілої системи виховно-освітньої роботи в СУМ-і, вишколу керівників виховно-освітньої роботи та справі Юнацтва СУМ-у.

ЗОВНІШНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ СУМ-у

Зміцнивши себе внутрішньо, СУМ вийшов на арену зовнішньої діяльності, провів ряд успішних міжнародних акцій в розкритті злочинів московсько-большевицького імперіалізму та присвятив увагу популяризації української визвольно-революційної національної боротьби за самостійність та суверенність України. До цього головно прислужився СУМ, влаштовуючи величаві масові сумівські здвиги, демонстративні походи і віча, поширюючи чужомовні видання, листівки, відозви до молоді Західного Світу і т. п. З ініціативи СУМ-у в 1948 р. широко відзначено п'ятнадцятиріччя голоду в Україні і з цього приводу видано англійською і іншими мовами десятки тисяч листівок про московсько-большевицьке народовбивство. СУМ в Канаді успішно влаштував в 1950 р. масові маніфестації з приводу 20-ти відомого процесу СВУ-СУМ. Маніфестації відбулися в Торонто (12,000 учасників), в Монреалі (7,000 учасників) та в інших містах, де більшою кількістю живуть українці. Про ці маніфестації було поміщено в канадській англомовній і французькій пресі з позитивним відгуком. У серпні 1950 р. така ж маніфестація відбулася в Англії у Манчестері і про неї широко інформувала англійська преса, при чому були подані широкі інформації про СВУ і СУМ в Україні. Такого ж характеру маніфестації відбулися літом у Бельгії — Брюселе, про що широко писала бельгійська преса.

В 1951 р. проведено такі акції: в Канаді, США, В. Британії і Бельгії, відбулися здвиги (свята) молоді під кличем: «В захист української молоді, переслідуваної під советами». Про влаштоване в США велике віче з цього приводу писав «Нью-Йорк Таймс». Літом в Ітака, США, відбувся З'їзд Світової Асамблей Молоді (САМ), в якому офіційну участь взяв представник СУМ-у з Канади п. Шмігельський, який формально виступав як делегат від канадської молоді, а крім того в харктері гостей брали участь у З'їзді САМ три представники СУМ-у з США. Делегатам і гостям САМ, роздано тут відозви, написані англійською мовою, в яких поінформовано про стан молоді під советами та про ціль СУМ-у. Ці ж відозви розіслано також до всієї американської преси та членів американсько-

го уряду. Крім відозв роздано чужомовні видання про Україну.

В серпні 1951 р. член ЦК СУМ-у Г. Наняк і член КК СУМ-у в Німеччині М. Галів, взяли участь в контракції молоді з-поза залізної заслони, організованої у відповідь на світове збіговище комуністичної молоді, що відбулося в днях 5-19 серпня 51 р. в Берліні, і мали тут ряд зустрічей та розмов з представниками молоді інших народів, а також із молоддю, що перебігла із східного сектору Берліна, та підсоветських теренів. Пересилано при допомозі повітряних баллонів анти-московські й антикомуністичні листівки та звернення до української молоді під советами, на збірному пункті, куди приходила молодь різних національностей, а також молодь — учасники комуністичного збіговища, було утворено відділ українських (в тому числі і чужомовних) видань та поширино їх серед чужинців.

В З'їзді європейської молоді, що відбувся в Льореляй (Німеччина) в липні 1951 р., брали участь чотирьох делегатів СУМ-у на чолі з В. Леником, які зустрілися тут із сильними прокомуністичними тенденціями, що особливо проявлялися з боку французів. З цими тенденціями прийшлося боротися делегатам публічними виступами, в дискусіях, ширших розмовах з чужинецькою молоддю та при цьому з'єднувано симпатії та їх розуміння української проблеми. На цьому ж З'їзді тaborova екзекутива не дозволила нашій групі (разом з представниками СУМ-у було ще 6 представників від укр. студентів) вивісити нашого національного прапору, «аргументуючи», що український народ недержавний. Супроти такої постави тaborova екзекутиви українська група вислава тaborovій команді письмовий протест і вимагала надрукувати його в тaborovій газеті, чого, однак, не узягданено.

Представник СУМ-у О. Коваль з Бельгії брав участь у конференції Федерації Європейської Молоді, що відбулася весною 1951 р. в Штрасбурзі, а в листопаді керівник відділу міжнародних зв'язків ЦК СУМ-у Я. Пеленський брав участь у східно-європейській конференції Спілки Європейської Молоді, що відбулася в Маріенбурзі (Німеччина). На обох конференціях наші представники порушили питання співпраці з українською молоддю та звернули увагу на потребу включення організацій молоді народів з-поза залізної заслони до федерації європейської молоді.

В 1952 р. делегат СУМ-у в Канаді інж. Б. Гаврилишин, заразом член Всеканадського Відділу Світової Асамблей Молоді (САМ), взяв офіційну участь в IV. Конференції Світової Асамблей Молоді, що відбулася в серпні того ж року в Дакар, Африка. На цій конференції були прийняті пропозиції інж. Б. Гаврилишина, єдиного делегата від молоді з-за залізної заслони, відносно опіки над депортованими та втікачами з підсоветських теренів.

Великого успіху досягнув СУМ в США у пропагандивно-політичній акції в ОН. Тут сумівці непомітно дісталися до залі ОН, роздали представникам різних держав відозви про московсько-большевицьке народовбивство та про боротьбу українського народу за своє визволення і цим добились того, що справа України була порушена на нарадах ОН і її передано окремій комісії. Про цю акцію сумівців, передавано англійською та іншими чужими мовами в американському радіо.

СУМ в Парагваю вислав меморандум до міністра закордонних справ США Mr. Ечісона, в якому з'ясовано злочини Москви над українським народом та нашу боротьбу за власну державність. Текст цього меморандуму проголошено біля 20-ти радіовисильнями.

В Бразилії влаштовано величаве свято УПА, в якому взяли участь представники бразилійських урядових кіл. Про це свято широко писала столична бразилійська преса, згадуючи при тому визвольну боротьбу українського народу.

В Австралії, в Аделайде, 1952 р. влаштовано сумівським балетом виступ перед австралійцями, про що також широко писала преса.

28 січня 1953 р. СУМ в Австралії, Аделайде, провів успішно контракцію на комуністичних зборах і цим перешкодив влаштуванню зборів та плянам комуністів.

СУМ в Англії влаштував велику протиакцію конференції «миру», яку влаштувала комуністична молодь в Шеффільді. СУМ надрукував 10.000 летючок англійською мовою, розповсюдивши їх серед англійського громадянства. Представники СУМ-у в Англії, друзі: І. Федчиняк, В. Микула, Я. Деременда і п. В. Василенко брали участь на нарадах представників антикомуністичного руху.

Сумівськими силами були виголошені доповіді про Україну перед зборами англійських консерватистів, у їхніх клубах. З ініціативи СУМ-у в Англії засновано Фронт Молоді АБН-у. В травні 1953 р. в Манчестері під час комуністичного конгресу «миру» сумівці ввійшли до залі комуністичного збірника і порозкідали там протикомуністичні та противосійські летючки. СУМ в Англії протягом 5 років протидіяв в днях конференцій «миру» організованих комуністами.

В 1953 р. СУМ провів масові здвиги молоді під кличем: «Воля України — наша мета». В Англії в здзвізі взяло участь понад 2.500 осіб, в Торонті (Канада) понад 3.000.

СУМ-ові належить дуже цінна ініціатива — відзначення 1953-го р. в усіх скupченнях українських поселенців 20-тиріччя голоду в Україні. В усіх випадках масових маніфестацій та мітингів сумівці по всіх країнах брали найактивнішу участь.

ЮНАЦТВО СУМ-у

Щоб забезпечити дальший ріст СУМ-у та зберегти українських дітей на чужині

від денационалізації, ЦК СУМ-у дав розпорядження усім низовим клітинам Спілки розбудувати Юнацтво СУМ-у (ЮСУМ). Ще в 1949 р. при ЦК СУМ-у був створений провід Юнацтва в складі: В. Маркус, І. Заяць, М. Кравчук, В. Ліщинецький і інші. На чолі проводу стояв В. Маркус, який виготовив правильник ЮСУМ-у та розробив напрямні праці з Юнацтвом, що послужило для дальнього поширення мережі клітин Юного СУМ-у.

На сьогодні Юнацтво СУМ-у існує в Німеччині, Канаді, Австралії, Америці, Англії, Аргентині, Парагваю. Ця ділянка праці СУМ-у є нова, але тим більше відповідальна.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СУМ-у

Однією з найвідповідальніших галузей сумівської праці є видавнича діяльність. Ця галузь поєднана з матеріальною базою СУМ-у. СУМ має свої видання: «Авантур» — орган ЦК СУМ-у, сьомий рік видання. «Голос Молоді» — орган КК СУМ-у в Англії (рішенням ЦК СУМ-у з'єднаний з «Авантуром»), «На Варті» — орган КК СУМ-у Канади (рішенням ЦК СУМ-у з'єднаний з журналом «Крила» в Америці), «Крила» — місячник, орган СУМ-у на американському континенті.

Таким чином усталізовані видання сумівських журналів і тепер видається лише два — «Авантур» та «Крила». Крім того в Бельгії КК СУМ-у видає сторінку СУМ-у «В поході», при газеті «Вісти». В Австралії КК СУМ-у видає сумівську сторінку при газеті «Вільна Думка». Від 1949 р. ЦК разом із КК СУМ-у друком та цикlostилем видали брошюри, реферати та наукові праці. Для характеристики тематики видань подамо перелік назв: «Визвольна боротьба українського народу», «Україна і Московщина», «Історичні традиції української національної державності», «Перше Листопада 1918 року», «Як був проголошений IV Універсал», «Базар» (повстансько-партизанський рейд у 1921 р.), «30 червня 1941 року», «Боронім наші культурні здобутки», «Пам'яті великих героїв», «Московський імперіалізм і релігія», «Призначення жінки в творчості Шевченка», «Український Літопис княжих часів», «Українська мова в літературній оправі», «Українська усна словесність», «Хвильовий і хвильовисти», «Тарас Шевченко», «22 січня 1918 року» і багато інших. Крім цих видань ЦК СУМ-у, окрім багато рефератів видано Крайовими Комітетами СУМ-у.

ЦК СУМ-у в 1949 р. оголосив конкурс на кращі п'еси для сумівського театру, в наслідок чого видано такі п'еси: «Шлях до свого дому», «Третя сила», «Великий злам» та інші. Одноразово видано маршові пісні. Видано книжку проф. Г. Ващенка «Виховний ідеал» (1950 р.), першу і другу частини. Крім того видано інсценізацію творів І. Франка, книжку «Поклін сумівців Т. Г. Шевченкові», Вишкільні матеріали для керівників СУМ-у

в двох частинах, під редакцією мігр. М. Кушніра, інсценізацію «Русалка Дністровая», «Спортивний впорядк» (військовий). Всі ці видання були друковані циклостилевим способом. Друком видано: Д. Донцов — «Заповіт Т. Шевченка», М. М. — «Положення України та завдання молоді», М. М. — «Українська національна революція», В. Коваль — «Злочин Москви у Вінниці», В. Коваль — «Не дискутувати, а викривати», «УПА в Карпатах» (п'еса), М. Гальчук — «Літературне життя на підсоветській Україні», проф. Г. Ващенко — «Виховання волі і характеру» (перша частина), М. Ломацький — «Національна свідомість». В друку: проф. Г. Ващенко — «Український ренесанс 20-го сторіччя», Д. Донцов — «Христоматія української літератури», проф. Г. Ващенко — «Виховання волі і характеру» (друга частина); на зібрані кошти у фонд 20-тиріччя голоду в Україні видано в Англії документальні праці О. Калинника і О. Воропая «В дев'ятім крузі», Ф. Пігідо — «Голод ім. Сталіна», «Звернення Воюючої України» в ілюстраціях.

ПІДСУМКИ

Спілка Української Молоді на чужині, можна без жодних вагань ствердити, у всьому організованому житті української спільноти займає одне з передових місць у виконанні обов'язків перед поневоленою Україною, в службі інтересам та ідеалам свого народу. Успіх виконання цих обов'язків мож-

на звести до таких головних пунктів:

1. СУМ на еміграції тримає тисячі української молоді на здоровому морально-ідейному, національно-патріотичному рівні, що дає можливість кожночасної хвилини поставити сумівців до диспозиції Краю в Його революційно-збройному масовому повстанні проти окупанта;

2. В СУМ-і плекаються високі чесноти ідеалізму, християнства, людської моралі та етики, віра в Бога та в людську і національну правду, в перемогу справедливості над злом, що дає запоруку непохитності в боротьбі за волю Україні;

3. Молодь в СУМ-і здобуває знання, освіту, різного роду фахи (через організування курсів), тим самим готує з себе відповідні кадри для майбутньої вільної української самостійної держави;

4. СУМ на еміграції веде активну зовнішню пропаганду ідеї Воюючої України, ідею УПА, УГВР, як новітніх чинників великого геройчного змагу за здобуття держави, носіїв ідей Великих Революційно-Визвольних Змагань українського народу з давніх часів, ідей СВУ-СУМ-у.

Якщо позабольшевицький демократичний світ проблему українського визволення ставить тепер далеко позитивніше, ніж будь-коли досі, то в цьому величезна заслуга Спілки Української Молоді на чужині, яка спричинилася до цього неодноразовими зовнішніми противільшевицькими і противосковськими акціями на зовнішньому форумі.

UKRAINIAN YOUTH IN THE FREE WORLD

Far away from their native Ukraine all over the globe, great numbers of Ukrainian emigres live, waiting for the clock of history to strike the hour of their return to the homeland they left behind years ago. Many of them are still quite young, for they had hardly left childhood behind when the cold Siberian blast forced them to seek refuge in the warmer climate of free western countries. Even greater numbers are children born of Ukrainian parents abroad, amongst whom are not only people who escaped to the West with the last wave of political refugees at the end of the Second World War, but also those who were forced to trudge the same road after the First.

The bulk, however, of the young generation of Ukrainians living on this side of the Iron Curtain are descendants of the many thousands of Ukrainian settlers who emigrated westwards at the end of the XIX-th and the beginning of the XX-th centuries, forced out of their homes by adverse economic conditions. They live now in small communities which are grouped like tiny islands of an extensive archipelago in the midst of an ocean of different cultural and racial elements. They are united by memories of a common cultural tradition with a sentimental attachment to their country of origin coloured by an ardent desire to help Ukraine in her struggle for liberation against

her oppressors. It is natural, then, that emigrants are particularly anxious to implant in the souls of the young generation, the same love towards the country of their kinsfolk and ancestors as they themselves have preserved.

In addition, Ukrainian youth itself in the free world wishes to continue and develop those best traditions of the young Ukrainian youth movement which, although very promising, did not have an opportunity to develop under the stifling conditions of Communist tyranny.

When in 1917 the revolution destroyed tsarist Russia, Ukrainian youth rose to fight for the establishment and the preservation of a free and independent Ukrainian State. After several years of unequal struggle the Ukrainian liberation forces were overwhelmed, and the new masters of the Russian colonial Empire, the Bolsheviks, triumphed. Scattered and isolated guerilla fighting continued for several years, but even after its suppression in the early 1920's, Ukrainians did not give up hope of a better future, and the possibility of liberation. As no possibilities for a truly national life in religious, cultural, economic and political affairs existed, Ukrainians were forced to continue the struggle underground. In 1930 a great trial was held in Kharkov of the leaders of the clandestine Union for the Liberation of Ukraine

(S.V.U.) and of the Ukrainian Youth Association (S.U.M.), which had come into being in 1925. Many prominent Ukrainians and youth leaders were sentenced to long years of hard labour in Concentration Camps, where most of them soon perished. During the 2nd World War a great many young Ukrainians fought in the ranks of the Ukrainian Insurgent Army against both the German and the Russian invaders of Ukraine.

After the turmoil of the 2nd World War thousands of young Ukrainians found themselves in Displaced Persons Camps in Western Germany and Austria. Although living in constant uncertainty of their future, and under conditions of mental and emotional stress as well as material privation, they soon took the opportunity offered by the new breeze of liberty to revive and reorganise the Ukrainian youth movement.

Already in the spring of 1946 the idea of forming anew the Ukrainian Youth Association, destroyed by the Bolsheviks in 1930, gained general support among young Ukrainians in exile, and soon its first branches began to spring up in all the D.P. Camps in Germany.

The Ukrainian Youth Association (S.U.M.) has since become a vigorous non-party and educational organisation with branches all over the world. Its motto is *for God and Country*. The aims of the organisation are: to keep alive among its members the consciousness of belonging to the Ukrainian people and to foster the development of national culture; to make religion the basis of life and to live a strictly moral life both personally and as a community; to encourage mutual helpfulness and to cultivate sociability, friendship, physical and mental fitness; to make, through good deeds, the name of Ukraine respected in the world; to assist the liberation struggle of the Ukrainian nation at home and abroad by word and deed; to combat Communism and all forms of Russian imperialism, and to respect the customs, laws and culture of the foreign countries where the members of the Association are living.

"Spilka Ukrayinskoyi Molodi" or simply S.U.M., as the Association is called in Ukrainian, has spread since 1948 to various countries of the world in connection with the resettlement of refugees, while at the same

time its numbers in Germany and Austria have considerably decreased. In 1947, Branches of S.U.M. began to spring up in Belgium, and a year later in Britain and Canada. Soon afterwards Ukrainian youth in the U.S.A. and Australia began to organise itself as branches of the Association. Later France and the countries of South America were drawn into S.U.M.'s field of activity. There the Association is carrying on its work in Argentina, Brazil, Paraguay and Venezuela. Beside the countries already mentioned there are branches also in Sweden, Spain and Tunis.

A spirit of comradeship, a deep sense of duty owed to God and one's country, enthusiasm and zeal, joined with a healthy sense of humour, pervade all activities of the Ukrainian Youth Association. It is today the largest organisation of youth in the free World and occupies a leading position among the youth organisations of refugees from Eastern European countries.

It is devoted to the cause of educating honest citizens for the future free and independent Ukraine, and in this respect its activities use diverse means. Besides holding meetings and arranging lectures, the Association encourages self-education, sport and physical training, amateur artistic activity, etc. The Association strives to maintain contact and friendly relations with the youth organisations of the nations in whose midst its members live and with other refugee youth organisations.

Today the Association has about 10,000 members, most of whom live in Britain, U.S.A., Canada, Belgium and Germany. The album which we are pleased to present to those interested, records some important moments in the life of Ukrainian youth in the free world, and testifies to their unbroken spiritual connection with the bulk of the young generation of Ukrainians who have to go on suffering under the tyranny of Moscow. It serves as an eloquent indication of the true desire of all Ukrainian youth whether on this or on the other side of the Iron Curtain--namely the ardent wish to help in liberating Ukraine from the clutches of alien Bolshevik despotism and Moscow imperialism, and to fight for the establishment of a free and independent Ukrainian State.

ЗМІСТ

Передмова	3
Під прапорами боротьби за волю	4
СУМ на чужині	12
Програма СУМ-у	38
Приречення	38
Ukrainian Youth in the Free World	234
 Фотознімки:	
Т. Г. Шевченко	17
Наша Батьківщина (фотознімки з Краю)	18
Ген. Т. Чупринка — Р. Шухевич	20
Українська Повстанча Армія	21
І Українська Дивізія »Галичина« — УНА	24
Табор українських полонених у Ріміні	26
Наші святині	28
Ієархи української католицької Церкви	30
З релігійного життя української католицької Церкви	32
З релігійного життя УАПЦ	34
Українська молодь в таборах Німеччини	35
Звернення Воюючої України	39
Крайові Комітети СУМ-у в західному світі (мапа)	40
Працюємо, вчимося, творимо (фотомонтаж)	42
СУМ у Німеччині	44
СУМ в Австрії	86
Осередок СУМ-у в Тріесті	87
СУМ у Бельгії	88
СУМ у Великій Британії	102
СУМ у Франції	152
СУМ у Канаді	154
СУМ Америки	176
СУМ у Бразилії	209
СУМ у Парагваю	210
СУМ в Аргентині	214
СУМ в Австралії	218
Видання ЦК та Крайових Комітетів СУМ-у	220
Осередок СУМ-у в Стокгольмі — Швеція	222
Члени Крайового Комітету СУМ-у в Австралії	222
Прихильники та почесні члени СУМ-у	222
СУМ в Канаді	224
Різні	226
Молодь майбутність нації (фотомонтаж)	231
 Кольорові фотознімки:	
Фрагмент з Крайового Здигу в Манчестері. Англія	IV
Великий Герб	15
Однострої, відзнаки та прапор СУМ-у (малюнок)	41

